

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V BROJ: 12 (38)

Subotica, prosinac (decembar) 1997.

Cijena: 5,00 N. din.

SRETAN BOŽIĆ I NOVA GODINA

Bijeg u Egipat

Gerard David - Odmor za vrijeme bijega u Egipat (oko 1510)

BOŽIĆ - SNAGOM DUHA

Kad je anđeo Gabrijel navijestio Mariji dobrohotni Božji naum spašenja čovječanstva po Djetetu kojeg ona ima roditi, ona je zbunjeno pitala: *Kako je to moguće, kako će se to zbiti "kad ja muža ne poznajem?"* (Lk 1,34) Tad joj Božji glasnik reče: *"Duh Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti... Ta Bogu ništa nije nemoguće!"* (usp. Lk 1,35.37) Nakon ovog objašnjenja Marija prihvaća "dobrohotni Božji naum", otvara svoje srce i svoje tijelo Bogu živomu: *"Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!"* (Lk 1,38). Tako, snagom Duha Svetoga, Bog otpoče život u vremenu, *"Riječ tijelom postade i nastani se među nama"* (Iv 1,14) i dogodi se Božić!

U svemu tome je najčudesnije da je Bog htio po čovjeku očitovati svoju silu i moć! Kad čovjek prihvati Božju ponudu, kad osluhne i posluhne poticaje Duha Svetoga i kad svoje biće otvori njegovom djelovanju, onda se uvijek događaju čudesa, onda nemoguće postaje mogućim. I sve biva obasjano svjetlom, mirom, radošću...

Pogledajmo što se događalo oko prvog Božića. Marija, skromna nazaretska djevojka, Josipova zaručnica postaje majkom Božjom; zatim nosi Isusa Elizabeti i ondje pjeva svoj "Magnificat" - veliča Svesilnoga koji joj učini velika djela... Josip mirno prihvaća Marijinu trudnoću, jer je povjerovao da je dijete u njezinoj utrobi od Duha Svetoga; nebeska vojska anđela hvali Boga riječima: *"Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim!"* (Lk 2,14). Pastiri odlaze do Betlehema i, pošto vidješe Mariju, Josipa i novorođenče, vraćaju se svojim stadima *"slaveći i hvaleći Boga za sve što su čuli i vidjeli"* (Lk 2,20), a oni kojima su pastiri to pripovijedali *"divili se tome"* (Lk 2,18). Čak i mudraci s Istoka kreću na put pokloniti se novorođenom kralju židovskome (usp. Mt 2,1-2) i kad ga nađu, pokloniše mu se i dare mu dadoše, a onda se drugim putem vratiše kući da ne bi otkrili Herodu mjesto njegova rođenja (usp. Mt 2,11-12). Sve se to zbivalo snagom Duha Svetoga. I zato su svi dionici prvog Božića puni ljubavi i radosti. Ta nije ni čudo, jer među plodovima Duha Svetoga koje sv. Pavao nabroja u poslanici Galacianima na prvom mjestu su ljubav i radost! (usp. Gal 5,22-23).

Pogledajmo što se događalo oko prvog Božića i s onima koji ne vjeruju, s onima koji su ostali nijemi na poticaje Duha Svetoga. U Betlehemu nema mjesta za Josipa i Mariju: *"K svojima dođe, i njegovi ga ne primiše"* (Iv 1,11). Herod i sav Jeruzalem su na vijest o Isusovom rođenju uznemireni; Herod ga čak želi i ubiti i stoga nareduje pokolj nevine dječice (usp. Mt 2,3.13-18).

Tako je to bilo na prvi Božić i oko prvog Božića. Tako će biti i ovog i svakog Božića. Oni koji vjeruju, koji su poslušni poticajima Duha, uvijek su s Isusom, uvijek su u Božjoj milosti, uvijek su ispunjeni radošću. Takvi čine samo dobro, zrače ljubavlju, šire mir; velikodušni su i uslužni, vjerni i blagi, uzdržljivi... A oni koji su neposlušni Duhu, puni su nečistoće, bludnosti, razvratnosti; klanjaju se raznim idolima, vjeruju vračkama; puni su zavisti i mržnje, srdžbe i spletkarenja; odaju se piću... Spremni su na svako zlo.

Što je bolje, što je ljepše, što je korisnije čovjeku, suviše je objasnjavati.

Započeli smo Godinu Duha Svetoga. Slavimo Božić u Godini Duha Svetoga. Pripremamo se za veliki Jubilej 2000. Otvorimo se Duhu ovoga Božića, prepustimo se njegovu vodstvu ove godine. Bolje ga upoznajmo i zavalimo ga više i onda ćemo stvarno činiti djela koja je Isus činio i veća od tih, prema njegovom obećanju (usp. Iv 14,12).

Božićni broj Zvonika vam je u rukama! Recite, zar ne odiše nekim čudesnim skladom!? Ako je tako, plod je to Duha Svetoga... Vođeni njime, željeli smo zahvaliti Ocu i proslaviti Sina, koji čovjekom postao, radi nas ljudi i radi našega spasenja. I znamo da će ovaj naš Zvonik biti još bolji i ljepši ako svi mi koji radimo i pišemo budemo još otvoreniji Duhu, ako s njim budemo još više surađivali... Takvu suradnju želimo sebi i vama za Božić 1997. i u godini Gospodnjoj 1998! Bilo nam svima sretno i blagoslovljeno to divno djelo!

S ljubavlju,

Vaš urednik

VOĐEN DUHOM SVETIM

Uz Isusa, rame uz rame stoji IVAN KRSTITELJ, čovjek ispunjen Duhom Svetim.

Spasitelju treba pripremiti put i poravnati mu staze. O tome govori naš stalni pratilac u adventu, sv. Ivan Krstitelj, Preteča Isusov.

Isus će za njega reći: Što ste izašli gledati? Trsku koju vjetar ljuđa? Ili proroka? - Da, kažem vam, više nego proroka.

Ivan nije bio trska koju vjetar ljuđa i što se klanja svakom vihoru, nego HRAST što prkosí olujama. Nije bio bijednik što čuva svoju kožu, nego JUNAK koji nikada ne izdaje svoju savjest i svoju dužnost. Nije bio rob straha i ljudskog obzira, (pa makar se radilo i o kralju Herodu) nego POKLONIK ISTINE i SLUGA PRAVDE BOŽJE. Znamo da ga je to koštalo glave. Doživio je sudbinu proroka: protivljenje, progonoštvu i smrt. Tako je svojom smrću pripremio put Isusu, i svojim svjedočanstvom predoznačio i potvrdio da učenik nije veći od Učitelja, niti preteča od Mesije.

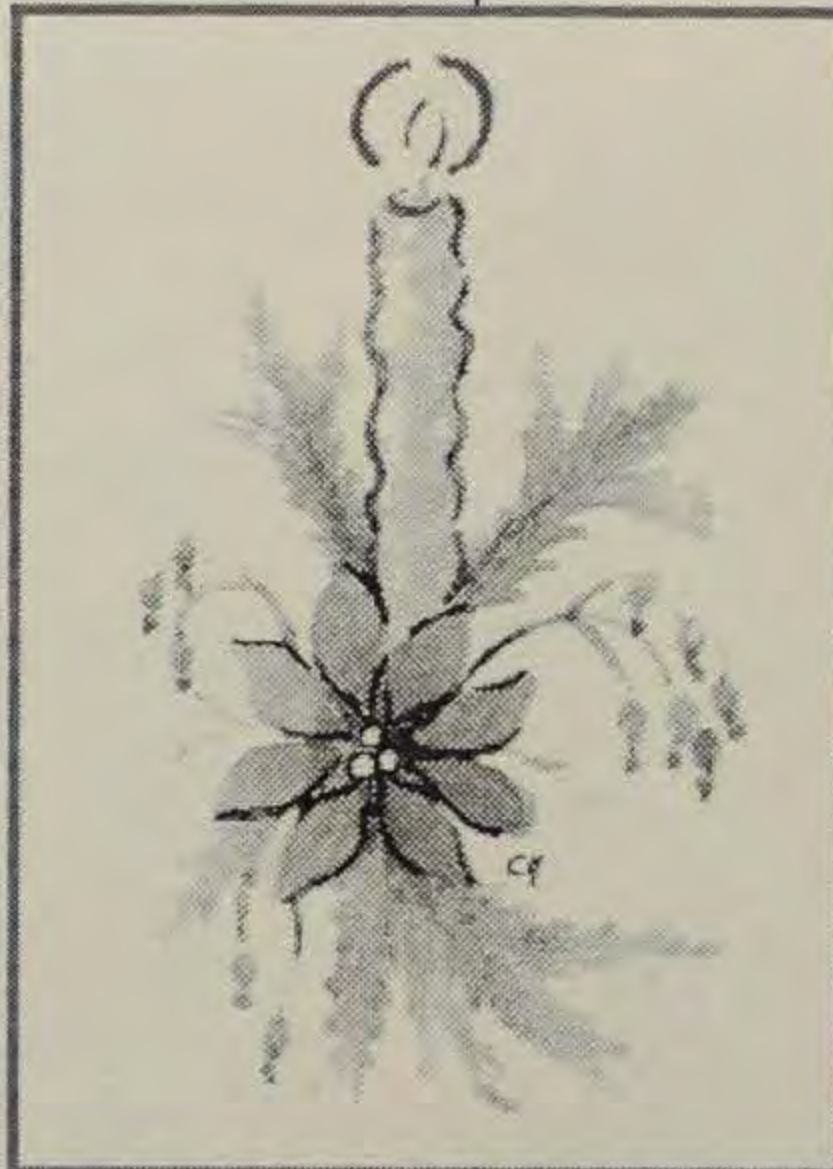
On je bio svjetiljka što gori i svijetli, a sam ju je Bog zapalio. Ivan je na prađu novog mesijanskog vremena. Za njim dolazi Sin Božji koji nije samo pun Duha Svetoga, nego je i začeto po Duhu Svetom, kojega je Duh nakon krštenja odveo u pustinju, koji se u sili Duha vratio iz pustinje, i koji u nazaretskoj sinagogi, u svom prvom javnom nastupu izgovara riječ *Duh Gospodnji na meni je...* Najavljivani Mesija od nas ne traži da idemo u pustinju, nego očekuje da u svakidašnjici svojoj znamo napraviti svoju pustinju, tj. povlašteno vrijeme molitve i susreta s Bogom, koji od nas očekuje jednostavna, konkretna vanjska dobra djela, koje će biti izraz NUTARNJEG OBRAĆENJA I LJUBAVI, PRAVEDNOSTI I SVLADAVANJA. To svatko od nas može učiniti uz malo dobre volje i truda.

Isus je uvijek ONAJ KOJI DOLAZI. Ivan je njegov preteča, svjetiljka koja najavljuje Svjetlo, glas koji priprema Riječ

Tako i DANAS KRIST DOLAZI. Potrebni su mu preteče. Budimo mu MI PRETEČE, SVJETLO I GLAS, kao što je to bio Krstitelj bez obzira da li su nam vjerske, socijalne, profesionalne, kulturne i političke prilike POVOLJNE ili NE, u Ivanovo vrijeme gore nisu mogle biti. Ali kad Bog odredi čas, to je uvijek PRAVI ČAS. Tjeskoba zbog nepovoljnih prilika NE OSLOBAĐA NAS da se otimamo Božjem pozivu koji nas zove i predaje nam poslanje u Božjem kraljevstvu.

Bog koji dolazi i zove, UPRAVLJA zbivanjima u svijetu. On je uvijek onaj JAČI, onaj koji VODI sve, i UPRAVLJA prema svome spasiteljskom planu KAKO BI NAS DOVEO U "NOVU ZEMLJU I NOVO NEBO GDJE PRAVEDNOST PREBIVA. Zato dok to iščekujemo budimo NEOKALJANI i BESPRIJEKORNI, HRAST a ne trska. Dopustimo da i nas Duh Sveti vodi našim životnim pustinjama, kako bi se i za nas moglo reći *prošli su zemljom vođeni Duhom Svetim, koji ih je gonio ne samo "U" crkvu, nego osobito i "IZ" crkve, u svijet kojemu treba svjedočanstvo karitativnih, dobrih djela, radi kojih će i pogani slaviti Oca nebeskoga i svakako njegova Jedinorođenca - Emanuela, Boga s nama.* Upravo će nas On suditi po tome kako smo ga znali prepoznati u najpotrebnijima koje smo nahranili i napojili, obukli i obuli, pohodili i posjetili. Ljubav je uvijek neumorna i dosjetljiva jer ju Duh nadahnjuje i prati, baš kao što je nadahnjivao i pratio Ivana Krstitelja.

Zvonko Blaško, Niš

Piše: Andrija Kopilović

**II. nedjelja došašća
07. 12. 1997.**

Bar 5,1-9
Fil 1,4-6.8-11
Lk 3,1-6

**PRIPRAVIMO PUT
GOSPODINU**

Luka svečano u povijesne okvire smješta početak Radosne vijesti. Riječ Božja darovana Ivanu, sinu Zaharijinu, odzvanja svom okolicom. Ta Riječ je poziv na konkretan čin. Bog redovito, kada poziva, poziva na vrlo konkretno opredjeljenje i promjenu. Ovog puta je riječ o obredu koji bi sam po sebi bio ništavan ako mu ne bi prethodilo obraćenje. Treba duboko zahvatiti, treba mijenjati, treba nanovo početi napuštajući stare puteve. Tad će znak postati život, život sadržaj, a sadržaj susret s Onim za čiji se dolazak spremamo. Citirajući Izaiju proroka ta Riječ postaje i vapaj i uzvik i poziv na rad i to ne makar kakav. Svaka dolina neka se ispuni, svaka gora neka se slegne - neka se dogodi radikalna promjena. Čovjek se u životu poigrava mnogim stvarima i često je vrlo površan, bez želje i sposobnosti učiniti radikalnu promjenu. Međutim, s Bogom i vlastitom savješću nikada se ne smije biti površan. Radi toga su promjene koje Bog čini u našoj savjesti radikalne promjene. Obraćenje je stoga hod po tom putu ispravljanja svega onoga što je krivudavo. I tek tada i samo tako se može susresti onoga koga se čeka: Boga koji dolazi.

**IV. nedjelja došašća
21. 12. 1997.**

Mih 5,1-4a
Heb 10,5-10
Lk 1,39-45

NAŠA RADOSNA NADA

U odlomku što ga danas Crkva čita iz evanđelja po Luki izbija duboko otajstvo susreta. Susreću se dvije majke i njihova čeda što ih pod srcem nose. Susret je privilegirano događaj za čovjeka: U susretu čovjek primjećuje drugoga i raduje se drugome. Ovdje su se susrele dvije žene neizrecive veličine, dvije majke s neizrecivim plodom pod srcem; Marija i Elizabeta - Isus i Ivan. Ovaj susret je učinio neizmjerljivo lijepim Duh Sveti koji je do punine zahvatio svojom milinom obje majke i oba ploda. Stoga je glas pri tom susretu poklik divljenja, zahvalnosti i molitve, a plod susreta radost izražena čak i plesom u majčinoj utrobi, plesom sličnim plesu izabranog naroda u šatoru Gospodnjem. Poruka je ovog susreta za svakog vjernika, napose danas, od presudne važnosti. Moramo postaviti pitanje je li naš susret nadahnut Duhom Svetim, je li obogaćen primjećivanjem i prihvaćanjem drugoga, je li obogaćen sposobnošću diviti se i zahvaljivati za drugoga. Kad su nam susreti protkani ljubavlju i kad se osobe susreću snagom Duha Svetoga, zaigra nam srce od radosti jer se prepoznamo kao braća i sestre na kojima se ispunja riječ Božja: kako je lijepo kad su braća i sestre zajedno.

**BOŽIĆ - RODENJE KRISTOVO
25. 12. 1997.**

Čudesno je otajstvo Božića. Ono se očituje u siromašnom djetetu, prostrtom na slami. Prvi njegovi poklonici su nepoznati, mali ljudi. Ipak taj događaj stubokom mijenja svu našu povijest. To je početak naše ere, dakle postali smo po tom događaju svoji; Božić je proglas čovjekoljublja, to je navještaj i očitovanje da je Bog postao posve bliz čovjeku - Bog s nama, Emanuel. Krist je ušao u ljudsku povijest, ljudi su se počeli oko njega okupljati, on im je naviještao riječ dobrote i ljubavi i tako se stvorila zajednica koja u svijetu širi njegov Duh. Krist - Sin Božji - došao je radi nas i tako sve koji u njega vjeruju poziva da žive radi svoje braće i za svoju braću. Stoga je Božić blagdan koji nam najbolje očituje povezanost Boga i čovjeka, vezu Crkve i svijeta, ugrađivanje Božanske ljubavi u svijet koji mi gradimo.

(preuzeto iz Misala ABC)

**III. nedjelja došašća
14. 12. 1997.**

Sef 3,14-18a
Fil 4,4-7
Lk 3,10-18

NAJPRIJE PRAVEDNOST

Svaki je čovjek jedincat, jedan i neponovljiv u svome biću, u svome poslanju i u svome životu. Svaki je čovjek jedincat i vlastit i u svojoj kreposti i u svojem grijehu. Stoga, svatko ima svoj vlastiti neprijeđeni put života kojim mora samo on proći. U Evanđelju, koje Crkva danas čita, susrećemo se sa tri razine poruke. Prvo, ono što je zajedničko svima: ispunjenje osnovnog zakona pravednosti, jer bez pravednosti nema pravde ni ljubavi. Vrhovno načelo - svakomu svoje - u svim kategorijama ostaje vrednota bez koje nema reda ni kod Boga ni kod ljudi. Obraćenički poziv je stoga pravednost. Druga razina poruke je ona osobna - pravednost svatko ispunjava u mjeri svojega "ja". Zato je i obraćenje vlastiti put ispravke onoga što nedostaje, onoga što je krivo i onoga što predstoji učiniti. Svatko ima tu razinu odgovornosti za sebe i za druge i mora ispraviti nanijetu nepravdu na vlastitom području. I tek tada dolazi treća razina poruke, a to je ispunjenje iščekivanoga, ali to ne može učiniti Ivan, to može učiniti samo onaj kojemu su jasne sve tajne našega bića, Isus - Mesija - Emanuel.

**NEDJELJA SVETE OBITELJI
28. 12. 1997.**

1 Sam 1,20-22.24-28
1 Iv 3,1-2.21-24
Lk 2,41-52

SUSRET U KUĆI OČEVOJ

Isus utjelovljenjem i ulaskom u našu povijest ulazi na vrata jedne naoko obične obitelji. Svi su ih takvima vidjeli a i oni sami su o sebi tako mislili, znajući da je povjereno im čedo plod neshvatljivog Božjeg plana. Sam Božji zahvat prihvaćaju vjernički i zato su u poniznom stavu prihvaćanja volje Božje koja ih nadilazi. Isusovo ponašanje također prihvaćaju otajstveno i poštuju poziv roditelja iako ga ni sami ne razumiju. Ovaj poziv roditelja opisan u odlomku Lukina evanđelja je i suvremenoj obitelji danas jaka poruka. Naime, ljudski život a napose obiteljski, je ne samo ljudska tvorevina nego daleko više Božje otajstvo u ljudskom životu. U obitelji osloniti se na vlastite snage znači često gubiti, a obitelj osloniti na Božju providnost znači uvijek dobiti. Jako je važno uočiti da je svaka osoba u obitelji Božjom voljom jedincata i Bogom darovana za život u ovom svijetu. Posjedovanje osobe često znači i njeno uništenje, a poštivanje svake osobe u obitelji znači njeno pobožanstvenjenje. U svijetu vjere Bog želi da obitelj prihvaćamo kao njegovu ustanovu a međusobno se poštujemo kao njegova djeca i tako ostvarujemo neslućeni plan njegove ljubavi za kutić raja na zemlji, koji je smisao prave obitelji.

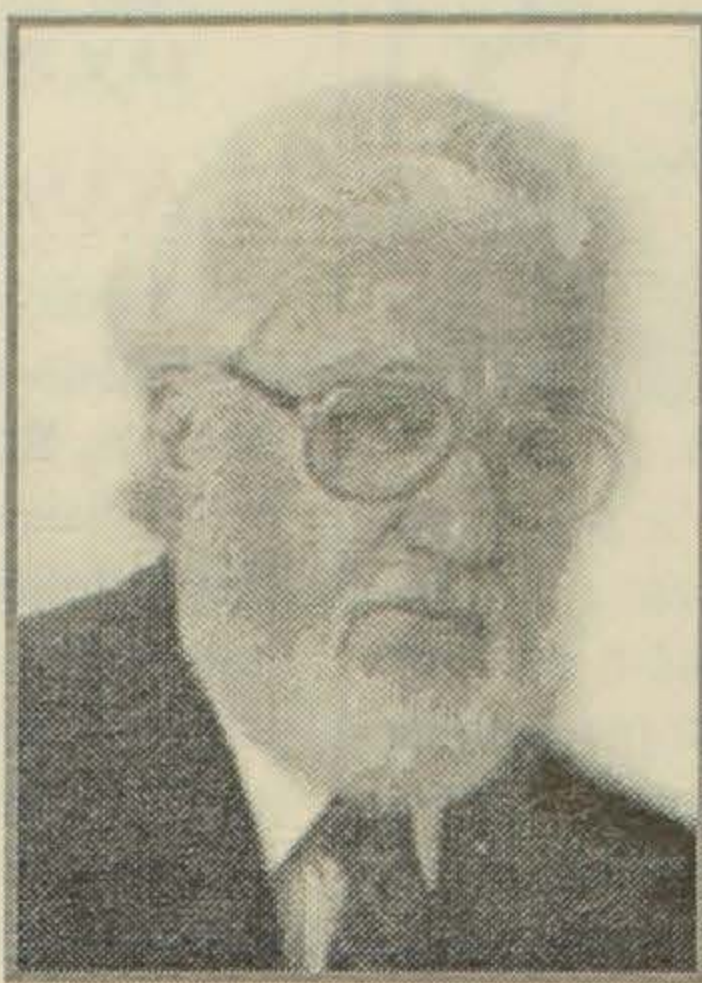

RAZGOVOR S DR. P. MICHAELOM KRÄMEROM SDB

Bez Svetog pisma nema kršćanskog opstanka u budućnosti

Bila nam je izuzetna čast i zadovoljstvo što je ovih dana među nama boravio veliki čovjek, bibličar, dr. Michael Krämer. Dok je boravio kod nas, odnosno u posjetu svojoj sestri Otiliji, zamolili smo ga za kratak razgovor za čitatelje lista "Zvonik". Pater Michael, inače veoma komunikativan i drag čovjek, odmah je sa zadovoljstvom prihvatio našu molbu. Rekavši da je čuo puno pohvala o našem mjesečniku, poželio je svima koji sudjeluju u njegovom stvaranju sve najbolje i puno uspjeha.

Kako ne voli govoriti puno o svome mukotrpnom životu, evo na početku nekoliko podataka o njegovom životu, za koji on sam kaže: "Čovjek snuje, a Bog određuje!".

• Čovjek snuje, Bog određuje

Rođen je 3. siječnja 1923. godine u Krnjaji (Bačka), sadašnjem Kljajićevu, od oca Georga i majke Katarine Krämer, njemačkog je porijekla. Gimnaziju je završio u Zagrebu, a godine 1940. stupa u selezijansku družbu. Godine 1945. roditelji i dva mlađa brata su mu bili otjerani u koncentracioni logor u Kruševlju.

ZVONIK: Pater, recite nam što se tada dogodilo s Vama?

P. MICHAEL: Ja i sestra Otilija, koja je 1940. godine u Sarajevu stupila u družbu "Kćeri Božje Ljubavi", smo izbjegli koncentracioni logor. U jesen 1946. godine bio sam pozvan na odsluženje vojnog roka. U ono vrijeme - kada se sudilo nadbiskupu Stepincu - katoličkom studentu teologije nije bilo lako izbjeći situacije koje su ga mogle učiniti osumnjičenim za antikomunizam, što je bilo ravno neprijateljskom stavu protiv nove države. Jedanput im je došlo u ruke pismo moje majke koje mi je iz logora poslala preko neke osobe. Tada sam bio uhapšen, izveden pred sud i osuđen na 6 godina zatvora. Ali zbog mojih, navodnih, uvreda javnog tužitelja, koji je ujedno bio i moj branitelj (neshvatljivo, ali tako su oni sami odredili), kao i uvreda Jugoslavenske armije, drugostepeni sud mi je povisio kaznu na 10 godina. S takvom presudom bio sam upućen u kaznionicu u Sremskoj Mitrovici. Tu sam bio 6 godina, prve 3 godine u izolaciji, u samicama, a zadnje 3 godine u masi osuđenika. Otpušten iz kaznonice nakon 6 godina, uspio sam napustiti "komunistički raj" i otići u Njemačku.

• Želio sam biti agronom, a postao bibličar

ZVONIK: Vi ste katolički svećenik, bibličar. Koji su bili Vaši životni ciljevi?

P. MICHAEL: Čovjek snuje, a Bog određuje. Kao salezijanac želio sam postati agronom na našoj poljoprivrednoj školi, ali kada sam godine 1945. trebao početi studij, ukinuta nam je poljoprivredna škola. Odlučio sam stoga studirati bogosloviju. Kada sam poslije zatvora došao u Njemačku, poglavar mi je rekao da najprije završim bogosloviju, pa ću zatim moći studirati i agronomiju. A na mojoj predzadnjoj godini bogoslovije razbolio se profesor Svetog pisma - Novog zavjeta, a liječnici su bili mišljenja da se neće više oporaviti (u šali nam je pater rekao da je taj profesor živio i predavao još dugo godina, ali eto...). Tad je poglavar opet došao k meni i rekao mi da bi bilo potrebno da studiram Sv. pismo, jer od svih njegovih mogućih kandidata imam najviše izgleda da u najkraćem roku završim od Crkve propisan studij na Biblijskom institutu u Rimu. Mislio sam da je Sveto pismo važnije od poljoprivrede i tako sam postao bibličar, a ne agronom.

Kao svećeniku i profesoru Sv. pisma predavanja dušo-

bržištva bila su mi u prvo vrijeme važnija od znanstvenih istraživanja. Na znanstveni rad sam se dao skoro neprimjetno, nalazeći se pred problemima za koja me pružena rješenja nisu zadovoljavala.

• Nova teorija o nastanku sinoptičkih evanđelja

ZVONIK: Što nam možete reći o Vašoj zadnjoj studiji o evanđelisti Mateju, koji su naglasili i pomaci?

P. MICHAEL: Moj studij o nastanku sinoptičkih evanđelja to je pitanje u kakvoj međusobnoj vezi stoje evanđelja po Mateju, Marku i Luki. To je proces koji je sazrijevao u meni tokom trideset godina. Prvu publikaciju o tome objavio sam još 1964. godine u časopisu "Biblica", u kojoj predlažem novo rješenje za probleme tekstova o djetinjstvu Isusovom u Matejevom evanđelju. Zatim sam studirao probleme govora na gori (Mt 4,23; 7,38 i Lk 6,17-48) i govora u prisposodobama (Mt 13,1-52; Mk 4,1-34; Lk 8,4-18). Tokom tog studija sazrela je spoznaja da je Matejevo evanđelje doista napisano prvo ali je dopunjavano u tri navrata u promijenjenim situacijama Crkve u rastu. U prvim vremenima kršćani su još uvijek bili usko povezani sa židovstvom. U prvom stadiju Matejevog evanđelja ukratko je opisano Isusovo djelovanje, sukob s farizejima i religijskim vođama, njegova smrt na križu i uskrsnuće. Uskoro, nakon toga, rasplamsala se diskusija oko pitanja da li je Isus doista Mesija ili nije. Tada je Evanđelje dopunjeno tekstovima iz tradicije, koji služe kao dokaz da je Isus Mesija, kao i tekstovima u kojima se kori nevjera Židova. Nova je situacija nastala kada se u kršćanstvu rasplamsala diskusija između Pavla i kršćana poganskog porijekla s grupom radikalnih kršćana židovskog porijekla. Apostolski koncil je bio odlučio da kršćani poganskog porijekla nisu vezani Mojsijevim zakonom, a da su kršćani židovskog porijekla i dalje vezani propisima Mojsijevog zakona. Sada se u Evanđelje unose tekstovi koji brane tu obvezu za kršćane židovskog porijekla. Poslije uništenja Jeruzalema, razaranja hrama i raseljavanja židovskih kršćanskih zajednica nastaje nova situacija. Upliv židovskog kršćanstva na Crkvu postao je minimalan. Jedna grupa umjerenih židovskih kršćana se pridružila Pavlovim zajednicama donijevši sa sobom svoje, odnosno Matejevo evanđelje, dopunjeno tekstovima iz tradicije koji opravdavaju taj korak. Na taj način se to Evanđelje učinilo prihvatljivim kršćanstvu sastavljenom od obje grupe. Tada je Matejevo evanđelje poprimito oblik i sadržaj kakav mi danas poznajemo.

• Nitko nije opovrgao rezultate mog istraživanja

Temeljno metodično načelo koje sam kod istraživanja primjenjivao je jasno i neosporno: "Tko govori ili piše, govori u jednoj situaciji, to jest u onoj u kojoj živi, govori ljudima koji žive u istoj situaciji i govori o aktualnim, njima zajedničkim problemima." S obzirom da tekstovi Matejevog evanđelja tretiraju pitanja koja u Crkvi nisu bila u isto vrijeme aktualna, nego u četiri jasno ograničena perioda, ni Matejevo evanđelje nije moglo poprimiti sadašnji oblik odjedanput, već je moralo nastajati i rasti odgovarajući novim situacijama i novim problemima. S time postavljam novu teoriju o nastanku sinoptičkih evanđelja i o rješenju sinoptičkog problema. Naravno, takav "prevratni" nazor u biblijskoj znanosti ne prihvaća se otvorenih ruku već skeptično. Pored nekoliko pozitivnih ocjena, činjenica je da se nije javio nijedan protivnik mog mišljenja koji bi pokušao opovrgnuti moje rezultate.

ZVONIK: Što poduzimate dalje?

P. MICHAEL: Mislim da je moj dio učinjen. Doći će nove generacije egzegeta koje će se odlučiti za moju teoriju i nastaviti rad, ili će pronaći nedostatke i opovrgnuti je. To je u Božjim rukama.

- **Povećano zanimanje za Sveto pismo**
- **Čovjek ne može živjeti bez Sv. pisma i biti sretan**

ZVONIK: Kako procjenjujete današnje prilike u Crkvi, s posebnim naglaskom na prisutnost Božje riječi, odnosno koliko je Biblija danas prisutna i odlučujuća u crkvenom naučavanju i praksi?

P. MICHAEL: Svakako je interes za Sv. pismo danas veći nego u prošlosti. Na bogosloviji se proučava kritičkije i ozbiljnije. U narodu je proučavanje Sv. pisma plodonosno tamo gdje u manjim grupama rad vodi svećenik koji je i sam dovoljno vezan za Sveto pismo. Jedna je stvar aktualiziranje prikladnih tekstova u žaru duhovnosti, a druga je stvar čitanje Sv. pisma povijesno, kritički, u cjelini.

ZVONIK: Pater, kako znamo da ste u mirovini od 1991. godine, zanima nas da li ste nastavili s biblijskim predavanjima?

P. MICHAEL: Čujte, kao što čovjek ne može živjeti bez kruha, tako ne može živjeti ni bez Sv. pisma i biti sretan. Naravno da sam nastavio s predavanjima i to svuda po Njemačkoj, pa i šire. Uz sistematsko predavanje, već duži niz godina u Benediktbeuernu, svaki mjesec, vodim tri grupe zainteresiranih, ali to je uži krug znanstvenika. S jednom grupom radim punih 12 godina. Treću skupinu čine ljudi koji dolaze na dvodnevna predavanja na kojima intenzivno proučavamo Bibliju. Oni tako saznaju više o povijesnim činjenicama i događajima o kojima čitamo u Svetom pismu.

- **Ponovo na prostorima bivše Jugoslavije...**
- **Obnoviti ono što se da obnoviti**

ZVONIK: Nakon povratka na stare prostore bivše Jugoslavije, kakvi su Vaši dojmovi i doživljaji crkvenih zajednica?

P. MICHAEL: Na ovo pitanje ne mogu nešto temeljitije reći s obzirom da sam imao kontakt samo s našim slovenskim i hrvatskim salezijancima i s tri zajednice hrvatskih redovnica. Moj je dojam u tom smislu bio pozitivan jer sam vidio da je zauzimanje za vjersku pouku veliko i da je odnos među braćom, odnosno među sestrama ljudskiji, manje ukočen i reguliran raznim propisima nego što je to bio slučaj ranije. I primjetio sam da se Crkva dala na obnovu onoga što se može obnoviti.

- **Mladi - pridružite se ozbiljnim kršćanima i proučavajte Sveto pismo**

ZVONIK: Zahvaljujemo Vam na dragocjenom vremenu koje ste odvojili za nas. Za kraj ovog našeg kratkog razgovora, molimo Vas da kažete svoju poruku čitateljima lista "Zvonik".

P. MICHAEL: Svakom mladom čovjeku koji doista traži temelj svoga života, a želi da taj temelj bude kršćanski, poručujem da se pridruži jednoj grupi ozbiljnih istomišljenika i da u toj grupi proučava Sveto pismo, pogotovo evanđelje. Bez toga nema kršćanskog opstanka u budućnosti. Jer, ulazimo sve brže u multikulturalno društvo, što se kod vas nije osjećalo, jer da jeste vjerojatno se ne bi dogodilo sve to što se događalo na ovim prostorima zadnjih godina. Stoga svim mladima preporučujem i želim da se u što većem broju okupljaju u svojim župnim zajednicama i surađuju sa svojim duhovnim vođama koji su im na raspolaganju za njihovo dobro...

Razgovarao: Marjan Sebač, Binač

RAZGOVOR S POVODOM

DIJAMANTNA JUBILARKA S. LJILJANA CVIJIN

Kako smo opširnije pisali u prošlom broju "Zvonika", na Misijisku nedjelju, 19.10. u crkvi sv. Roka u Subotici svečano je proslavila svoj dijamantni jubilej redovništva - 60. obljetnicu zavjeta, s. M. LJILJANA CVIJIN iz Družbe Kćeri Milosrđa. Tim povodom zabilježili smo kraći razgovor s jubilaricom.

- **Deset kilometara pješice radi zajedništva**

ZVONIK: Što biste iz svog dugog redovničkog života mogli izdvojiti kao najljepše doživljaje?

S. LJILJANA: Kad sam kao redovnica bila u našim kućama u Hrvatskom Zagorju, gdje sam provela dvadesetak godina, lijepo i ugodno je bilo proživljavati povezanost između naših pojedinih filijalnih kuća u kojima smo se susretale iskrenom sestriškom ljubavlju. Dolazile smo jedne drugima pješice i nije nam bilo teško prevaliti i po desetak kilometara jer smo se radovale tim susretima i našem zajedništvu.

Kao bolničarka u Zagorju, a i u Bačkoj, rado sam posjećivala bolesnike po kućama, tješila ih i hrabrila da strpljivo podnose svoje boli, sjedinjujući ih s Isusovim bolima i trpljenjima. Taj rad mi je ispunjavao dušu posebnim zadovoljstvom.

Posebno milošću i veoma ugodnim doživljajima smatram svoja hodočašća u Svetu Zemlju i u razna marijanska svetišta diljem svijeta i u našoj domovini: Lurd, Fatima, Marija Bistrica, Tekije, Sveta Gora, Vepric, Aljmaš, Letnica i naravno naš divni Bunarić koji sam posjećivala svake godine dok sam bila na dužnosti u Aleksandrovu.

Vrlo rado sam obavljala i svoju dužnost orguljašice pjevajući s ljudima na slavu Božju bilo na liturgijskim slavljenjima, bilo na raznim hodočašćima.

ZVONIK: Kako ste rješavali poteškoće svog redovničkog života?

S. LJILJANA: Te sam poteškoće rješavala uz pomoć Božju, koju sam posebno osjetila kada sam se našla u kontaktu s ljudima koji su bili protiv Crkve i redovnica. U "razgovorima", ne baš ugodnima, dragi Bog mi je davao posebnu snagu, odvažnost i vodstvo Duha Svetoga koji mi je nadahnjivao mudre odgovore.

Kao redovnica odgoj sam primila od Majke Utemeljiteljice u evanđeoskom i franjevačkom duhu. Sada osjećam da se vremena mijenjaju, ali uz pomoć Božju nastojim se uklopiti u potrebe sadašnjeg vremena onoliko koliko mi sile dopuštaju.

- **Ako osjećaš poziv, ostani otvorena poticajima Duha - dođi, ne boj se!**

ZVONIK: Što biste poručili mladim djevojkama koje se plaše odlučno zakoračiti u samostan?

S. LJILJANA: Svako zvanje na koje dragi Bog poziva pojedinog čovjeka dobro je i lijepo. On daje potrebne milosti i snage da se isto ostvari. Zapravo u životu ništa nije lagano. Tako se i redovničko zvanje ostvaruje jedino uz borbu i molitvu i našu odlučnu volju i suradnju s Bogom. Ako osjećaš zvanje za redovnički životom, dođi i ne boj se! Ostani trajno otvorena djelovanju Duha Božjega, koji će ti dati snage i ustrajnosti na započetom putu.

ZVONIK: Vaša poruka našim čitateljima o dijamantnom jubileju Vašeg redovničkog života.

S. LJILJANA: Zahvalna sam dragom Bogu za preobilne milosti koje sam primila kroz redovnički život. Moja je žarka želja da se koja djevojka iz naše župe odluči za samostanski život. Na tu nakanu molim a lijepo pozivam i vas da i vi to činite velikim žarom, oslanjajući se na Isusove riječi: "Tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se, pitajte i dat će vam se..."

/A.A./

ADVENT U GODINI DUHA SVETOGA

S prvom nedjeljom došašća započinje nova liturgijska godina, posvećana Duhu Svetome. Ulazimo u vrijeme iščekivanja u kojem se spominjemo triju dolazaka:

- prvoga dolaska Isusova u tijelu i siromaštvu,
- proživljavamo njegove sadašnje dolaske u otajstvima, i konačno

- iščekujemo njegov slavni dolazak, na kraju naše povijesti.

Bog uvijek ide prema čovjeku, ali se s Njim može susresti samo onaj (čovjek) koji je spreman i voljan da se i sam uputi prema njemu. Inicijativa uvijek polazi od Boga, jer je njegova definicija, ne samo "Bog je ljubav" nego i "Onaj koji dolazi".

Čitava je povijest spasenja u svojoj biti povijest Božjih inicijativa, povijest njegovih dolazaka čovjeku. Svi ti dolasci zajedno sačinjavaju VELIKO DOŠAŠĆE, koje se proteže od stvaranja svijeta do danas, i konačno do njegova ponovnog slavnog pojavka. U međuvremenu do konačnog dolaska najvažnija je za nas evanđeoska krepost BUDNOST.

Bdjeti, u užem smislu, znači ODREĆI SE NOĆNOG SNA. Odatle u prenesenom smislu bdjeti znači "biti na oprezu, boriti se protiv mrtvila i nemara" kako bi se došlo do željena cilja. Za nas vjernike ovaj je cilj u tome da spremni dočekamo Gospodina kada dođe njegov Čas. To je razlog naše budnosti i opreza. Poticaj na budnost jest najvažnija poruka što je Isus upućuje svojim slušateljima: Bdižite, - veli - jer ne znate u koji čas dolazi vaš Gospodin!

Njegov će dolazak biti nepredviđen kao i dolazak noćnog kradljivca, ili kao dolazak gospodara koji se vraća ne najavivši se svojim slugama. Kršćanin ne smije dozvoliti da ga obuzme san. On mora bdjeti nad Časom (nad trenutkom) koji mu neprestano izmiče. Ova je budnost obilježje stava onog učenika koji se nada i očekuje Isusov povratak. BUDNOST, dakle, prije svega znači BITI U STANJU UZBUNE, znači CJELOKUPNU NAŠU ANGAŽIRANOST, a osobito PAŽLJIVOST NA ZNAKOVE VREMENA da nam ne promakne ni jedna prilika za dobro.

MI NE očekujemo ono što su iščekivali ljudi Starog zavjeta. Oni su očekivali dolazak Mesije. Mi se tog dolaska ne prisjećamo, nego ga GLEDAMO KAO STVARNOST. Mesija je VEĆ došao. On je već PRISUTAN:

- u svojoj Riječi, koju čitamo u Evanđelju - On je taj koji GOVORI

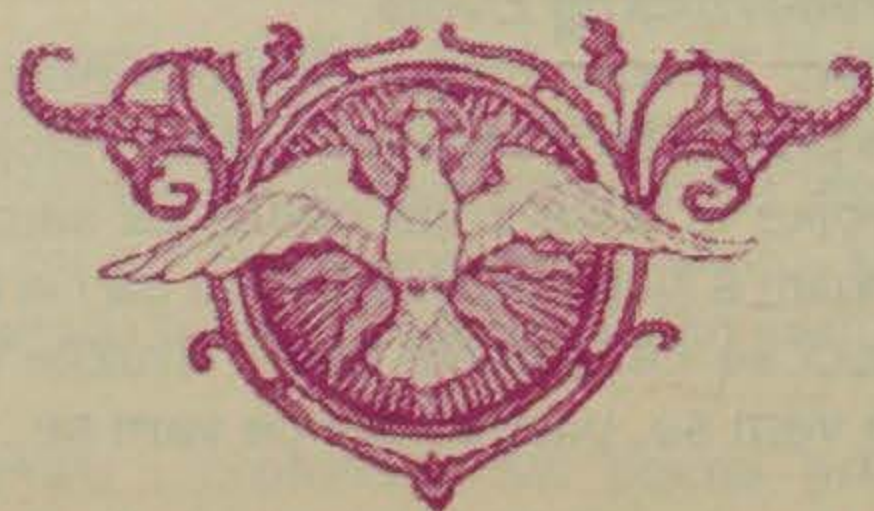
- u Euharistiji koju slavimo - on je taj koji nas POZIVA za svoj stol, na kojemu prepoznavamo njegovo SEBEDARJE nama.

Zato, ako hoćemo biti s Gospodinom u njegovu kraljevstvu, to moramo biti VEĆ DANAS ostvarujući budno svoju budućnost u svim pojedinim momentima života.

Molimo s vjernim pratiocem u adventu, prorokom Izaijom: Gospodine, ti si naš Otac, mi smo glina a ti naš lončar, mi smo djelo tvojih ruku; prepuštamo ti se svjesno i odgovorno da od nas učiniš ne samo "posudu duhovnu" nego i noćnog čuvara što pomno bdiže.

U pripremnoj godini za VELIKI JUBILEJ 2000, u Godini Duha Svetoga, budimo budni osobito za njegove poticaje, često izgovarajući: OD NEMARA ZA NADAHNUĆA TVOJA, OSLOBODI NAS, GOSPODINE! A to je molitva koja nije rezervirana samo za adventsko vrijeme.

Zvonko Blaško

MOLITVA PAPE IVANA PAVLA II ZA GODINU DUHA SVETOGA

II. godina priprave za veliki Jubilej 2000.

*Duše Sveti, preslatki goste srdaca,
otkrij nam pravi smisao Velikoga Jubileja,
i raspoloži nam duše da ga proslavimo s vjerom
u nadi koja ne vara, ljubavi koja ne traži plaću.*

*Duše istine, koji istražuješ dubine Božje,
Ti crkveno si pamćenje, njezino si proroštvo,
privedi ljudstvo priznati Isusa Nazarećanina,
slavnoga Gospodina, Spasitelja svijeta,
vrhunsko ispunjenje povijesti.*

(Dodaj Duše ljubavi i mira!)

*Duše stvoritelju, skriveni djelatniče Kraljevstva,
snagom svojih svetaca povedi Crkvu
da prijede prag novoga tisućljeća
da naraštajima koji dolaze
ponese svjetlo spasonosne Riječi.*

*Duše svetosti, tvoj dah božanski pokreće svemir,
dodaj i obnovi lice zemlje.*

*Potakni u kršćanima želju punoga jedinstva
da u svijetu djelotvorno budu znak i sredstvo
bliskog sjedinjenja s Bogom i jedinstva svega roda ljudskoga.*

(Dodaj Duše ljubavi i mira!)

*Duše zajedništva, dušo i potporo Crkve,
daj da bogatstvo službi i milosnih darova
pridonese jedinstvu Tijela Kristova;
neka se vjernici - laici, zavjetovani i zaređeni -
natječu u izgradnji jedinstvenoga Kraljevstva Božjega.*

*Duše utjehe, neiscrpni izvore radosti i mira,
potakni solidarnost prema onima u nevolji,
osiguraj bolesnima njegu koja im treba,
onima u kušnji ulij pouzdanje i nadu,
u svima oživi zauzimanje za bolju budućnost.*

(Dodaj Duše ljubavi i mira!)

*Duše mudrosti, koji diraš razum i srce,
usmjeri razvoj znanosti i tehnike
na službu životu, pravdi i miru.
Oplodi dijalog s pripadnicima drugih religija,
učini da se razne kulture otvore evanđeoskim vrijednostima.*

*Duše života, po kome je Riječ tijelom postala
u krilu Djevičinu, nauči nas u šutnji oslušivati,
učini nas poučljivima poticajima tvoje ljubavi,
uvijek spremnima razabirati znakove vremena
što ih ti postavljaš na putove povijesti.*

(Dodaj Duše ljubavi i mira!)

*Nek ti je, Duše ljubavi,
s Ocem svemogućim i Sinom jedinorođenim
hvala, slava i čast
u vijeke vjekova. Amen.*

Ivan Pavao II

29. prosinca

SVETI TOMA BECKET

(* 21.11. 1118. + 29.12. 1170)

* *Talentirani Norman * studirao na tri sveučilišta * đakon - postao engleski kancelar * veseljak - sve za zabavu daje*
 * *prijatelj raskalašenoga kralja * preko volje nadbiskup od Canterburyja * prognanik u Francusku*
 * *sve rasproda da siromasima podijeli * branitelj Crkve pred državnim vlastima * ubili ga pred oltarom*
 * *tri godine poslije smrti proglašen svecem*

Donio sebi ime

Tomini su roditelji bili Normani. Pola stoljeća prije njegova rođenja Normani su osvojili Englesku. Toma se rodio kao iz priče. Otac mu je bio bogat trgovac imenom Gilbert. Kao i drugi junački muževi svoga vremena i Gilbert je sudjelovao u križarskim ratovima. Na putu u Svetu Zemlju mladić Gilbert se zagledao u lijepu djevojku. Bila je Arapkinja imenom Matilda. Njezin je otac bio emir. Zaljubljeni vojnik poželje Matildu povesti sa sobom. Ali, vojska je vojska. I pravo se čudo dogodilo. Lijepa Arapkinja se zaputi sama u Europu da pronade svoga viteza. Poznavanje europskih jezika svodilo se u zaljubljene Matilde na samo dvije riječi: Gilbert i London. Ljubav ju je ipak dovela u London. Tamo nađe svoga Gilberta. Iz toga romantičnog braka se 21. prosinca 1118. godine rodi dječak, komu nadjenuše ime Toma, budući se baš toga dana nekada slavio blagdan sv. Tome apostola.

Prijateljstvo, ali ne po svaku cijenu

Toma je bio veliki talenat. Studirao je na Oxfordu i u Parizu. Po završetku studija stupio je u službu canterburyjskog nadbiskupa Teobalda, koji ga je dva puta slao u Rim, pa i u Bolognu na daljnji studij. Toma je bio đakon kad ga je nadbiskup Teobald dao kralju Henriku II za kancelara i odgojitelja njegova sina. Toma i Henrik postadoše veliki, nerazdvojni prijatelji. S kakvim je žarom u mladosti prionuo uz znanosti i kreposti, tako se brzo zanio bogatstvom i zabavom. Privlačio ga lov. Toma se ipak nije izgubio. Premda je u sporovima između biskupa i kralja pristajao uz kralja, Toma je bogato dijelio milostinju. Toma se dao srcu, da ga ono vodi. Postajao je sve boljim čovjekom.

Dosljedan i neustrašiv pastir

Kad je 1161. godine umro nadbiskup Teobald, pod pritiskom Henrika II Tomu, preko volje, zarediše za svećenika i za biskupa. Tako je Toma postao nadbiskup i primas Engleske. Sveti red učini od Tome posve novog čovjeka. Sve je dragocjenosti prodao, a novac podijelio siromasima. Napustio je zabave, zahvalio se na kancelarskoj stolici. Kralja duboko pogodi tako velika promjena na njegovu prijatelju. Sve je češće dolazilo do sukoba između kralja i nadbiskupa. Kralj je pokušao svojoj vlasti podvrgnuti Crkvu. Nitko se više nije smio prizivati na Rim. Bez njegovoga dopuštenja svećenici više nisu smjeli putovati u inozemstvo. I kad se činilo da se nitko od biskupa ne usuđuje usprotiviti Henriku II, progovorio je Toma. Usudio se prizvati na papu Aleksandra III. To je za kralja bilo dovoljno. Odlučio je ukloniti Tomu. No Toma i pred kraljevskim sudom izjavljuje da svjetovni sud nema prava suditi primasu. Njemu bi mogao suditi jedino papa. Nadbiskup je bio prisiljen pobjeći. Skrivao se tri godine u Francuskoj, u jednom cistercitskom samostanu. Na Henrikovo traženje francuski kralj Ljudevit VII nije htio izručiti dobrog nadbiskupa Tomu.

Krvlju zalivena moitva

Vratio se Toma ipak u domovinu. Ta kralj mu je obećao pomirenje. Narod ga je oduševljeno dočekao. Kralj je još žešće navaljivao na nadbiskupa Tomu. Dizao se na prava Crkve. A

Toma je dosljedno i hrabro branio Crkvu. To ga je koštalo glave. Pobožni je nadbiskup u svojoj katedrali molio večernje hvale kad u hram provale četiri plemića. Prolili su Tominu krv pred oltarom. Bilo je to 29. prosinca 1170. U dobi od 52 godine osvojio je hrabri nadbiskup palmu mučeništva i neprolaznu slavu dosljednog pastira. Tomini su vjernici vidjeli Henrika II kako na grobu svoga prijatelja iz mladosti moli oprostjenje. To je bilo prvo čudo na svečevu grobu. Spada u red najštovanijih svetaca srednjega vijeka. Već 1173. godine proglasio ga Aleksandar III za sveca Katoličke crkve.

Lijepo je vrijeme došašća (adventa) započelo likom hrabrog Isusova učenika Andrije - mučeničkoga svjedoka. Advent je obilježen Barbarinim i Lucijinim mučeništvom, Nikolinom darežljivošću. A božićni dani zvone anđeoskom pjesmom o miru, a još su više obilježeni svjedočkom smrću prvomučenika Stjepana, plačem betlehemske majke, ali i neustrašivim Tominim svjedočanstvom za pravdu. To je i život kršćanina. Betlehemske Dijete nas zove. Neka nas povede pjesma: "K betlemskoj štali sad hrli, Isusa dragog ljubavlju žarkom prigri. Hvalu mu podaj. Slavu mu pjevaj anđelsku". Pjevaj mu glasom, srcem i životom.

*Iz Poslanica svetoga Tome Becketa***Samo će onaj biti ovjenčan
tko se bude pravo borio**

Nastojimo li biti ono što nam je ime - a zovemo se prvo-svećenici i biskupi - i hoćemo li da nam ime bude značajno, treba da sveudiljnom brigom motrimo i nasljedujemo stope Onoga koga Bog postavi svećenikom zauvijek i koji samoga sebe prinije za nas Ocu na žrtveniku križa. On s najvišega nebeskog motrišta sveudilj motri sve naše čine i nakane čina da jednom svakome naplati po djelima.

Prihvatili smo se toga da budemo njegovi namjesnici na zemlji, zapalo nas je slavno ime, časno dostojanstvo, te uživamo vremenite prihode s duhovnoga posla. Na vrhu Crkve naslijedili smo apostole i apostolske muževe da se našom službom ruši vlast grijeha i smrti i da zgrada Kristova, što nastaje iz vjere i kreposnog zalaganja, raste u sveti hram u Gospodinu.

/Usp. Časoslov naroda Božjega, I, KS, Zagreb, 1984, str. 890/

U mjesecu prosincu slave imendan:

1. Natalija, Božena, 2. Bibijana, Živka, Blanka, Silvana, 3. Franjo, 4. Barbara, Bara, Ivan, 6. Nikola, 7. Ambrozije, 8. Marija, Marina, Marijana, Ljiljana, 9. Valerija, Zdravka, 11. Damir, 12. Ivana, 13. Lucija, Jasna, Svjetlana, 14. Ivan, 15. Zdravko, Valerijan, Darija, 16. Adela, Etela, Albina, 17. Lazar, Izak, Zrinka, 19. Vladimir, 21. Petar, 22. Časlav, Franciska, 23. Viktorija, Vita, Vika, Ivan, 24. Adam, Eva, 25. Anastazija, Stana, Stanka, Božidar, Boško, Natalija, 26. Stjepan, Stipan, Stipe, Stipo, Krunoslav, 27. Ivan, Janko, 28. Mladen, Nevena, 29. Toma, David, Davor, 30. Melanija, Trpimir, Tihomir, 31. Silvestar, Silvije, Goran.

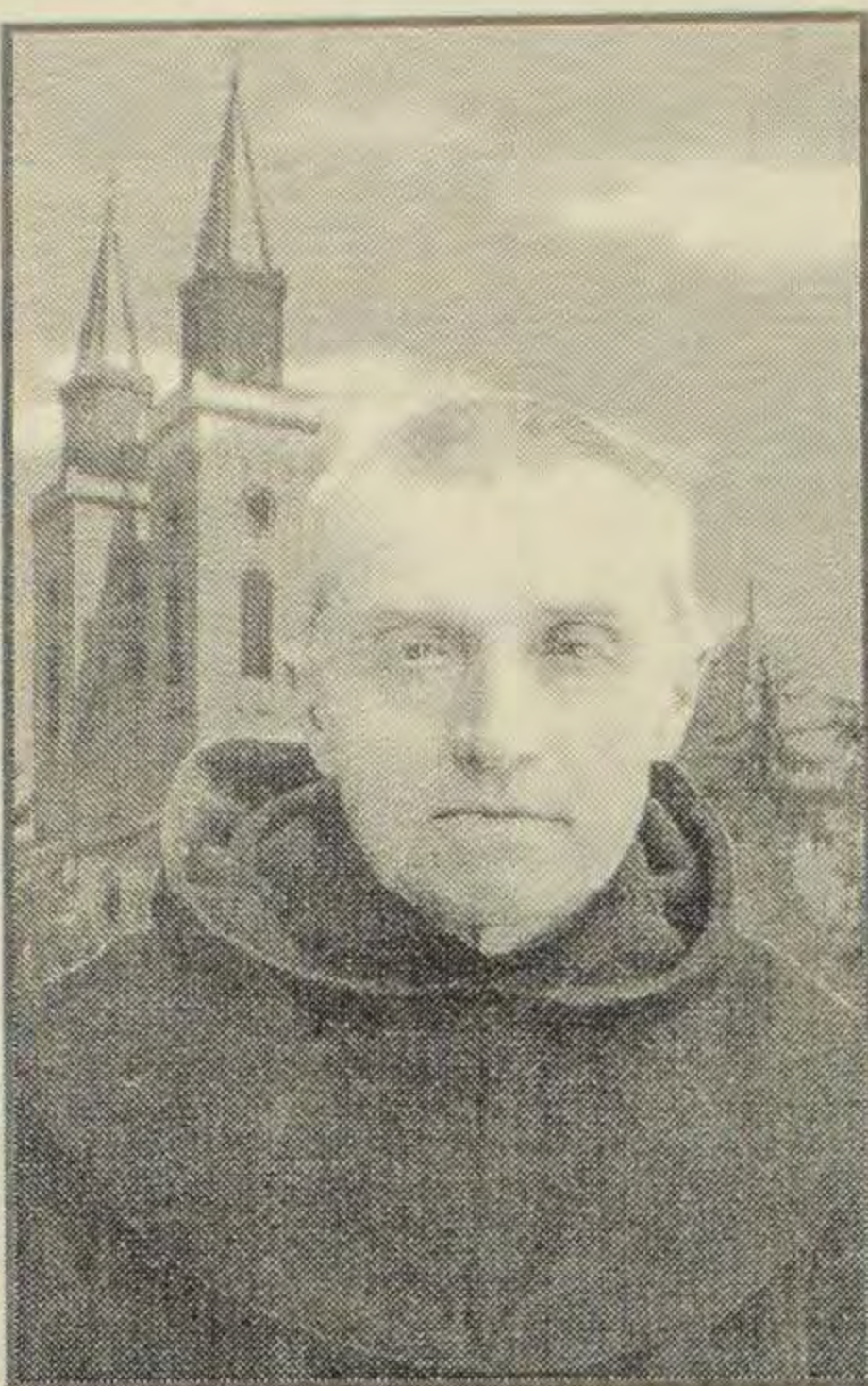
GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

PRENOSIOCI ŽELJA MALOG ISUSA

Radujemo se Božiću iz više razloga. Božić je dan obiteljske radosti i obiteljskog zajedništva. Djeca se raduju poklonima Malog Isusa.

Kršćanska radost Božiću, koja pretpostavlja već navedene i mnoge druge ljudske radosti, a koja izvire iz vjere u otajstvo Utjelovljene Riječi, dodaje ljudskim radostima iskustvo Božje dobrote i ljubavi prema nama ljudima.

Sluga Božji o. Gerard Stantić, koji nam je već poznat po štovanju Malog Isusa, između mnogih poruka i pouka o tome kako treba biti dionicima radosti

što izvire iz otajstva Boga koji se utjelovio, i tu radost podijeliti s drugima, predlaže (znanje) "kako najbolje upotrijebiti vlastite oči". Radi se svakako o "očima vjere". "Najbolje oči upotrebljavamo", piše on, "kad na Isusa gledamo i njegove želje otkrijemo" (Biser mišljenja, 125). Među Isusovim željama koje tada otkrivamo je prije svega Isusova želja da se otvorimo djelovanju njegove milosti i da dobro činimo. Piše doslovce da se Isusovim željama otvaramo: "Kada Isusovu milost primamo i dobro činimo" (isto). Kao da želi reći da, kada se otvorimo milosti, osjećamo radost prisutnosti, ali isto tako postajemo prenosnici Isusove radosti drugima kada dobro činimo, u korist bližnjega.

Preporučuje nam još jedno sredstvo koje još više pridonosi kršćanskoj radosti: da oslušujemo Isusovo "predavanje" i da ono što od Isusa naučimo drugima prenesemo. Isus drži "iz jaslca predavanje ... o poniznom djetetu ... o poslušnosti jer je postao poslušan i dao primjer poslušnog djeteta, kad je dobro činio, bolesne liječio i postao uzor dobrote i liječnik". Tko ova "predavanja" prihvati i u život primijeni, taj se toliko za Isusa oduševi da svoju radost prenosi i na druge. On tada "više... kako bi svako stvorenje vikalo, gledaj, pazi na lijepog Isusa i da smo po Isusovoj ljepoti i mi lijepi, već od dana krštenja i još uz to... dragim kamenjem nakićeni" (Razgovor s Isusom).

Kad se sve ovo uklopi u evanđeoski navještaj i poruku Božića: "... donosim radosnu vijest o velikom veselju za sav narod. Danas vam se u Davidovu gradu rodio Spasitelj - Krist Gospodin" (Lk 2,11) - nisu nam potrebni komentari kako bismo shvatili poruku Božića i kako kršćanski slaviti Božić, iako je kod mnogih izgubljen kršćanski smisao Božića. Zato je ova poruka SB o. Gerarda Tome Stantića još uvijek aktualna.

Ante Stantić

EKUMENIZAM

U SVIJETU I JUGOSLAVIJI, JUČER I DANAS

Ekumenski pokret za ujedinjenje kršćana, pa i šire, za ujedinjenje svih religija, iako nije isključivo moderan izum našeg vremena, svoj puni razmah doživljava baš u našem dvadesetom stoljeću, kada dobija i današnje značenje. Ekumenizam, dakle, predstavlja cijeli konglomerat odnosa i kontakata između raznih Crkava, konfesija i vjerskih grupa, s ciljem da se postigne njihovo približavanje, a u budućnosti, po mogućnosti, i ujedinjenje. U tom smislu nove ekumenske ideje direktno se nadovezuju i naslanjaju na stare, tradicionalne oblike vjerske tolerancije, ali ih u isto vrijeme u mnogome premašuju, daju im novi, viši kvalitet i značaj. Kako je istaknuti teolog Srpske pravoslavne crkve (SPC), dr. Čedomir Drašković, istakao u svojoj brošuri "O ekumenizmu" (Beograd, 1983), ekumenizam je "ceo proces razvoja međucrkvjenih odnosa i stavova čiji je cilj uklanjanje razjedinjenosti među hrišćanima, uspostavljanje i razvijanje boljeg razumevanja, prijateljstva i saradnje među njima, pre svega u stvarima koje su im zajedničke". Dakle, suradnja prvenstveno u onome što im je svima zajedničko, ostvarivanje zajedničkih i drugih općeljudskih ciljeva i interesa. Jedan od važnih uzroka suvremenog ekumenskog pokreta je i u iskristaliziranom shvaćanju, odnosno dolaženju do zaključka o necjelishodnosti polemike između pojedinih Crkava.

Drugi vatikanski koncil (1962-1965) je ne samo pokrenuo na obnovu skoro sve snage moćne Rimokatoličke crkve, već je svojim odlukama, prije svega onim ekumenskog karaktera, značio veliku prekretnicu u odnosima ove Crkve prema drugim vjerskim zajednicama, kršćanskim i nekršćanskim, kao i između samih tih vjerskih zajednica, u čitavom svijetu. Koncil je tada iz prilične "učmalosti" trgnuo i druge vjerske zajednice, prije svega pravoslavne. Umjesto već odavno nadmašene težnje ka UNIJI, odnosno prisjedinjenju drugih, "odvojenih" kršćanskih zajednica, što je naravno za te Crkve bilo neprihvatljivo, Rimokatolička crkva se od Drugog vatikanskog koncila orijentira na KOINONIJU, tj. zajedništvo s drugima u molitvi i svetim tajnama. To je već bilo, odnosno moglo biti mnogo prihvatljivije za druge kršćanske Crkve, posebno za pravoslavnu, s obzirom na istovjetne sakramentalne i dogmatske činjenice kod katolika i pravoslavnih, uz razdvajanje samo na kanonskom terenu. Rimokatolička crkva je, u okviru ovog svog pokoncilskog velikog otvaranja prema svijetu i svima onima koji drugačije misle i drugačije vjeruju, oformila u Vatikanu, na razini biskupa, Komisiju za dijalog između pravoslavne i katoličke Crkve, koja postoji i danas. Pripreme i održavanje Drugog vatikanskog koncila, kao i njegove odluke, potaknule su, razumije se, i pravoslavne Crkve, među njima i Srpsku pravoslavnu crkvu, da ozbiljnije nego do tada razmišljaju o ekumenskom pokretu i dijalogu između vjerskih zajednica. Tako je, recimo, na Trećoj svepravoslavnoj konferenciji, održanoj na Rodosu (Grčka) 1964. godine, koja je u isto vrijeme bila i ekumenskog karaktera, naglašeno da Pravoslavna crkva "želi uvek dobre odnose sa svim hrišćanskim Crkvama i konfesijama", te se zalaže "za izgradnju hrišćanskog jedinstva u jednoj, svetoj, sabornoj, apostolskoj Crkvi Gospodnjoj", shodno poznatim Kristovim riječima: "Da svi budu JEDNO". Jasno je pri svemu tome, i u tome se sada svi slažu, da buduće željeno jedinstvo Crkava treba zamišljati isključivo kao jedinstvo Crkava-sestara, dakle, na potpuno ravnopravnim osnovama.

(nastavlja se)

Vladimir Marković, nezavisni novinar, Beograd

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

Vatikan

POSEBNA BISKUPSKA SINODA ZA AMERIKE

Od sredine studenog do sredine prosinca u Vatikanu se održala posebna biskupska sinoda za obje Amerike. Na ovom skupu sudjelovali su posebni predstavnici 24 mjesne Crkve iz Sjeverne i Južne Amerike. Biskupi su razgovarali o vjeri američkih katolika i o tome kako svjedočiti svoju vjeru u Krista zauzimajući se za opća ljudska načela. Jednomjesečnu sinodu otvorio je Papa svečanom misom. Papa je bio nazočan i na svim generalnim skupštinama sinode. Ukupan broj sudionika je 233 i svaki sudionik je posebno govorio po 8 minuta o problemima u svojoj zemlji ili biskupiji. U drugom dijelu rad sinode se odvijao u radnim skupinama. Glavne teme o kojima je raspravljano su: sekularizacija i provođenje katoličke etike u svakodnevnom životu, veliki dugovi pojedinih zemalja, širenje protestantskih sljedbi, veća zauzetost laika u crkvenim službama, socijalna pravda u društvu, pitanje praštanja, rasizma, položaj žena u Crkvi i društvu i dr.

Najveći broj katolika živi u Srednjoj i Južnoj Americi, njih preko 90%, dok je u Sjevernoj Americi tek svaki četvrti stanovnik katolik. Rezultati i plodovi rada ove posebne biskupske sinode bit će predočeni javnosti u periodu koji je pred nama. /IKA/

London

ANGLIKANCI U ENGLESKOJ PRED PODJELOM

Prije pet godina uvedeno je u crkvenu praksu Anglikanske Crkve ređenje žena. Više biskupa engleske Anglikanske Crkve želi osnovati nezavisnu Anglikansku Crkvu. Poslije odluke o ređenju žena za svete redove ovu Crkvu je napustilo oko 550 svećenika od kojih je većina prešla u Katoličku Crkvu, a nešto manji broj u pravoslavnu. Ako bi došlo do podjele, smatra se da bi oko 1.000 župa prešlo u novoutemeljenu Crkvu. Posljednja velika podjela unutar Anglikanske Crkve bila je u 18. stoljeću, kada je utemeljena Metodistička Crkva. Kao što je poznato, Anglikansku Crkvu osnovao je kralj Henrik VIII koji je 1534. godine odvojio Crkvu u svom kraljevstvu od Rima i sebe proglasio vrhovnim poglavarom engleske državne Anglikanske Crkve. /IKA/

Rim

BORITI SE PROTIV RASIZMA U EUROPI

Predsjednik Papinskog vijeća za dušobrižništvo selilaca i putnika mons. Giovanni Cheli u svojem je izlaganju naglasio kako je u Europi sve prisutniji rasizam. Zato je ova godina bila proglašena Godinom borbe protiv rasizma. Glavni razlozi koji dovode do pojave rasizma nalaze se u civilizacijskim različitostima. Doseljenik dolazi iz različitih tradicija i govori drugim jezikom i ima različite navike od naših. Sve se mijenja ako se na ovaj problem gleda očima vjere. Za vjernike svaki je čovjek Božje voljeno biće: jednako bez razlike. Mons. Cheli smatra da se svakom doseljeniku moraju priznati sva prava jednaka kao i starosjediocu. Tako i doseljenik ima odmah pravo na državljanstvo. /IKA/

Rim

MEĐUNARODNI KATEHETSKI SKUP

Sredinom listopada u Rimu je održan značajan skup najpoznatijih katehetskih stručnjaka iz cijeloga svijeta. U radu skupa je sudjelovalo oko 350 osoba. Tema zasjedanja bila je: "Vjera Crkve i njezino evangelizacijsko poslanje". Organizator ovog visokog skupa bili su Kongregacija za nauk vjere i Kongregacija za kler. Tom prilikom predstavljen je službeni tekst Katekizma Katoličke Crkve na latinskom jeziku i ponovljeno izdanje Općeg katehetskog direktorija.

Sudionici skupa bili su na posebnoj audijenciji kod Pape 17. listopada. Papa je tom prigodom naglasio kako je potreba Crkve da otkriva potrebe čovjeka i usmjeruje svaku osobu ka potpunom otkrivanju poruke spasenja. Crkva ne može ostati neutralna kao promatrač, nego ona mora živjeti i ukorijeniti se u cijelo životno ozračje čovjeka. Zato Crkva mora promatrati i vrednovati sve probleme s kojima se suvremeni čovjek susreće, rekao je između ostalog Papa. /IKA/

Vatikan

TRI NOVA BLAŽENIKA

U Lateranskoj bazilici u Rimu Papa je 9. studenog proglasio blaženima Mađara Vilmosa Apora, Talijana Giovannia Battista Scalabrinija i Meksikanku Mariu Vicentu. Troje novih blaženika posebno su se zauzimali za progonjene, iseljenike i najsiromašnije.

U svom govoru prigodom proglašenja novih blaženika Papa je podsjetio na životni put pojedinog blaženika i na njihovo svjedočenje poruke Evanđelja u svom vremenu. Tako je Papa biskupa Vilmosa nazvao velikodušnim dobrotvorom siromašnih i zaštitnikom progonjenih. Vilmos Apor je za biskupa izabran i posvećen ratne 1941. godine, mučenički je ubijen na završetku rata 1945. godine. Biskup Scalabrini je utemeljitelj misionara i misionarki sv. Karla. On se posebno brinuo za iseljene ili novodoseljene osobe. Isticao se u posebnoj pobožnosti prema sv. Euharistiji.

Nova blaženica Maria Vicenta sva se posvetila najsiromašnijima. Posebno je zauzeta djelovala u doba teškog progonstva u Meksiku kada se i sama izlagala velikim opasnostima.

Zagreb

NOVI POREČKO-PULSKI BISKUP

Apostolska nuncijatura u Republici Hrvatskoj objavila je da je sveti otac Ivan Pavao II imenovao mons. Ivana Milovana, dosadašnjeg župnika u Rovinju, za novog biskupa Porečko-pulske biskupije. Ujedno se Sveti Otac zahvalio dosadašnjem mjesnom biskupu Bogetiću.

Novi biskup mons. Ivan Milovan rođen je 1940. godine. Klasičnu gimnaziju završio je u Pazinu, a teologiju u Pazinu i Zagrebu. Za svećenika je zaređen 1964. godine. Godinu dana kasnije biskup Milovan magistrirao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Imenovanje za biskupa zateklo je mons. Milovana na službi župnika u Rovinju.

Novi biskup mons. Ivan Milovan ima dva rođena brata svećenika: Miroslava i Vjekoslava. Milovani spadaju među najbogatije obitelji svećeničkim zvanjima. /IKA/

Vatikan

PAPINO ZAUZIMANJE ZA ŽIVOT

Biskupi iz Engleske i Velsa bili su koncem listopada u Vatikanu na redovitom pohodu *ad limina*. U programu susreta bio je i osobni susret sa Sv. Ocem. Pritom je Papa održao govor na engleskom jeziku u kojem je jasno iznio nauk Crkve glede poštivanja ljudskog života od njegovog začeća do prirodne smrti svakog pojedinca. Među ostalim, Papa je rekao da pred najnovijim razvojem biotehnologije cijela Crkva mora ostati vjerna svojoj nauci i da svaka znanost mora poštovati etički red koji je upisan od strane Stvoritelja u ljudskim srcima.

U nastavku svog govora Papa je pozvao nazočne biskupe da se djelatno zauzimaju na ekumenskom polju jer oni žive u specifičnim uvjetima u kojima ih je Božja providnost postavila. Papa se osvrnuo i na najnovije probleme glede ređenja žena i podsjetio da je sveti Red Božji poziv koji je On sam uredio. /IKA/

VIJESTI IZ SRIJEMA

ZAVRŠETAK HODOČAŠĆA NA TEKIJAMA

U nedjelju, 26. listopada o. g., na svetkovinu sv. Dimitrija, đakona i mučenika i zaštitnika Srijemske biskupije, završena je hodočasnička godina u svetišće Gospe Tekijske, kod Petrovaradina. Svečanu misu u 16 sati u tekijском svetišću predvodio je biskup đakovački i srijemski mons. Marin Srakić, uz koncelebraciju pomoćnoga biskupa mons. Đure Gašparovića, biskupa u miru mons. Ćirila Kosa, domaćina slavlja biskupskog vikara za Srijem i upravitelja svetišta mons. Stjepana Milera, te nekoliko svećenika petrovaradinskoga dekanata. Nakon mise slika Majke Božje Tekijske vraćena je u samostansku crkvu sv. Jurja, do proljeća. Biskupi su prilikom ovoga pohoda razgledali obnovljenu crkvu-svetište Majke Božje na Tekijama (obnovljena fasada crkve, krovšte, kupola i dr.), te novo izgrađenu kuću na temeljima stare, koja je srušena, uz svetišće s prostorima koji su potrebni uz ovakvo mjesto. Sve je učinjeno brigom mons. Stjepana Milera.

DIMITRIJEVO U SRIJEMSKOJ MITROVICI

Čitava je Đakovačka i Srijemska biskupija 26. listopada slavila svetkovinu sv. Dimitrija, đakona i mučenika, koji je zaštitnik Srijemske biskupije. Napose je svečano bilo u sjedištu Srijemske biskupije, u konkatedrali bazilici sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici.

Vjernici ove župe cijeli listopad bili su usmjereni k proslavi svoga Zaštitnika. Naime, molitvu krunice u okviru listopadskih pobožnosti prikazivali su za župe Srijemske biskupije, svaki dan za drugu župu s prigodno sastavljenom posvetnom molitvom.

Neposredna priprava za svetkovinu ovoga sveca, po kojem je grad Mitrovica dobila ime, obuhvaćala je trodnevnicu od 23. do 25. listopada. Prve dvije večeri trodnevnice misno slavlje je predvodio i propovijedao ovogodišnji mladomisnik i župni vikar ove župe Ivan Lenić. U predvečerje svetkovine, u subotu 25. listopada, u okviru mise bdjenja, pjevana je I. Večernja iz Časoslova naroda Božjega. Misnom je slavlju predsjedao i propovijedao mons. Ćiril Kos, biskup đakovački i srijemski u miru. Uz biskupa Ćirila koncelebrirali su mons. dr. Marin Srakić, biskup đakovački i srijemski, mons. mr. Đuro Gašparović, pomoćni biskup đakovački i srijemski, zatim župnik ove župe Josip Matanović i njegov župni vikar Ivan Lenić. U misnom slavlju je sudjelovao lijepi broj vjernika, koji su se nakon mise susreli sa svojim biskupima u prostorijama župe.

Na samu svetkovinu, u nedjelju 26. listopada, svečanom misnom slavlju u 10,30 sati predsjedao je po prvi puta u službi dijecezanskoga biskupa mons. dr. Marin Srakić, biskup đakovački i srijemski. Na početku euharistijskoga slavlja biskupe su pozdravili župljani župe slavljenice, te im predali prigodne darove. Potom je župnik Josip Matanović, uz trojicu prisutnih biskupa iz Đakova, pozdravio apostolskog nuncija u SRJ mons. Santosa Abrila y Castella, svećenike srijemsko-mitrovačkoga dekanata i druge svećenike goste, potom predstavnike gradskih vlasti, Slobodana Ostojića, podpredsjednika općine Srijemska Mitrovica i Savu Lovčanina, šefa protokola generalnoga konzula RH u SRJ iz Beograda Nevena Vrankovića, i prvoga savjetnika Konzulata Aleksandra Skenderovića. Upućen je poseban pozdrav i delegaciji SPC u kojoj su bili protonamjesnik i starijina sabornog hrama sv. Stjepana u Srijemskoj Mitrovici Dragan Vidaković, te đakon Branko Jasić.

U misnom slavlju homiliju je održao mons. Đuro Gašparović, pomoćni biskup. "Hodamo po mučeničkom tlu. Malo koji grad se može podići tako zamašnom, tako drevnom, tako izvornom i svetom poviješću kakvu nosi Srijemska Mitrovica i cijela Srijemska biskupija, povezana s Đakovačkom... Neka krv mučenika, kao pšenično zrno koje je umrlo, donese obilat rod mira, razumijevanja, poštivanja, priznavanja, suživota; neka raste vjera naših pradjedova a i u nama da izrastemo u prave sljedbenike Kristove", bile su zaključne riječi biskupa Gašparovića.

U posebno svečanoj prikaznoj procesiji vjernici, obučeni u srijemske narodne nošnje, prinijeli su na oltar prigodne darove. Cijelo misno sla-

Župna crkva
sv. Dimitrija, đakona i mučenika

vlje svojim skladnim pjevanjem pratio je Mješoviti akademski zbor ove župe, pod vodstvom s. Hugoline Kovačević, a ljepoti misnoga slavlja napose su doprinijeli i brojni ministranti.

Večernju misu, kojom je zaključena ovogodišnja proslava sv. Dimitrija, predvodio je župni vikar ove župe Ivan Lenić.

SLAVLJE CRKVENOGA GODA U IRIGU

Vjernici srijemske župe Irig, kojoj pripadaju filijale Šatrinzi, Vrdnik i Dobrodol, slave svoj crkveni god 1. studenog - Sve Svete. Na taj je dan središnje misno slavlje predvodio o. Tadej Vojnović, OFM iz Novog Sada, a domaći je župnik Blaž Zmaić u okviru mise podijelio sakramente kršćanske inicijacije dvojici mladića. Na misi je sudjelovao velik broj vjernika.

Na blagdan, pak, Svih svetih srijemskih mučenika, 5. studenog o. g., misno slavlje u 10 sati u iriškoj crkvi predvodio je biskupski vikar za Srijem, prelat Stjepan Miler, a propovijedao je o. Tadej Vojnović. Slavlju je bilo nazočno još jedanaest srijemskih svećenika. Nakon mise svećenici su nastavili svoje druženje u župnom domu, te za bratskim stolom.

SV. KATARINA U SOTU

Stara srijemska župa Sot, koja se spominje još daleke 1332. godine, a obnovljena je 1737. godine, ima za zaštitnicu sv. Katarinu, djevicu i mučenicu. Sadašnja sotska župna crkva sagrađena je 1742. godine.

Vjernici ove župe i njihov župnik Petar Šokčević, koji su posljednjih godina prolazili kroz mnoga iskušenja i nevolje, slavili su i ove godine, 25. studenog, svetkovinu svoje nebeske zaštitnice.

Misno slavlje u 10,30 sati predvodio je župnik iz Srijemske Mitrovice Josip Matanović, a propovijedao je župni vikar iste župe Ivan Lenić.

Koncelebrirali su, osim župnika-domaćina, svećenici okolnih župa, a sudjelovao je i lijep broj vjernika.

KLEMENTOVO U HRKOVČIMA

Makar liturgijski slaveći svetkovinu Krista Kralja, vjernici srijemske župe Hrtkovci, zajedno sa svojim župnikom Nikolom Kraljevićem, počastili su 23. studenog i svog nebeskog zaštitnika sv. Klementa, papu i mučenika. To je jedina župa u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji koja ima za zaštitnika ovoga velikog papu i mučenika prvih kršćanskih vremena. Inače, ova župa je bila nekoć brojna katoličkim življem. Godine 1991. imala je oko 2.200 katolika, a danas, nakon svih nemilih događaja posljednjih godina, ima nešto više od 700 katolika.

Svečano euharistijsko slavlje u hrtkovačkoj župnoj crkvi sv. Klementa u 11 sati predvodio je srijemsko-mitrovački župnik Josip Matanović, a propovijedao je njegov župni vikar Ivan Lenić. U koncelebraciji su još, uz domaćeg župnika Nikolu Kraljevića, bili Marko Loš, domaći sin i župnik u Nikincima, te Blaž Zmaić, župnik u Irigu. U misnom slavlju je sudjelovao lijep broj vjernika koji postojano svjedoči svoju vjeru i pripadnost Katoličkoj crkvi.

SV. CECILIA I OBLJETNICE ILIJE OKRUGIĆA

Sv. Cecilija, djevica i mučenica, te zaštitnica glazbe i pjevača, obilježena je svečano i ove godine 22. studenog u konkatedrali-bazilici sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Naime, u mitrovačkoj župi uspješno djeluje Mješoviti zbor koji vodi s. Hugolina Kovačević.

Proslava sv. Cecilije započela je svečanom euharistijom u 17 sati, koju je predvodio i propovijedao generalni vikar Beogradske nadbiskupije o. Leopold Rochmes, OFM, uz koncelebraciju domaćeg župnika Josipa Matanovića i župnog vikara Ivana Lenića. Misa je prikazana za Iliju Okrugića-Srijemca, uglednog svećenika naše Đakovačke i Srijemske biskupije, opata sv. Dimitrija Srijemskog, književnika i glazbenika, te istaknutog kulturnog djelatnika druge polovice prošlog stoljeća. Ilija Okrugić (1827-1897) je rođen u Srijemu i najveći dio života je djelovao na ovim prostorima, a povod ovog spomena je 170. godišnjica njegova rođenja i 100. obljetnica njegove smrti. Neko vrijeme je kao kapelan djelovao i u Srijemskoj Mitrovici, a najveći broj godina (1866-1897) proveo je u Petrovaradinu i uz svetišće Gospe Tekijske.

Nakon mise održan je prigodan program posvećen Iliju Okrugiću, a u povodu ovih značajnih obljetnica. Mješoviti zbor je izveo više Okrugićevih pjesama i skladbi uz čitanje njegovih stihova. Prikaz njegova života i djela iznio je mitrovački župni vikar Ivan Lenić. Tako su Mitrovčani, uz dan zaštitnice glazbe i pjevača, osvjetlili lik svećenika, književnika i glazbenika koji je obilježio svoje vrijeme i obogatio Crkvu i narod.

Vijesti iz Srijema: Ivan Lenić

Knićanin-Banat

JAVNI SPOMEN ZA NEVINE

U banatskom selu Knićanin je u subotu 1. studenog, u organizaciji "Društva za srpsko-njemačku suradnju" iz Beograda, čiji je predsjednik prof. dr. Zoran Žiletić, prvi puta poslije rata održan javni spomen sa službom riječi, koju je predvodio župnik odžački i apatinski Jakob Pfeifer.

U Knićaninu je, nakon prolaska Crvene armije kroz Banat, 1944. godine načinjen sabirni logor za 25.000 Nijemaca iz svih krajeva Vojvodine. Oko njega su postavljene partizanske kule i straže. To je bio početak stradanja nevinih ljudi koji su četiri godine umirali u izoliranom selu, bez ogrjeva, hrane i liječničke pomoći. U masovnoj grobnici "Telečka", nedaleko od sela Knićanina, sahranjeno je oko 9000 žrtava.

Ovom spomenu i bogoslužju bio je nazočan i pravoslavni svećenik-paroh, predsjednik kluba "Dunav" koji okuplja vojvođanske Nijemce Andreas Burgermayer, kao i njemački konzul iz Beograda Folker Pele.

Tereza Andrijević Binder, jedna od preživjelih iz ovog logora, izrazila je nadu da će ovo biti početak pomirenja srpskog i njemačkog naroda na ovim prostorima.

O ovom događaju izvjestile su dnevne novine "BLIC".

DAN ZAHVALNOSTI U BAČU

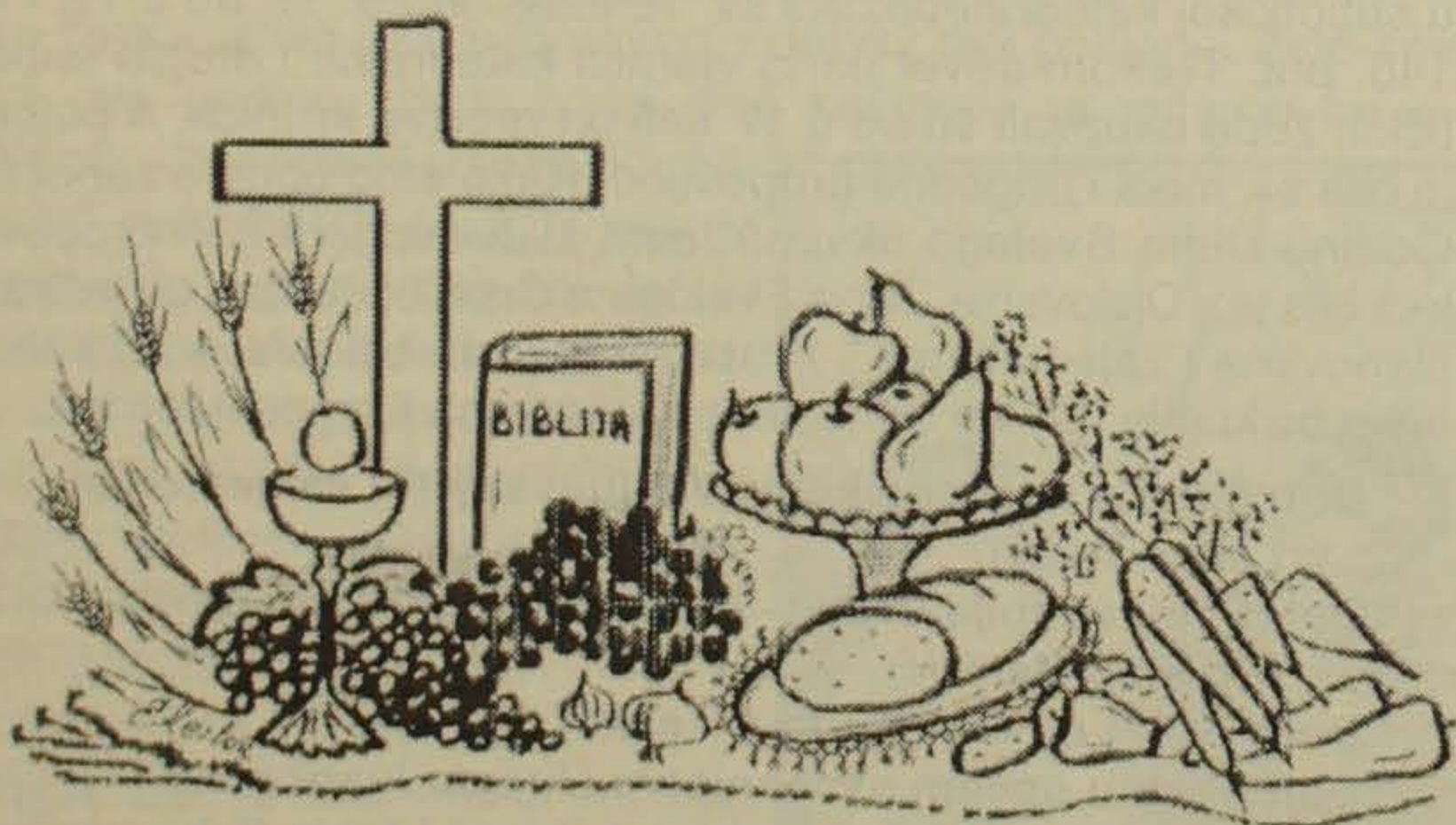
Nakon mukotrpnog rada na našim poljima, straha i strepnji, 19. listopada okupili smo se zahvaliti Bogu na svim dobrima kojima nas je obdario. Razdragana mladost u živopisnim nošnjama svog naroda, s plodovima naše bačke zemlje u rukama i ove godine se odazvala, te ponosno i svečano prinijela plodove pred oltar. Dok je tekla prikazna procesija, mladi bračni par Polih čitao je molitvu vjernika. Zaista se imalo za što reći: "Hvala ti, Bože!" Nakon silnih nepogoda tijekom godine koje su nas pratile, naš nebeski Otac ponovno nas je u svojoj dobroti i ljubavi obdario silnim dobrima.

U vremenu smo došašća - priprave za veliki blagdan, kada bismo trebali prakticirati sve ono što smo u nedjelji zahvalnosti molili, kako bi čista srca dočekali blagdan Božića. Lijepo je vidjeti silno blještavilo koje čini cjelinu blagdana Božića, ali je ljepše čisto srce, vedar osmijeh i iskrena čestitka: ČESTIT BOŽIĆ!

U tom smislu svima želimo ČESTIT BOŽIĆ I BLAGOSLOVLJENU NOVU 1998. GODINU!

Vaše dopisnice iz Bača,

Elizabeta Kesler i Marija Vuković

Svetozar Miletić

**MISIJSKA NEDJELJA I ZAHVALNICA
ZA PLODOVE ZEMLJE**

U našoj župi, otkad je došlo župnik Egedi Anton (1995) svake jeseni se održava svečana misa zafalnica za plodove zemlje, malo svečanije nego prija.

I ove godine su župljani našeg malog sela načas zastali da se pomole Bogu. Da zafale za plodove koje im je Bog podario na njihovim njivama. Zafalili su za sve dobro i sve rđavo, jer On nam sve daruje ali nas i kuša na razne načine.

Šapćale su u nedilju sve usne paora: "Bože naš, hvala ti i blagoslovi..." u crkvi punoj svita. Sa oltara miriso je tamjan, svež krov, a u bokalu se rumenilo vino. Isprid oltara su bili plodovi. Od svega pomalo što nam je rodilo. Na sridini je bila čupica puna klasova žita koje su donela dica u svečanoj povorki. Za ovu prigodu dica su bila obučena u bunjevačke i mađarske narodne nošnje. Zašuškala je kroz crkvu svila i bile uštirkane suknje. Zveckali su dukati i bile su cvitne "parte". Stariji svit je uzdiso sićajući se prošli vrimena.

Na kraju mise molili smo se za misije u svitu. Nadamo se da će i njihov rad uroditi takim plodovima ko naše njive: bogato i lipo.

U nedilju je kod nas u crkvi bilo svečano i lipo. Molitve smo molili glasnije, iz srca. Ositila se vira i dah prošlosti. Da li se vraćamo viri i svojim korjenima, to ne znam, ali se nadam da će ovaki zafalnica biti još...

Lucia Tošaki

SJEĆANJE NA NEVINE ŽRTVE

Na spomendan svih vjernih mrtvih, 2.11.1997. godine na subotičkom "Senčanskom groblju" kod spomenika "Ptica slomljenih krila" u nazočnosti oko tisuću sudionika, održana je komemoracija u povodu nevino stradalih žrtava iz 1944. godine.

Komemoraciji su, uz predstavnike gradske samouprave na čelu s gradonačelnikom g. Kasza Józsefom, te predstavnike raznih stranaka i udruženja, prisustvovali i subotički biskup Ivan Péntzes s nekoliko svećenika, biskup Reformatske crkve István Csete Sz., predstavnici Židovske općine "Bukovina Székelyek" iz Rumunjske, te mađarski ambasador u Beogradu Tóth János. Najprije se prisutnima obratio gradonačelnik Kasza József. Nakon toga su predstavnici vjerskih zajednica održali prigodnu ekumensku molitvu za pokojne žrtve i blagoslovili ploču s novim imenima žrtava. Dosada je na ploče uklesano 796 imena za koje se sa sigurnošću zna da su ondje pokopani, no taj broj nije konačan.

Prisutnima su se obratili prigodnim govorima i Alojzije Stantić na hrvatskom jeziku, te Michael Horvath i predstavnik sekuljskih Mađara iz Bukovine na njemačkom i mađarskom jeziku. U komemoraciji je nastupio i zbor "Pro musica".

G. Stantić je u svom govoru, među ostalim, rekao:

"Od iskona se živi sjećaju svojih mrtvih kada oplakivanjem izražavaju bol za gubitkom drage osobe, na obrednom ukopu pokojnika, a poslije brigom u ophodu i održavanju groba - što mi sada činimo. To je ljudski. Ovdje pokopani lišeni su te ljudskosti, a na živima je ostala samo briga održavanja i ophoda ovog masovnog groba - nažalost, ne i jedinog.

Nismo se ovdje okupili da sudimo bezumnicima koji su stvorili ovaj masovni grob - njima će suditi Stvoritelj. Ovdje smo da njegovanjem sjećanja odamo počast svima koji tu leže, da se za njih pomolimo, napose da se pomolimo za bezimenoga čovjeka, za koga njegovi najmiliji nikada nisu saznali da tu leži, koji je iz života izbrisan riječju - "nestao". Suosjećamo danas s majkama i očevima, djecom i svima drugima čiji su najmiliji ovdje, a kojima nisu mogli odati ljudski oproštaj u odlasku s ovoga Svijeta.

Na nama je da sjećanje na ove pokojnike prenesemo našim nasljednicima, jer se na ovom mjestu nalazi najcrnja stranica svijetle povijesti našega grada. Ovo je i spomenik vremenu kada je pravo snage nadvladalo snagu prava, kada je bezumlje nadvladalo razum.

Ovo sjećanje obavljamo na nama svojstven dostojanstven, kršćanski, ljudski način i zato u ime svijeta nas molim da im pokoj vječni daruje Gospodin i da počivaju u miru. Amen."

/Zv/

ZLATNI PIR U SELENČI

Adam i Maria Ralbovsky su u studenom ove godine proslavili zajedno sa svojom mnogobrojnom obitelji pedesetu obljetnicu braka. Njihov je život bio protkan križem, ali je taj križ po njihovom vjerničkom životu rodio bogatim plodovima. Bog im je podario osmoro djece. Četvoro od njih posvetilo se službi Crkvi (s. Rastislava je sestra sv. Križa, Katarina radi u Centru za duhovnu pomoć u Zagrebu, Kristina katehizira u župi a najmlađi Dominik studira na Teološko-katehetskom institutu u Subotici), a četvoro je oženjenih i po njima jubilanti imaju petnaestoro unučadi i jednog praunika.

Tako mnogobrojna obitelj (svih zajedno trideset) okupila se u slovačkom selu Selenči 19. i 20. studenog ove godine da zahvali Bogu za vjernost i ustrajnost slavjenika u njihovu zajedničkom životu. Ujedinili su se jedan dan u molitvi i postu sa svetom misom zahvalnicom koju je predvodio župnik Michal Zolarek, a drugi dan u raspjevanom slavlju kod svečanog obiteljskog stola.

s. Rastislava Ralbovsky

Subotica

SVEČANO PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. NIKOLE TAVELIĆA

U subotičkoj župi sv. Jurja u Subotici svečano je proslavljen blagdan sv. Nikole Tavelića. Župljani ove župe, kao i vjernici drugih subotičkih župa, pripremili su se za blagdan prvog hrvatskog sveca trodnevnom duhovnom obnovom koju je predvodio preč. Andrija Kopilović te mons. Bela Stantić, generalni vikar subotičke biskupije, koji je na sam blagdan predvodio svečanu sv. misu u zajedništvu sa župnikom ove župe Dobai Istvánom. Slavlje je uzveličao svojim pjevanjem župski zbor pod ravnanjem s. Blaženke Rudić.

Subotica

ISPOVIJED I (ILI) TERAPIJA

U Subotici je u petak na tzv. "Otvorenom univerzitetu" u okviru tribine "Religijski horizonti" prof. dr. Vladeta Jerotić, profesor psihologije iz Beograda održao predavanje na temu: "Ispovijed i (ili) psihoterapija", a poslije njega je prorektor Teološko-katehetskog instituta subotičke biskupije Andrija Kopilović govorio o ispovijedi kao sakramentu. Voditelj ove tribine je prof. Tomislav Žigmanov, novinar subotičkog dvotjednika "Žig" i profesor na Teološko-katehetskom institutu.

Ova tema okupila je veliki broj sudionika, koji su poslije predavanja gostima postavili mnoga pitanja.

Mala Bosna

BUNJEVCI I (ILI) HRVATI

U okviru mjesečne tribine u župi Presv. Trojstva u Maloj Bosni u nedjelju je prof. Kalman Kuntić održao predavanje na

temu: "Bunjevci i (ili) Hrvati", a koreferat o povijesti naziva "Bunjevac" održao je mr. Slaven Bačić, odvjetnik iz Subotice.

Ova tema, nažalost, vrlo je aktualna u Subotici i okolici zbog stalnog nastojanja da se Bunjencima zaniječe njihovo hrvatsko porijeklo. Ova tema u ovom malom seoskom mjestu nadomak Subotice okupila je oko sedamdeset sudionika.

SUBOTIČANI U SVETOJ ZEMLJI

U Svetoj Zemlji je na studijskom putovanju od 13. do 27. studenog boravilo i 8 Subotičana. Voditelj je bio izvanredni poznavatelj Svete Zemlje p. Tadej Vojnović.

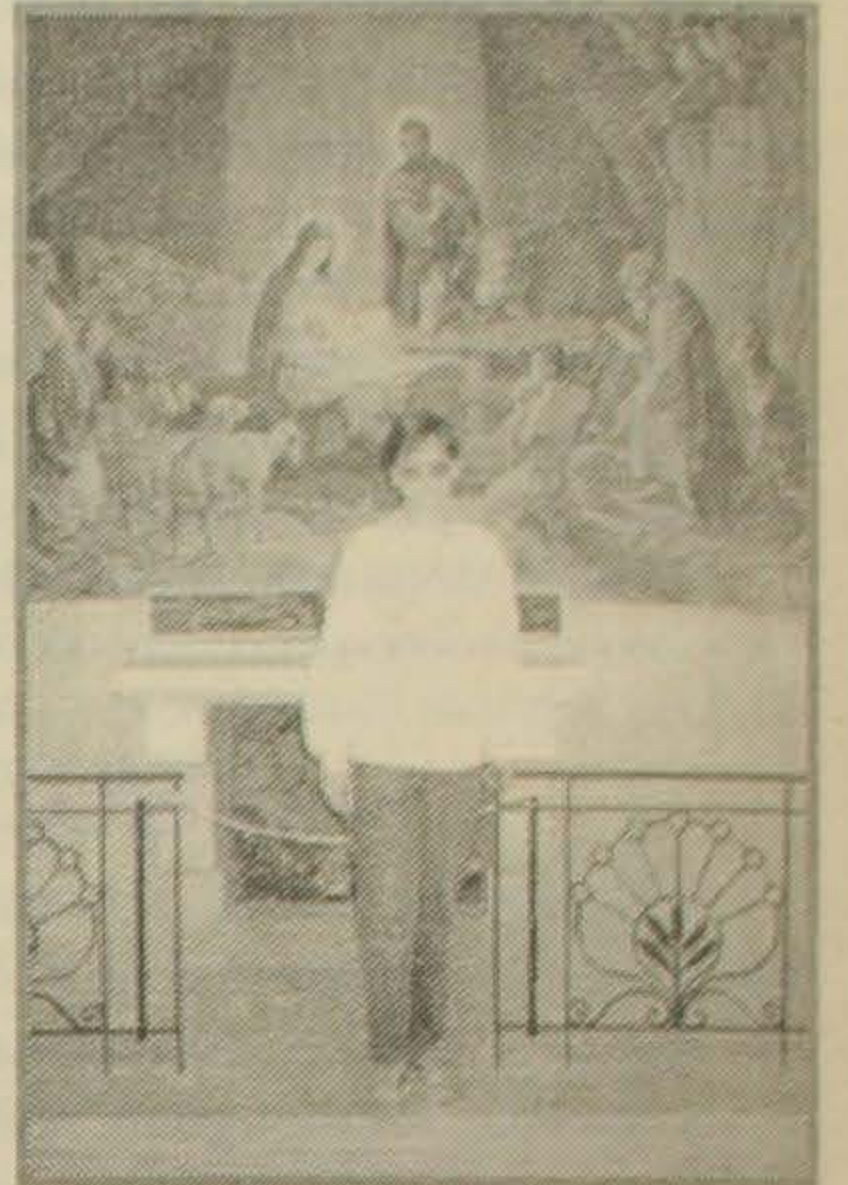
Biti u Isusovoj Zemlji, hodati stazama po kojima je i On hodao, san je svakog kršćanina. Velika sreća i milost. Po drugi put ove godine p. Tadej je pohađio Svetu Zemlju. Pokazao nam je Jeruzalem, Nazaret, Kafarnaum - cijeli Izrael.

Shvatili smo značenje biblijskih riječi. Sada uistinu znamo što je Križni put, Golgota, Maslinska gora...

Pater je znao reći: "Ovdje se dogodio Ivan 9."

Kakve li radosti kad nakon hodočašća čitamo Sveto pismo! Sve nam se čini sasvim drugačije. Osjećamo težinu svake riječi jer znamo - mi smo BILI tamo.

Katarina

Subotica

146. DUHOVNA OBNOVA U ČAST PREČISTOM SRCU MARIJINU

U subotičkoj župi sv. Terezije osnovana je 1851. godine molitvena bratovština Bezgrešnog Srca Blažene Djevice Marije. Svrha bratovštine je bila molitva za obraćenje grešnika. Od te godine se u župi obavljala zavjetna pobožnost pred korizmu na mađarskom, a na spomendan Imena Marijina počimala je pobožnost na hrvatskom jeziku i trajala je po osam dana. Blage uspomene, biskup Matija Zvekanović je kao ovdašnji župnik nekadašnju osminu vezao uz svetkovinu Bezgrešnog začeca (na hrvatskom jeziku), odnosno uz spomendan lurdskih ukazanja BDM (na mađarskom jeziku).

Ova pobožnost na hrvatskom jeziku ove godine održana je u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije od 29. 11. do 8. 12. i to 146. put. Tijekom devet dana vjernici katedralne i drugih subotičkih župa okupljali su se u 17 sati na molitvu krunice, a potom je bila sv. misa i prigodna propovijed. Kako smo upravo započeli Godinu Duha Svetoga okvirna tema svih ovogodišnjih propovijedi bila je: "Djelovanje Duha Svetoga u Crkvi općenito i u njezinim članovima i zajednicama". Propovjednici su bili svećenici subotičke biskupije. Ovdje donosimo popis tema i propovjednika:

- * Duh Sveti u svećeničkom zvanju u svjetlu navještenja (*Josip Leist*)
- * Duh Sveti okuplja Crkvu - apostole i cijelu zajednicu (*Stjepan Beretić*)
- * Duh Sveti i obitelj (*Andrija Anišić*)
- * Duh Sveti u općem svećeništvu (*Franjo Ivanković*)
- * Duh Sveti, katolici, kršćani i nekršćani (*Josip Pekanović*)
- * Duh Sveti u sakramentu pomirenja i svete pomasti (*o. Mato Miloš, karmelićanin*)
- * Duh Sveti u sakramentu Potvrde (*o. Tadej Vojnović, franjevac*)
- * Duh Sveti - posvetitelj Crkve (*Lazar Novaković*)
- * Duh dijeli karizme redovnicima (*Andrija Kopilović*)

Duhovna obnova u čast "Prečistom Srcu Marijinu" završila je na svetkovinu Bezgrešnog začeca BDM svečanom pontifikalnom misom koju je predvodio subotički biskup mons. Ivan

Pénzes u koncelecijaciji s katedralnim župnikom preč. Stjepanom Beretićem i kapelanom vlč. Karoljom Szungyi.

Na kraju sv. mise biskup je obnovio posvetu biskupije, grada i katedralne župe Prečistom Srcu Marijinu.

Duhovna obnova svaku večer je okupila lijepi broj vjernika, a na završetku oni su ispunili prostranu katedralu.

A.A.

SVETI NIKOLA U SUBOTICI

Već lijepi niz godina "Sv. Nikola" dolazi u HKC "Bunjevačko kolo" i uvijek obraduje okupljene mališane. Tako je bilo i ove godine u subotu, 6.12. No, ove godine je uz bezbroj radosti pala i po koja suza. Čak ni "Sv. Nikola" nije mogao predvidjeti da će ga doći vidjeti i pozdraviti više od 400 djece. I tako, uzbuđenje je bilo na vrhuncu, susret sa "Sv. Nikolom" se dogodio ali neki su ostali bez poklončića, ali samo do prvog dućana. Mame i tate lako su i brzo osušili suze svojoj dječici. Kupili im poklončiće i račun "dostavili" sv. Nikoli i sve je bilo u najboljem redu.

Sveti Nikola u crkvi sv. Roka

Pohodio je "Sv. Nikola" kao i prošle godine i mnoge naše crkve, ali ono što je bila novina ove godine u našem gradu bio je njegov pohod našim obiteljima. Evo, kratkog izvještaja o tome.

Bio nam sv. Nikola

Najlipši misec u godini za dicitu je sigurno misec prosinac (decembar), jer ni u jednom mjesecu u godini nema toliko radosnih događaja koji bi razveselili dicitu. Prvi taki događaj je blagdan sv. Nikole (6.12.). Sv. Nikola je bio biskup koji je u svoje vrime, za života, znao diliti siromašnoj i dobroj dicitu poklone. Zato smo mi ove godine, da bi naša dica sačuvala uspomenu na sv. Nikolu, organizirali pohod "Sv. Nikole" našim obiteljima. U koju je god kuću ušao, "Sv. Nikola" bi dicitu dilitio poklone, a dica bi za uzvrat molila Boga da bi "Sv. Nikola" vidio da se dica odgajaju u duhu molitve i kršćanskog ozračja. Veliki su molili i pivali, a manji su pokazali šta su znali. Tako je ove godine "Sv. Nikola" obiše 17 kuća. Starija dica su bila oduševljena, a mlađi su ostali zapanjeni a bilo je i straha i suza. Mnogi su čekali "Sv. Nikolu" do kasno u noć, pa je neke zateko i u pidžamama, ali spavao nije niko dok on nije stigo. I tako veselju nije bilo kraja...

A tek sutradan. Priče vesele, razdragane, dičije: "Bio nam pravi sv. Nikola. Mi smo divanili s njim. Sidili smo mu u krilu. Slikali se s njim. Imo je veliku crvenu kabanicu i kapu ko biskup i veliku bilu bradu, i štap s kojim je zvonio..."

Fala "Sv. Nikoli", organizatorima koji su još jednom pokazali kako je "ljubav domišljata" i divna.

Virujemo da će iduće godine još više naših obitelji želiti ugostiti sv. Nikolu i obradovati svoju dicitu.

Željka C.

SREBRNI JUBILEJ VIKARIJE NA VELIKOM RADANOVCU

Na dan sv. Obitelji, bogomolja na Radanovcu kod Subotice spomenut će se 25. obljetnice svoga postojanja.

Punih 25 godina župnik mons. Rehak Josip u rano nedjeljno poslijepodne žuri svojim vjernicima na Radanovac, jer su oni oko 5 km udaljeni od svoje centralne crkve.

U starim knjigama čitamo da se ovo naselje pojavljuje u 18. vijeku pod imenom Barčak. Prilikom popisa stanovništva 1880. godine naselje ima 782 stanovnika, a danas ih ima oko 3.000. Doduše, od ovoga broja mali broj vjernika ide redovito u crkvu. Zašto? Gdje su djeca i mladi, gdje su muževi i žene? Na misama su uglavnom stariji vjernici. Zar Radanovčanima nije potrebna vjera? Ili ne znaju gdje je kuća u kojoj se služi sv. misa, jer vanjski izgled kuće ne odaje da se tu nalazi crkva? Napravljena je od jedne stare prizemne kuće. Jedino staro zvono iz 18. vijeka ukazuje da je ondje crkva.

Zato, dragi vjernici Radanovca, kad čujete zvono nedjeljom poslijepodne, pođite na sv. misu. Zvono vas sve poziva!

A župnik g. Rehak poziva sve 28. prosinca u 14 sati na svečanu biskupsku misu povodom 25 godina postojanja ove vikarije.

Gabriška

25 GODINA CRKVE U OROMU

U nedjelju, 23.11. u Oromu je svečano proslavljena 25. obljetnica crkve. Svečanu sv. misu predvodio je biskup, mons. Ivan Pénzes. Vjernici ove župe su se za srebrni jubilej svoje crkve pripremili sedmodnevnim pučkim misijama koje su vodili preč. Nagy József i Pósa László.

Gradnja crkve započela je 1970. godine, a dovršena je u jesen 1972. godine kada ju je posvetio tadašnji subotički biskup mons. Matija Zvekanović. Prigodom proslave ovog jubileja predstavljena je i knjiga Cseh Marije pod naslovom "Salašarska crkva". /Hitelet/

Posljednja vijest

ZAVRŠENA JUBILARNA GODINA SESTARA NAŠE GOSPE - ZAGREB

U Subotici je u utorak, 9. 12. na blagdan sv. Petra Fouriera, utemeljitelja Družbe, svečano završena proslava njezinih velikih jubileja: 400. obljetnice osnutka Družbe, 200. obljetnice rođenja bl. Terezije Gerhardinger, 100. obljetnice proglašenja svetim Petra Fouriera i 50. obljetnice proglašenja blaženom Majke Alix le Clerc.

Svečanu sv. misu zahvalnicu u subotičkoj katedrali - bazilici predvodio je apostolski nuncij u Beogradu mons. Santos Abril y Castello u koncelecijaciji s mjesnim biskupom mons. Ivanom Pénzesom, te župnicima grada i okolice. Poslije sv. mise u svečanoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo" u organizaciji Instituta "Ivan Antunović" i sestara Naše Gospe priređena je Akademija u čast jubileja. Slavlju je bila nazočna i časna Majka s. Tarzicija Tunjić.

O svemu ovome opširnije ćemo izvijestiti u sljedećem broju "Zvonika".

A.A.

II. SKUP O USMENOJ BUNJEVAČKOJ KNJIŽEVNOSTI

Tavankutski literarni krug (TALK) je u subotu, 29. studenog organizirao II. skup o usmenoj narodnoj književnosti.

Skup je započeo radom u 10 sati u Domu kulture. Poslije pozdravnog govora Tomislava Žigmanova, u ime organizatora, održana je prva grupa predavanja: Nela Skenderović: "Prilog proučavanju kraljica u predkršćansko vrijeme", Zlatko Romić: "Crte naše pismenosti", mr. Slaven Bačić: "Osobeno pravno nazivlje u bunjevačkoj usmenoj tradiciji", Tomislav Žigmanov: "Usporedna analiza bunjevačkih narodnih poslovice i izreka i mudrosne književnosti Biblije".

Nakon toga bila je diskusija o predavanjima i pitanjima koja su ova predavanja izazvala.

Istoga dana poslijepodne u 14,30 sati održana su predavanja posvećena radu najpoznatijeg sakupljača bunjevačkih narodnih pripovjedaka Balinta Vujkova u povodu 10. godišnjice njegove smrti. Bila su to sljedeća predavanja: Lazar Merković: "Prikaz stvaralaštva Balinta Vujkova", Milovan Miković: "Bajka u stvaralaštvu Balinta Vujkova", mr. Marija Grasl: "Vreme u bajkama Balinta Vujkova", Bela Gabrić: "Bunjevačka narodna bajka 'Fratar brez glave'".

Poslije predavanja bila je diskusija o sakupljačkom radu B. Vujkova u kojoj se razgovaralo o tome što treba učiniti da se objave bunjevačke narodne pripovijetke koje su ostale u rukopisu, a objavljene njegove knjige da dožive ponovno izdanje pa da tako dobijemo sabrana djela B. Vujkova. Za taj zadatak potreban je ekipni rad. Teško je reći kada će do toga doći, ali je korisno da se okupe stručnjaci iz kulturnog života na ovakvim skupovima te da o tome razgovaraju, što je ovaj skup u Tavankutu i pokazao.

B.G.

Nova knjiga

Kratki pregled povijesti istočnih Crkava

Roman Miz, *Istočne Crkve,*
"Agape", Novi Sad 1997, str. 216

Početak ove jeseni iz tiska je izašla nova knjiga, pod nazivom *Istočne Crkve*, novosadskog grkokatoličkog svećenika Romana Miza, najplodnijeg spisatelja vjerskog štiva na rusinskom i ukrajinskom jeziku u nas. Ovoga puta, otac Miz se odlučio objaviti knjigu na hrvatskom jeziku, čime je ona postala pristupačnija većem broju čitatelja, te obogatila vrlo skromnu katoličku nakladu na hrvatskom jeziku u SR Jugoslaviji.

Knjiga je izuzetno vrijedna i korisna za svakog kršćanina budući da u sebi sadržava cjelovito obrađenu bogatu povijest većeg broja istočnih kršćanskih Crkava, područja o kojemu se kod nas malo pisalo i još manje zna(lo). I premda je pred sobom imao jedan tako obiman i složen predmet, Miz je u ovoj knjizi, zahvaljujući dugogodišnjem iskustvu u bavljenju ovom problematikom, uspio vrlo pregledno izložiti one najvažnije momente koji su bitni kako za dugu povijest tako i za trenutni život određene Crkve.

Studija započinje pojašnjenjem same sintagme "istočne Crkve", te iznošenjem u znanosti uvriježenog principa razdiobe istočnih Crkava na nekatoličke (tzv. pravoslavne), katoličke (tzv. unijatske) i stare (nestorijanska i monofizitske - jakobitska, armenska, koptska i etiopska). Slijede kratki, ali zato ne i neinformativni, prikazi povijesti svih staroistočnih Crkava (str. 17-36) i samo nekih pravoslavnih (Ekumenski patrijarhat u Carigradu, Ruske i Srpske) Crkava (str. 37-86). Ovaj prvi tematski dio

završava pregledom i statistikom sada svih, kako se još nazivaju, *odijeljenih Crkava* (str. 87-96). Drugi dio knjige (str. 97-184) sadrži prikaz složenih društveno-crkvenih procesa ponovne uspostave jedinstva odijeljenih Crkava s rimskom prvostolnicom, te osvjetljavanjem više unija koje su se događale tijekom burne povijesti (Unija iz 1274, Florentinska unija, Brest-Litovska unija, Marčanska i Užgorska unija, kao i unije u Rumunjskoj, Srijemu, Slavoniji, Pečuhu, Dalmaciji, Makedoniji, Bugarskoj i Grčkoj). Naravno, Miz donosi i posljedice koje su pratile proces unijačenja - nastanak i život samostalnih, ponovno prisajedinjenih katoličkih Crkava. Također, i ovaj se dio završava (str. 184-186) iznošenjem sadržajnog pregleda i statistike svih *sjedinenih istočnih Crkava*.

Posebno je vrijedno što knjigu kao dodatak prati i vrsno odabrani izbor iz značajnije bibliografije o povijesti istočnih Crkava s hrvatskog, slovenskog, srpskog, mađarskog, njemačkog, ruskog, ukrajinskog, francuskog, engleskog i talijanskog govornog područja. Time Mizova knjiga ispunja vlastitu osnovnu funkciju, a to j da bude uvod u bogatu povijest kršćanskih Crkava u svijetu. Jer, jedan od najznačajnijih povoda za objavljivanje *Istočnih Crkava* je i razlog narasle potrebe studenata za udžbenicima, sve aktivnijeg i za katoličku Crkvu u Bačkoj sve značajnijeg, Teološko-katehetskog instituta, gdje je Miz voditelj kolegija iz Ekumenske teologije. Promatrana u tome kontekstu, ova knjiga-udžbenik trebala bi biti uzor i ostalim predavačima da učine isti korak.

Tomislav Žigmanov

IN MEMORIAM

JAKOV KOPILOVIĆ
(1996-1997)

Tuga sokaka

*Za nečijom pjesmom tuguju sokaci,
za nečijom pjesmom...*

*A za mojom tugom nestaju sokaci,
nestaju u tuži...*

*Nekada su tako znali moju mladost
po stopama samo.*

*Izlizani pločnik mrtav je ko radost
razbijene vaze.*

Za nečijom pjesmom tuguju sokaci.

Jakov Kopilović

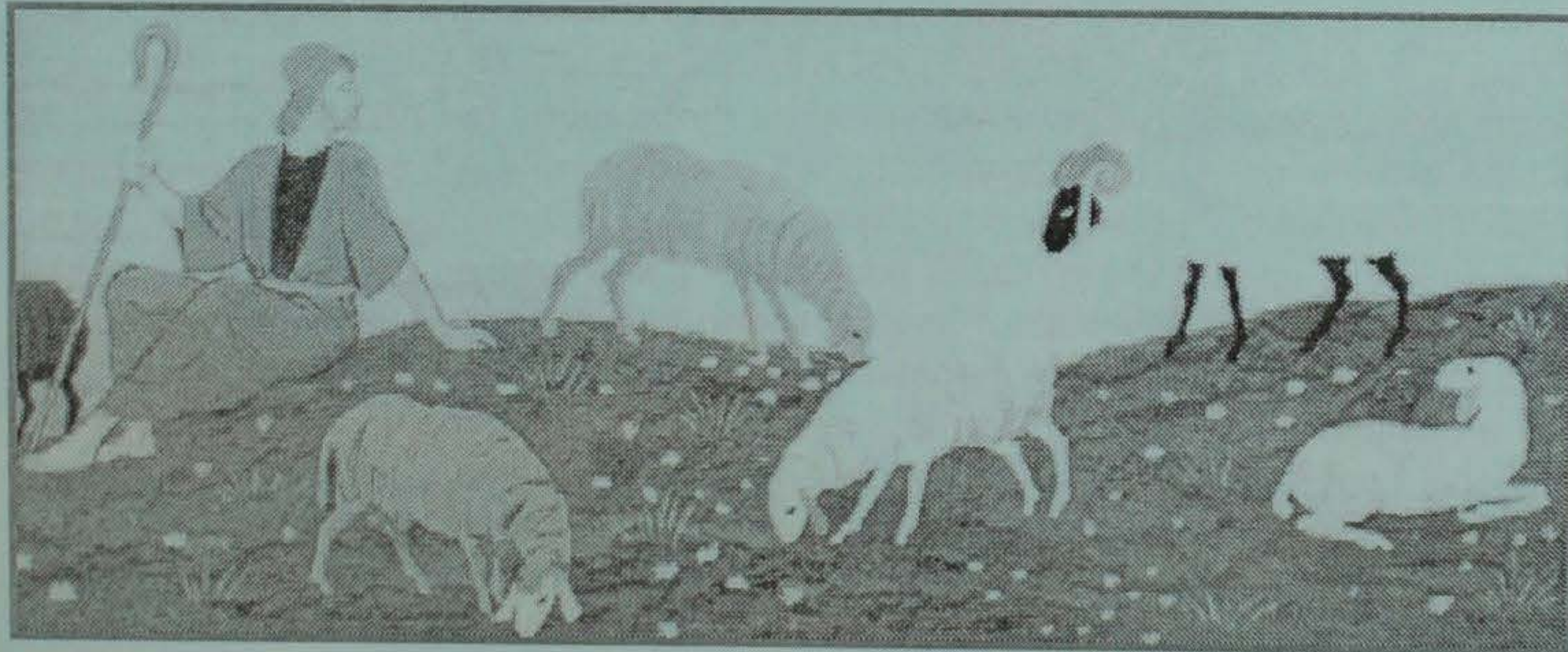
Uređuje: Andrija Kopilović

DVANAEST PROROKA

Posljednja knjiga u židovskom kanonu proroka jednostavno nosi naslov "Dvanaestorica". Sjedinjuje, doista, dvanaest knjižica koje su pripisivali različitim prorocima. Grčka Biblija naziva tu knjigu "Dodekapropheton", a kršćanska ju Crkva smatra zbirkom dvanaest malih proroka, čime se označuje kratkoća knjižica, a ne neka manja vrijednost u usporedbi s "velikim" prorocima. Zbirka je već postojala u vrijeme knjige Sirahove (49,10). Židovska Biblija, a za njom i Vulgata, raspoređuje te male knjige po povijesnom slijedu koji im je predaja pridijevala. U grčkoj Bibliji redosljed je malo drukčiji - tu su inače smještene prije Velikih proroka. Naš se prijevod tih knjiga drži tradicionalnog redosljeda Vulgate (i židovske Biblije), ali ih u ovom uvodu predstavljamo po najvjerojatnijem povijesnom redu.

AMOS

Amos je bio pastir iz Tekoe, na rubu judejske pustinje (1,1). Nije pripadao proročkim bratstvima, nego ga je Jahve uzeo od njegova stada i poslao da prorokuje Izraelu (7,14-15). Poslije kratka djelovanja, uglavnom na području raskolničkog svetišta u Betelu (7,10), a vjerojatno i u Samariji (usp. 3,9; 4,1; 6,1), izgnali su ga iz Izraela te se vratio svojem ranijem zanimanju.

Propovijedao je za kraljevanja Jeroboama II (783-743), dakle u, ljudski gledano, slavnu razdoblju, kada se Sjeverno kraljevstvo proširuje i obogaćuje, ali u njemu raskoš velikaša ruglu izvrgava bijedu siromaha, a bogoštovni sjaj prikriva manjak prave religije. Jednostavnom i ponosnom neizgladanošću i bogatstvom slika čovjeka sa sela, Amos u Božje ime osuđuje pokvareni gradski život, socijalne nepravde, lažno pouzdanje u obrede bez duše (5,21-22). Jahve, vrhovni Gospodar

svijeta, koji kažnjava sve narode (1-2), strogo će kazniti Izrael kojega njegovo izabranje obvezuje na veću moralnu pravednost (3,2). "Dan Jahvin" (izričaj se pojavljuje ovdje prvi put) bit će tama a ne svjetlost (5,18). Osveta će biti strašna (6,8), provest će je od Boga pozvani narod (6,14) - Asirija, koju prorok ne spominje, ali koja zaokuplja njegovo obzorje. Ipak, Amos daje tračak nade, izgled spasenja za dom Jakovljevi (9,8) i za Josipov "ostatak" (5,15). Amos je prvi prorok koji spominje taj izričaj. Taj duboki nauk o Bogu, sveopćem i svemogućem gospodar, branitelju pravednosti, prorok je izrekao nepokolebljivom sigurnošću, nikada ne dajući dojam da uvodi nešto novo. Njegova je novost u snazi kojom poziva na zahtjeve čistog jahvizma.

Knjiga je do nas došla u donekle nesređenu stanju. Npr. izvještaj u prozi (7,10-17), koji razdvaja dva viđenja, bolje bi stajao na kraju proroštva. Možemo se kolebati hoćemo li samom Amosu pripisati neke kratke odlomke. Doksologije (4,13; 5,8-9; 9,5-6) su možda dodane za liturgijsko čitanje. Kratka proroštva protiv Tira, Edoma (1,9-12) i Judeje (2,4-5) potječu, čini se, iz progonstva. Sporna su mjesta i 9,8b-10 te osobito 9,11-15. Nema ozbiljna razloga za osporavanje autentičnosti prvog od tih odlomaka, ali je vjerojatno da je potonji nadodan. To ne bi trebalo dokazivati iz obećanja spasenja koje

taj odlomak sadrži, jer su takva obećanja od početka bila tema proročkog propovijedanja (ovdje 5,15 i u istom razdoblju kod Hošee). Ali ono što je rečeno o prodranom domu Davidovu, o osveti protiv Edoma, o Izraelovu povratku i obnovi, pretpostavlja razdoblje progonstva i može se pripisati, uz nekoliko daljnjih preinaka, deuteronomističkom izdanju knjige.

(Preuzeto iz "Jeruzalemske Biblije", KS, Zagreb, 1994)

Izabranje i kazna (Am 3,1-8)

Počujte, sinovi Izraelovi, ovu riječ koju Jahve zbori protiv vas, protiv svakog roda što ga izvedoh iz zemlje egipatske: Među svim plemenima zemaljskim samo vas poznah, zato ću vas kazniti za sve grijehе vaše. Idu li dvojica zajedno da se ne dogovore? Riče li lav u šumi ako plijena nema? Reži li lavić u brlogu ako ništa ne ulovi? Pada li ptica na zemlju ako na njoj zamke nema? Diže li se mreža sa zemlje ako se ništa ne uhvati? Trubi li truba po gradu da se narod ne uzbuni? Hoće li kob pogoditi grad ako je Jahve ne pošalje? Ništa ne čini Jahve Gospod a da osnove svoje ne otkrije slugama svojim prorocima. Lav riče: tko da se ne prestravi? Gospod Jahve govori: tko da ne prorokuje?

Pogled na obnovu i na rajsku plodnost (Am 9,11-15)

U dan ću onaj podići raspalu kolibu Davidovu, zatvorit joj pukotine, popraviti mjesta ruševna, opet je sazidati ko u stara vremena, da osvoje ostatak Edoma i svih naroda nad kojima je zazvano ime moje - riječ je Jahve Gospoda, tvorca svega toga. "Evo dolaze dani - riječ je Jahvina - kada će orač stizat žeteoca, mastilac grožđa sijača, kad će planine procuriti mladim vinom, i svi se bregovi prelijevati njime.

Okrenut ću sudbinu naroda moga Izraela: obnovit će gradove srušene i živjeti u njima, saditi vinograde i vino im piti, zasaditi vrtove i jesti njihov rod. Posadit ću ih u zemlju njihovu, i nikad se više neće iščupati iz zemlje koju im dadoh" - veli Jahve, Bog tvoj.

30 GODINA II VATIKANSKOG KONCILIA (12)

Subotička Crkvo, jesi li ostvarila program Godine Isusa Krista?

Dok ovo pišem, na isteku smo Godine Isusa Krista, koja nam je od strane Crkve bila darovana za duhovno produblji- vanje kršćanskog života prema dokumentima II vatikanskog sabora, kao naša duhovna priprava za ulazak u treće tisuć- ljeće. Koliko smo mi, kao subotička Crkva, ostvarili program koji nam je predložio papa Ivan Pavao II? Crkveni analitičari kažu (usp. komentar Glasa Koncila, br. 45, 9. studenoga 1997. i "L'Osservatore romano"), da Godina Isusa Krista nije baš dovoljno odjeknula u crkvenoj javnosti. Zamjenik predstojnika kongregacije za kler Dario Castillon Hoyos, u objavljenom "Općem direktoriju za katehezu" primjećuje kako i suvremeni propovjednici i katehisti ne poklanjaju dovoljno pozornosti pitanju o Bogu, te piše: "Misle da je Bog već poznat, da ima žurnijih praktičnih, društvenih i političkih problema. Drugim riječima, kao da govoriti o Bogu ne znači govoriti o praktičnoj stvarnosti, o nečemu što je vezano s našim stvarnim potreba- ma. I tu Isus ispravlja. Bog je najpraktičnije i najpotrebnije pita- nje za čovjeka."

Smisao Godine Isusa Krista bio je pokazati da je Bog za čovjeka najpraktičnije pitanje. U Crkvi se govori o Isusu Kristu, a ipak vjernici ne doživljavaju tu praktičnu i aktualnu važnost Isusove poruke. Propovjednici i katehisti su pozvani uložiti više mara oko istinitijeg života svojeg pripadništva Isusu Kristu i istinitije navješćivati Isusovu poruku u međusobnom zaje- dništvu s povjerenim stadom. Program kojeg je Papa zacrtao slavljem Godine Isusa Krista, Godine Duha Svetoga i Godine Boga Oca, najuzvišeniji je predložak za navješćivanje vjere i za reevangelizaciju suvremenog svijeta. U navješćivanju vjere treba slijediti Božji pristup čovjeku. To znači da je čovjek Bogu najvažniji i da je svaki čovjek vrijedan našeg zauzimanja. Treba, dakle, izgraditi svijet za čovjeka. Svijet treba učiniti čo- vječnim, svu prirodu i društvo treba humanizirati. Ako je sam Bog to sebi stavio u zadatak, onda je svaki evangelizator po- zvan na suradnju da se takav humani svijet izgrađuje. Što se tiče ljudi, svijeta, svaki bi čovjek trebao uložiti maksimalnu snagu i vjerovati u vrijednost ljudskog života od začeca do prirodne smrti. Vrednovati ljudski život, dostojanstvo i pravo svake ljudske osobe. To treba da prožme javno mnijenje, sve ustanove i zakone društva u kojem živimo. Zar bi Bog postao čovjekom da se ne isplati biti čovjekom? Radi se dakle o neče- mu sasvim novom, što nema niti jedna religija u povijesti čo- vječanstva, a kršćanstvo to ima: da se Bog, Vječni Logos, u određenom povijesnom vremenu UTJELOVIO, tj. postao ČOVJEKOM. Zato Crkva navješća Boga za čovjeka, da je taj Bog najveća ljudska potreba, da je utjelovljeni Bog izvor i jamac osnovnih čovjekovih prava.

Čitava je Biblija usmjerena na Božje čovjekoljublje. Isus, Sin Božji, koji je postao čovjekom, doista nas čini ljudima. Duh Sveti okuplja nas u zajednicu, vidljivu zajednicu koja se zove Crkva. Po Sinu, Isusu Kristu, u Duhu Svetom imamo pristup k Ocu. Godina Isusa Krista, koja je na isteku, imala je zadaću usmjeriti našu vjerničku pozornost na ČOVJEKA. Godina Duha Svetoga usmjerava nas na ZAJEDNICU - CRKVU. Tre- ća, Godina Boga Oca, usmjerit će nas na ESHATON (onostra- nost). Božjim čovjekoljubljem Crkva ulazi u sva pitanja i na sva područja ljudskog života na ovome svijetu. To je i temelj prvotnog opredjeljenja Crkve za siromašne i ugrožene.

U tom smislu, nastavljamo započetu temu Konstitucije II vatikanskog koncila o Crkvi (Lumen Gentium br. 3) o poslanju Sina Božjega Isusa Krista: "Došao je dakle Sin, poslan od Oca, koji nas je prije stvorenja svijeta u Njemu odabrao i predod- redio, da nas usvoji kao sinove, jer je htio da u Njemu obnovi sve (usp. Ef 1,4-5.10). Zato je Krist, da izvrši Očevu volju, osnovao nebesko kraljevstvo na zemlji i otkrio nam je Njegov misterij i svojom poslušnošću izvršio otkupljenje. Crkva ili Kristovo kraljevstvo već prisutno u misteriju, po Božjoj moći, vidljivo raste u svijetu. Taj početak i rast simbolizirani su krvlju i vodom što su izašle iz otvorenog boka rassetoga Krista, i unaprijed naviješteni Gospodinovim riječima o njegovoj smrti na križu: 'A ja kad budem podignut sa zemlje, sve ću privući k sebi' (Iv 12,32). Kad god se na oltaru obnavlja žrtva, 'kojom je bio žrtvovan Krist naše vazmeno janje' (1 Kor 5,7), vrši se djelo našeg otkupljenja. Ujedno se sakramentom euharistijskog kruha predočuje i izvršuje jedinstvo vjernika, koji tvore svjetlo svijeta; od Njega potječemo, po Njemu živimo, k Njemu idemo."

Ovaj poduži citirani tekst potrebno je malo proanalizirati. U riječima: "Došao je dakle Sin da sve obnovi", promatramo Crkvu i Utjelovljenje Kristovo. U rečenici: "Da ispuni volju Očevu, Krist je svojom poslušnošću izvršio otkupljenje", pro- matramo Crkvu u svjetlu Kristove smrti na križu i njegovo uskrsnuće od mrtvih, po kojemu nam je stečeno spasenje. "Svaki puta kada se na oltaru slavi žrtva križa, izvodi se djelo otkupljenja", promatramo Crkvu i Euharistiju, koja je trajni događaj našeg otkupljenja sve dok ne prispijemo u vječnu domovinu na nebesima.

Sabor najprije ističe misterij Crkve u povezanosti s Kristovim misterijem, odnosno kristološko dogmatsko uteme- ljenje Crkve kao misterij. Kasnije ćemo vidjeti da taj isti Sabor govori o povijesnom Kristovu osnivanju Crkve kao institucije. Želi se, dakle, istaći dogmatsko utemeljenje Crkve na cjelokup- nom Kristovu misteriju: UTJELOVLJENJU, SMRTI i USKRS- NUĆU, te EUHARISTIJI. Dobro bi bilo, cijenjeni čitaoče, da sam potražiš knjigu kod naših katoličkih izdavača, te sam barem malo proučiš nauku o Kristu (KRISTOLOGIJU); nauku o Otkupljenju (SOTERIOLOGIJU); i nauku o sakramentalnom načinu Kristova života među nama (SAKRAMENTOLOGIJU). Nešto smo od tih tema već obrađivali u prethodnoj koncilskoj Konstituciji o Svetoj Liturgiji u našem časopisu "Zvonik", pa se i time možeš poslužiti. Ili pak, obrati se na "Teološko-katehet- ski institut" u Subotici na biskupiji, ili u Novom Sadu kod fran- jevaca i izdavačkoj kući "Agape". Kako ćemo upoznati Krista ako ne čitamo Sveto pismo? Kako ćemo upoznati svoju Majku Crkvu kojoj pripadamo ako ne čitamo koncilske dokumente? Kako ćemo se duhovno obnoviti i živjeti puninu svoje vjere ako se ne napajamo na čistim izvorima katoličke nauke? Priprava za nadolazeće treće Tisućljeće i poziv sv. oca Ivana Pavla II na to nas pozivaju. Štovani čitatelji, ako i nemate pri ruci te knjige koje sam spomenuo, obratite se vašim župnicima i molite ih, pa ako hoćete i navaljajte na župnike da sada u ove zimske večeri drže predavanja barem jednom tjedno o ovim i sličnim temama naše vjere. Tamo gdje je to neizvedivo, nemojte oča- javati. Uzmi "Zvonik" i čitaj sam, razmišljaj, moli Duha Svetoga da te uvede u svu istinu vjere, kako bi što zauzetije živio svoje kršćanstvo. Često su kroz povijest Crkve laici bili prvi pokretači duhovnog preporoda u župi i sami na neki način pokrenuli svoga pastira da se više zauzima za stado. Sv. Augustin lijepo kaže: "Uzmi i čitaj!"

Mato Miloš, OCD

Sretan BOŽIĆ i blagoslobljena 1998. godina

BOŽIĆ I CIVILIZACIJA LJUBAVI

Došašće je vrijeme u kojem iščekujemo dolazak Gospodnji. No, to je, istodobno, vrijeme u kojem Bog iščekuje dolazak čovjekov. Uistinu, kako se njemu pokloniti?

* Reći ću jednu svoju vrlo dragu stvar... U svoje vrijeme pisao sam u "Listiću" male napise o Mariji. Jedan napis ima naslov: "Imaš li kome doći?" Riječ je o Marijinu pohodu Elizabeti. Advent nije samo u tom - ne, Bog dolazi k tebi; on i po tebi želi nekom doći. Vidite, za Mariju je tipično: puna Boga, upravo je u utrobi nosila onog za kojeg vjerujemo da je Bog i čovjek, krenula je na putove ljudi. I u Bibliji piše: "žurno pođe...". Odlazi u gorje gdje su bili Zaharija i Elizabeta, jer je dočula od anđela da joj je - po svoj prilici teta - u starijim godinama trudnica. Marija je doživjela došašće Božje i sama je postala došašće ljudima.

- Bog nam je o Božiću darovao, povjerio sav svoj žitak, predao nam se po cijenu da za njega ne bude mjesta u svratištu, da k svojim dođe, a da ga oni ne prime... Kako primiti Božji žitak?

* Volim jedan osobit redak u Psalmu 81, redak 11, citirat ću vam latinski: "Dilata os tuum et in plebo ilud." To bih živo preveo: "Razjapi svoja usta i Ja (Bog) ću ih napuniti." Kako ćemo primiti Boga? "Tko kuša tebe, glad i žeđ sve veća hvata njega sveđ" - pjeva sv. Bernardo. A sama Djevica pjeva: "Gladne napuni dobrima..." Među glavnim grijesima sedmi je lijenost. U kršćanskoj tradiciji to nije "đačka lijenost" nego je gubitak apetita za Boga. "Gladne napuni dobrima..." Boga dočekujemo, dočekujući jedni druge. Volim taj pridjev koji se rijetko čuje, ali je vrlo lijep: u došašću treba biti dočekljiv. Tu bih još nešto spomenuo. Ne mislimo samo da trebamo mi drugima biti došašće. Nekada drugi žele nama iskazati ljubav,

možda i nespretno. Ako imamo nutarnje mudrosti i takta, mi ćemo Boga primiti i u njihovu nespretnu daru. /.../

- Božić je obiteljski blagdan i stoga je prikladno podijeliti ga s onima s kojima se živi u najprisnijim, da tako kažem - sakramentalnim, odnosima. No, istodobno, to je blagdan otvaranja drugima - i, odjednom, značenje pojma "obitelj" se širi. Gdje su njegove granice, što te granice nužno određuje?

* Moji su me učitelji, dok sam bio mladi franjevac, učili: "Pazite, braćo, blizu su veliki blagdani, sad je đavlu vrlo stalo da nas oko nekih sitnica posvadi, kako bi nam pokvario blagdane." Morate znati da su to dani i mnogostrukije zaposlenosti, kad svaki misli da je njegov posao važan, a da drugi dovoljno ne radi. Tu lako nastanu "praskavice", ne treba ih kupovati. To su, dakle, dani kada treba biti osobito pažljiv da ne izazovemo neku napetost.

Reći ću još i nešto, što možda ne očekujete... Piše kod sv. Pavla: "Tko ne mari za svoje, osobito za domaće u vjeri, gori je od nevjernika." Razboritost će nekada tražiti da se posvetimo baš svojoj obitelji, a "višak ljubavi" će nam nadahnuti da učinimo koliko je moguće druge dionicima svoje obiteljske radosti. Papa Ivan XXIII je Koncilu stavio za zadaću da definira to teško pitanje starih moralista - što je "višak ljubavi"? "Višak ljubavi" ne počinje od mene nego od onoga kome to treba. Tu je kršćanin uvijek pred izazovom. Tko da više!

/Usp. BOŽIĆNI RAZGOVORI
S BONAVENTUROM DUDOM,
Tevizija, Zagreb 1995, str. 72-75/

JEDAN BADNJI DAN MOG DITINJSTVA

Malo posli Svi sveti na salašu su rađeni svi veliki poslovi na zemlji: obrani su kuruzi, posijano žito se zeleni, kuruznja je u badnjovima. (1) Zimsko oranje su orali samo ako je vreme dozvolilo, al samo sa jednim vaćanjem na dan. (2) Uranili su samo koliko je tribalo rad josaga. (3) Sv. Kata je navistila da je Advent prid kućom, uno je priokret u svakidašnjicu. Više nisu radili tušta i teške poslove, ostalo njim je više vrimenta za se, za duhovnu obnovu: bogoljubniji život, dobročinstva, svidočenja kriposti, uzdržavanje od svi mogući pomanjkanja - koliko god je to moguće.

Od prvi dana Adventa mogla se čut jutarnja dernjava klanja ranjenika, (4) da s njim otprave svece i da bude pača posli ponoćnice. Advent je pogodno vreme za zaruke mladenaca, jel su poklade (5) najzgodnije vreme za zimske svatove - čeljad su najviše dospivena.

Đurđinčani bliže Bajmaku imali su pridnost prid drugim salašarima, jel su mogli stignit na roratu. (6) Na svakog je nekoliko puta došo red da ode na tu misu. Početkom Adventa smo otpravili Začeće, (7) a malo zatim i Lucu, (8) kad smo u pridveče nakvašeno žito ujtru posijali u čaše i šoljice, metnili u pendžer, svakog dana zalivali, da ozeleni do Božića.

Posli Luce se uveliko divanilo i spremalo za Materice. Majka se starala za sitne darove; novom zetu je kupila još i bilu košulju, kojom će ga darivat kad joj, posli vinčanja, na Materice prvi put dođe u kuću. Za taj dan se spremilo toliko rane (9) da pritekne, jel ako nije priteklo, onda nije ni doteklo. Posli crkve obitelj se skupila na obilnu užnu. Majka je svakog darivala kakim darom i obavezno maramicom. Posli podne su odrasli sa dicom išli čestitat Materice bližoj rodbini i komšijama. Dica su darivana jabukom i u nju zabodenim metalnim novcima razne veličine, orasima, pomorandžom, maramicom... Taj dan spada med najradosnije i najbezbržižnije dane, jel je on posvećen štovanju majke, materinstva, a med svima je najsrličnija bila majka kad je okupila cilu obitelj, a jedino joj radost pomutila odsutnost kojeg diteta.

Našim precima su Materice jedan od najlipči blagdana; tim veseliji ako je obitelj brojnija, a mater je svojom ljubavlju okupila odjedared dicu i unuke.

Izmed Materica i Otaca je vreme mirovanja, većina je išla na ispovid, a dica su počela brojiti koliko puta moraju spavat do Badnjeg dana. Muškarci su samo nužno radili, a na dan-dva prid Badnji dan su spremili dosta rane i piće (10) da u božićnim blagdanima što lakše namire josag. Ženske su se spremale kako će otpravit Božić.

Na Badnje jutro prva je uranila reduša da ugrije sobu i zakuva (11) kolače, da se tisto što bolje krene. To je uradila najiskusnija reduša, jel su kolači, a napose božićnjak, (12) morali bit izgledni da njim se nema šta zabavit. Kod nas je kolače zakuvala majka i oplela ko velik lakumić. (13) Božićnjak je ukasila od tista napravljenim i zajedno ispečenim malim volovima, ovacama, pticama, ružicama...

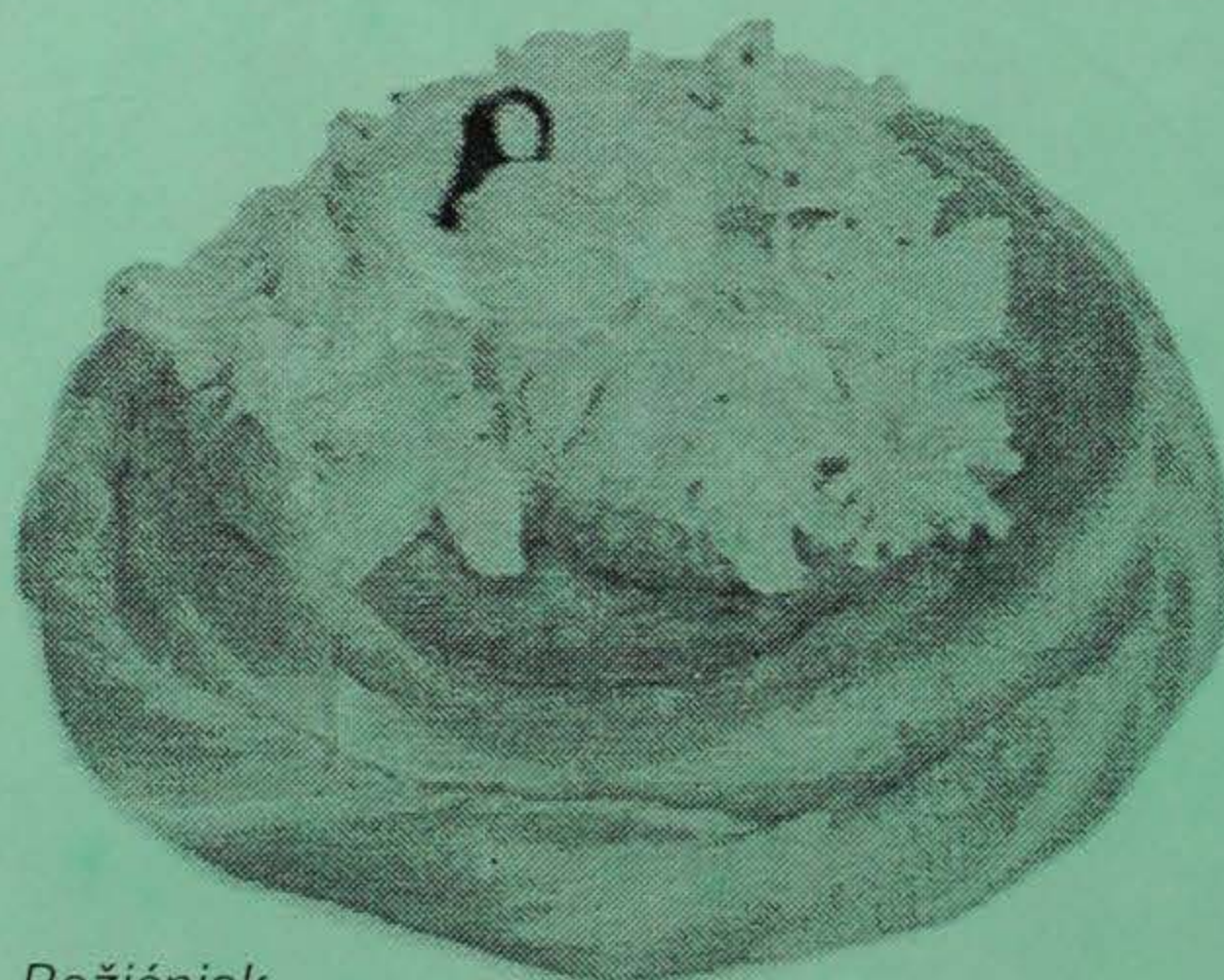
Kako je ko usto, čestito je drugom Badnje jutro. Stariji su se častili zamedljanom rakijom. Tog dana smo postili na suvo. (14) Još prija svanuća komšije su častitali jedni drugima Badnje jutro i častili se zamedljanom rakijom. Tako je bilo cilog dana. Kad se razdanilo, uneli su slamu "pod odžak" da bude suva. Dica su sa majkom okitila granu. Na astal je prostrt bili čaršap, a ispod njeg je metnuto malo slame. U pročelju prid propećem (15), ispod okićene grane metnut je božićnjak, ukrašen jabukama i orasima u lupinji. Tako je od pročelja napravljen mali betlem, a oko njeg je poređano nekoliko jaganjaca i ovaca od vune, zdilica sa medom, tanjirić sa očišćenim bilim lukom i onoliko krišaka jabuke koliko je čeljadi u kući.

Sav josag je namiren malo ranije da uveče niko nema posla napolju. U sumrak se tu i tamo čulo pucaanje iz ključa (16), digod iz puške, čime je navišteno Badnje večer. Čekali smo da se pojavi svinjarska zvizda (17) da počme večera. Dok smo čekali večeru, dica su

u sobu unela slamu, a onda smo zapivali božićne pisme. Sa majkom sam ko položaj uno badnjaču, odgrnila je slamu, a ja sam badnjaču udaro o zatvorena vrata ričima: "koliko žeravica toliko pilića... toliko pučića... toliko guščića..." i "Kake su žeravice, tako se krave telile... krmače prasile, kobile ždribile...". Badnjaču smo vratili u šporalj, s majkom smo zapalili veliku božićnu sviću i svićicu, koju smo metnili u čašu sa zrnima žita. Ušo sam naprid u sobu i pozdravio sa: "Faljen Isus. Čestitam vam Badnje večer."

Domaćin je otpozdravio sa: "U vike vikova. Živ i zdrav bio." I posuo me zrnima žita. Svićicu smo metnili prid božićnjak, a zdilu sa gravom na astal. Ja sam sio na misto za položaja, oma nuz didu. Prija ila smo se pomolili, a svako je požio svoj dio jabuke zamočen u med, uz to još bilog luka i ora zamočeno u med.

Prijatna saga maslom (18) zaprženog grava nas je toliko nadražila da smo jedva čekali da ga počmemo ist, a bilo ga je toliko da je svako mogo barem dvared vadit u pladanj. (19) Kad smo svršili sa gravom, dida je kašikom čorbe utrnio svićicu uz naše brižne poglede na koga će dim (20). Ali, dim je očo usprsto (21), čemu

Božićnjak

smo se svi obradovali. Dok smo čekali da iznesu zdilu sa gravom i donesu nasuvo s makom i tučenim sirom, (22) negleduš (23) smo izvlačili slamu ispod čaršapa (24). Posli nasuva sobu je zamrišio unet na puteru i pirinču pečen i skorupom (25) zapečen šaran, a posli njega ko je tio i mogo ijo je kuvani suvi jabuka, višanja i šljiva. Iza večere je na astalu ostalo rane da se mogu počastiti čestitari Badnje večeri, iako onda već nikom nije bilo do ilar. Onda je bila dioba darova ispod grane, prvo položaju pa drugima, svakog su obradovali, makar da su koliko mali, jel je to dar od Isusa. Veče je dalje prolazilo u pivanju božićni pisama. Išli smo jedni drugima čestitat Badnje večere. U šoru se našlo veseljaka koji su išli u vašange (26), a bilo je i taki koji su se svirkom pratili i tako čestitali Badnje večere. Cio šor je bio na nogama, iz svakog salaša je zračila radost. Te noći se nisu razmištal kreveti, ni se išlo na spavanje. Ko je osanjavio, odrimo je na klupi nuz peč il na slami, al samo na kratko. Bliže ponoći smo na soncama išli u Bajmak na ponoćnicu.

I danas mi je ta slika prid očima kad sam sa šubarom na glavi, ogrnut opaklijom, sa sonca zagledo lipotu snižne biline u ravnici i drvoredima oko salaša, u kojima se iz pendžera vidila svitlost, znak da su čeljad budna i da slave. To je popraćeno škripom sonca i zvonicanjem praporaca (27). Danas tako štogod mož vidit samo na filmu. Ciguran sam da se lipči doček Isusovog rođenja u ravnici nije mogo osmislit i doživit.

Posli ponoćnice smo došli na pača. Šor nije mirovo cile noći sve dok ujutru nije tribalo namirivat i muzt krave. U zoru je utrnut velika svića, to je bio kraj nezaboravne Badnje večeri i početak slavljenja Božića.

Ovaki Advent je bio temeljna duhovna priprava za što spremniji doček blagdana Isusovog porođenja, koji je ljude uvik obogaćivo najlipčim darom: naukom o bogoljubnom i čovikoljubnom životu, kojim na okolicu zrače njegovi slidbenici.

Tako sam doživio Advent i Badnje večere kad sam bio položaj.

Alozije Stantić

Manje poznate riči:

- (1) badanj - u krug (ko plast) složena kuružnja
- (2) oralo se od prija ručka do užne
- (3) josag - blago, stoka
- (4) ranjenik - tovljenik
- (5) poklade - vrime izmed Bogojavljenja (Tri kralja) 6. sičnja do Čiste sride (Pepelnice)
- (6) rorata - misa zornica
- (7) Začeće - Bezgrišno začeće Blažene Divate Marije, 8. prosinca
- (8) Luca - sv. Lucija, 13. prosinca
- (9) rana - ilo (hrana)
- (10) pića - kabasta stočna rana
- (11) zakuvat - umijesit (tisto)
- (12) božićnjak - pleten, ulipčan kolač, stoji na astalu od Badnje večeri, a načima se za užnu na Novu godinu
- (13) lakumić - mali opleten kolačić od čistog brašna, zakuvan mlikom i krenit kvasom
- (14) suva post - ništa se ne ide, a pije samo voda

- (15) propeće - križ sa Isusovim tilom
- (16) ključ - oko 40 mm debelo i oko 14-18 cm dugačko gvožđe, u sridini ubušena jamica oko 8 mm, dužine oko 6-8 cm u kojeg se metne izmišan pra sumpora i šalitre, zaklopi se šrofom malko tanjim od jamice i obišen špargama za dva kraja udari o drvo, pukne ko puška
- (17) svinjarska zvizda - planeta Venera, koja se sa zemlje vidi ko zvizda, zovemo je Danica, prva se uveče vidi, a na njezinu pojavu su svinjari tirali svinje sa strnjike na salaš
- (18) maslo - mast od isprženog skorupa
- (19) pladanj - tanjir
- (20) ljudi su kazali da će prvi umrit onaj u čijem će pravcu otić dim utrnut svieće
- (21) usprsto - uspravno
- (22) tučen sir - usoljen mladi sir, posli samliven i nabijen u kačicu. Posli zrijanja od nekoliko miseci je zdravo ukusan, a napose kad je sa nasuvom.
- (23) negleduš - brez gledanja, na nevideno
- (24) po izvučenoj slamki smo upoređivali ko će od koga duže živit i koliko će mu bit dugačak život
- (25) skorup - mlična mast sa uskuvanog mlika
- (26) vašange - maškare
- (27) praporci - po nekoliko zvoncikavi metalni kugljica metnuti na am i oglavnik daju ugodan zvuk kad idu konji

O BOŽIĆNIM PJESMAMA

"Hrvatska božićna pjesma spontano odgaja kršćansku osjećajnost i suosjećajnost. Dakako, i prema Isusu, Sinu Božjemu, za nas učovječenu. Ali onda i prema svim ljudima koji trpe. Napose bi nas te pjesme trebale odgajati za suosjećaj i djelotvornu solidarnost sa svom djecom svijeta koja dijele sudbinu maloga Isusa, pa i goru. Jer, Isus je bio lišen svega blaga, ali ne - ljubavi Marije i Josipa. A kolika su djeca svijeta uistinu kruto i nasilno lišena svake ljubavi i brige ljudi, a kamoli svojih. Ratni vihori, tolike iznenadne revolucije, genocidne akcije rastepu tisuće obitelji, odijele tisuće tisuća majki i djece, braće i sestara... Često se nađe goli golcati mali i premali život na goloj zemlji... Trpe čim se rode... i nemaju gdje da se sakriju.

Jeste li poslali svoj božićni dar za Karitas, Gladno dijete... dar s puno ljubavi, i ako je moguće, dar obilat... Bit će to pravi poklon za Isusa. 'Tamo se njemu poklonite.' Kako je lijep taj hrvatski izraz pokloniti se, tako sposoban da poprmi dva bliska i srodna značenja. Treba 'pokloniti se' Isusu. To ne znači samo duboko se pred njim sagnuti, i tijelom i duhom, u znak poštovanja, u znak priznanja da je on naš Bog, naš Gospodin i Gospodar... Treba mu zaista - pokloniti se, to jest darovati mu se. A najbolje ćemo ga možda nadariti - sobom - kada ga prepoznamo u njegovim najmanjima. Kolike li će iznenaditi njegov sud: 'Što god ste učinili... što god niste učinili jednome od ove najmanje moje braće... meni ste učinili... meni niste učinili... Dođite!... Odlazite!' (Mt 25,31-46).

Moji najmanji... 'tamo se njemu poklonite'!

(B. Duda, "Svijeta razveselitelj - hrvatski Božić", str. 56)

KIRIE ELEISON!

*Kirie eleison, eleison!
Isus se rodi u štalici.
POJTE PASTIRI,
TAMO SE NJEMU POKLONITE.*

*Kriste eleison, eleison!
On za nas trpi čim se rodi.
POJTE PASTIRI,
TAMO SE NJEMU POKLONITE.*

*Kirie eleison, eleison!
U jasle mora da se skriva.
POJTE PASTIRI,
TAMO SE NJEMU POKLONITE.*

PRVI ŽRTVENIK Tvoj bijaše štalica malena,
u koju Te stavi Tvoja Majka priblažena.
SADA DRAGI BOŽIĆU NAŠ, U OBLIKU KRUHA BIVAŠ.
NIČICE PADAMO, TEBI SE KLANJAMO.

Slavu Tvoju navišćaje nebeske kriposti.
Do zemlje se pokloniše pastiri priprosti.
SADA DRAGI BOŽIĆU NAŠ, U OBLIKU KRUHA BIVAŠ.
NIČICE PADAMO, TEBI SE KLANJAMO.

ADVENT

*Decembar nam došo
i vinac smo spleli sa četiri
sviće u jednome nizu,
raduje se nebo i sva čista srca -
Advent nam je stižo i Božić je blizu.*

*Raduju se dica, očevi i majke,
ta stiže nam Božić - vrijeme ko iz bajke.
Kad na Badnje večer zamiriše bor,
sa nebesa čuje se anđeoski zbor.
Zemlja sa nebesi proslavljat će pir,
a u duši ljudi zavladat će mir.*

Cecilija Miler, Sombor

"VJERUJEM U DUHA SVETOGA"

Tako molimo u Apostolskom vjerovanju. A tako malo poznamo Duha Svetoga! Izgleda da je Duh Sveti veliki Neznamac među nama. Mnogi vjernici ovako razmišljaju: Krist je ustanovio Crkvu kao zajednicu vjernika, uredio joj zakone i bitne obrede, postavio joj glavare i - otišao na nebo! Sada je Crkva prepuštena poglavarstvu da sve to vodi i upravlja ljudima po Kristovoj nauci i propisima, a vjernici su dužni slušati poglavare jer će na kraju vremena Isus Krist doći da provede sud nad svima. A prisutnost živoga Krista u Crkvi? Ispala je iz svijesti vjernika!

Međutim, Krist je silom Duha Svetoga prisutan i živ u svojoj Crkvi. Tu istinu vjere valja probuditi u svijesti ljudi. Zato je dobro što je Sveti Otac pred Veliki jubilej (2000 godina od Kristova rođenja) proglasio 1998. godinu "Godinom Duha Svetoga". Stoga ćemo kroz cijelu tu godinu pisati i razmišljati o Duhu Svetom. I odmah vas pozdravljam, pozdravom iz apostolskih spisa: "Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!" (2 Kor 13,13).

Duh Sveti je DUŠA kršćanskog življenja. Kao što je čovječja duša po sebi nevidljiva i očituje se po svojem djelovanju, tako je i Duh Sveti sakriven našim očima ali ga prepoznajemo po njegovim djelima i plodovima. (KKC 1832)

Duh Sveti je toliko važan u našem životu da je Isus morao reći: "Dobro je za vas da ja odem. Jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama... No kada on dođe, on, Duh Istine, upućivat će vas u svu istinu" (Iv 16,7). A prije nego će se vratiti svom Ocu, učenici su ga pitali: "Hoćeš li sad uspostaviti svoje kraljevstvo?" Isus odgovori: "Primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas, i bit ćete mi svjedoci po svoj Judeji i Samariji, i sve do kraja zemlje" (Dj 1,7).

Isus Krist je objavio Boga kao Oca. On je objavio Duha Svetoga za koga je rekao da će ga On poslati od Oca. Tako je Crkva naučila od Krista da ima Bog Otac i Sin i Duh Sveti (Trojstvo). I Crkva je krštavala ljude: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

Mi živimo u vremenima Duha Svetoga. A Duh Sveti je onaj "drugi Branitelj" koji ostaje s nama u sve dane do kraja svijeta.

Sv. Pavao veli: "Nitko ne može reći 'Gospodin Isus' osim po Duhu Svetom." Ta spoznaja vjere moguća je samo u Duhu Svetom. Da bismo se uopće mogli susresti s Bogom i Isusom Kristom, treba da nas prije dotakne Duh Sveti. Sve plemenito i sveto što se u crkvi i u svijetu događa djelo je Duha Svetoga: "Da uzvjerujemo, treba nam Božja milost koja prethodi i pomaže, i nutarnja pomoć Duha Svetoga, da srce pokrene i Bogu ga obrati i dade svima ugodnost pristanka i vjerovanja istini. A da istinu vjere sve dublje pronicemo, isti Duh vjeru uvijek usavršuje svojim darovima" (DV 5).

Ipak, Duh Sveti je posljednji u objavi osoba Trojstva. Takav redosljed objave ocrta Božju pedagogiju, naime, da se postepenim napredovanjem "od slave u slavu" istina Presvetog Trojstva objavi u blistavoj jasnoći i raskošnom bogatstvu.

Vjerovati u Duha Svetoga znači, dakle, ispovijedati da je Duh Sveti jedna od osoba Trojstva, istobitna s Ocem i Sinom. Zato će o toj božanskoj tajni biti riječi u "teologiji" Svetoga Trojstva (godine 2000-te), a ovdje će se o Duhu Svetom raspravljati unutar božanske "ekonomije" spasenja. Naime, Crkveni oci razlikuju "teologiju" (Theologia) i "ekonomiju" (oikonomia) spasenja. Teologija označava tajnu nutarnjeg života Boga - Trojstvenoga, a ekonomija djela Božja kojima se objavljuje i pripćuje.

Zato ovako govori Pismo: "Što je u Bogu nitko ne zna osim Duha Božjega" (1 Kor 2,11). "Duh Sveti koji objavljuje Boga, čini da upoznamo Oca i onoga koga je poslao - Isusa Krista" (Iv

17,3). Duh Istine (drugi naziv za Duha Svetoga) koji nam objavljuje Krista, ne govori sam od sebe, nego "što čuje od Oca i Sina". Ta božanska tajna naše vjere tumači zašto svijet ne prima Duha - jer ga ne vidi i ne poznaje. Oni pak koji u Krista vjeruju, poznaju ga jer on ostaje u njima.

Duh Sveti je na djelu s Ocem i Sinom od početka do svršetka nauma spasenja. Ali on je objavljen kao treća božanska osoba istom "u posljednjim vremenima" koja su započela silaskom Sina Božjega na Zemlju. Od tada će se taj Božji naum, dovršen u Kristu - Glavi novoga stvorenja, moći ostvariti u čovječanstvu "izlijevanjem" Duha: kao Crkva, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni (KKC 686). Taj Duh koji je već na djelu pri stvaranju svijeta i koji je nekoć govorio po prorocima (Nicejsko - carigradska ispovijest), odsad će biti uz Kristove učenike i u njima samima da ih vodi, ispravlja, oživljuje i jača, uvodeći ih u svu istinu.

Crkva kao živo zajedništvo u vjeri apostola, koju ona prenosi, mjesto je naše spoznaje Duha Svetoga, koji je na djelu: u Svetom pismu koje je isti Duh nadahnuo, u Predaji u kojoj su Crkveni oci aktualni svjedoci, u Crkvenim poglavarima kroz koje Duh djeluje na poseban način, u sakramentima u kojima ulijeva svetost, kreposti, darove i karizme, u molitvi u kojoj nas On zagovara, u misionarskom radu, u svjedočenju svetaca u kojima očituje svetost Crkve i nastavlja djelo spasenja svijeta.

Duh Sveti je onaj koji nam u srcima govori da smo sinovi i kćeri Božje u Kristu i da nas Otac ljubi i očekuje od nas da se vladamo kao njegovi sinovi - kćeri.

Duh Sveti je stalna stvarnost u Crkvi. On nikad ne prestaje djelovati. Krist i danas šalje u naša srca Duha Svetoga koji nas vodi. On nam od Oca šalje Duha Svetoga koji je zapravo Ljubav Oca i Sina. Tako Krist svoju braću i sestre ovdje na zemlji povezuje svojim Duhom u jednu živu zajednicu da mislimo i osjećamo i činimo što je On učio, osjećao i činio.

Ali, kako Duh Sveti djeluje u Crkvi kad vidimo u njoj puno zla i grijeha? Duh Sveti djeluje u Crkvi i vodi svoju Crkvu makar i kroz sramotu koju joj nanose njezini grešni članovi. Duh Sveti podiže uvijek i ponovno svoje vjerne, kršćanske svece koji bude svoju braću na dobro i podižu visoko baklju vjere i ljubavi.

Nije Crkva ostala sama, samo sa svojim ljudskim potencijalima, jer Krist po Duhu Svetom živi i sada - ne samo u našim mislima kao velika ideja - nego je On živ u sebi, kao Očev Sin, kao gospodar povijesti i svemira, kao Svedržitelj, On vodi svoju Crkvu i spasava je po Duhu Svetom.

Bez Duha Svetoga mi ne možemo živjeti ni kao ljudi, a još manje kao kršćani. On je ljubljeni naš Gost koji oživljuje svakog čovjeka (KKC 1697). On je naš najintimniji učitelj molitve. Zato valja ustrajno i često moliti: DOĐI, DUŠE PRESVETI!

/Nastavlja se/

Antun Miloš, Žednik

"SVECI SU LJUDI
KOJI IMAJU MOĆ IŽARIVANJA:
TAKO SU PROŽETI DUHOM BOŽJIM
DA POSJEDUJU
IŽARAVAJUĆE DJELOVANJE!"

(R. Waltermann)

U ZNAKU SINODE

Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 21

U nastavku analiziranja apostolskog pisma o pripremi Jubileja 2000. u broju 21, Papa piše o važnosti biskupskih sinoda koje je ponovno oživio Drugi vatikanski sabor, a koju Zakonik Katoličke Crkve definira ovako: Biskupska sinoda skupština je biskupa izabranih s različitih krajeva svijeta, koji se sastaju u određena vremena da bi promicali usku povezanost s rimskim prvosvećenikom, savjetima pružali pomoć u čuvanju i rastu vjere i ćudoređa, u održavanju i učvršćivanju duhovne stege, i da bi proučavali pitanja koja se odnose na djelovanje Crkve u svijetu. A pobliže određuje zadaću sinode ovako: Zadaća je Biskupske sinode da raspravlja o pitanjima koja treba da se prouče i da iznosi želje, ali ne da ih riješi, niti da donese odluke o njima, osim ako joj je u određenim slučajevima vlast da odlučuje kao rimski prvosvećenik, čije je pravo u tom slučaju da potvrdi sinodalna rješenja. Toliko pravno o sinodi. Sinode su se u prcrkvi održavale redovito. Drugi vatikanski sabor je tu sinodu obnovio baš u smislu kojem se daje dublji smisao suodgovornosti Pastira u zajedništvu vodstva Crkve. Sinoda je prilika da se čvrsto poveže jedinstvo rimskog prvosvećenika s predstavnicima mjesnih Crkava i da se otajstveno produbi suodgovornost za cijelu Crkvu i očituje zajedništvo cijeloj Crkvi, a da se slušajući i prepoznavajući znakove vremena u Crkvi ostvaruje stalno posadašnjenje i odgovor na živa pitanja povijesti i pastoralna kojem Crkva treba dati svoj temeljni doprinos. Tako je Sinoda višestruki znak prisutnosti Duha Svetoga u životu sveopće Crkve. Iz nje se rađa plod zajedništva i rada. Rađaju se učiteljski i dalekosežni dokumenti koji prateći vrijeme prate sve vjernike i odgajaju ih i vode u onom duhu kojim Duh Sveti vodi Crkvu. Sjetimo se samo nekoliko temeljnih dokumenata koji su izišli kao plod sinoda, koje svijetle i svijetlit će Crkvi još dugo godina. Na primjer, tema Sinode o evangelizaciji rodila je glasovitim dokumentom o navještanju Evanđelja koji je objelodanio Pavao VI. Tema o katehizaciji je urodila temeljnim dokumentom o predaji vjere. Tema obitelji je urodila dokumentom koji obrađuje tematiku vrlo važnu za suvremeni kršćanski obiteljski život. Tako je svaka Sinoda dar snage koju sam Krist dariva svemu Božjem narodu. Prije Sinode nacrt tema se šalje na sve razine članova Crkve pa se tako događa suradnja svega naroda Božjega koji u svom doprinosu vrši proročku, svećeničku i kraljevsku službu. Kada se sastanu sinodalni oci na samo događanje sinode, događa se zajedništvo koje urodi uvijek velikim plodovima Duha. Papa želi da se taj duh sinode prenosi na svu Crkvu i sada kada se radi o tako važnom povijesnom hodu kao što je veliki Jubilej 2000. Ta želja je ne samo sumiranje svega onoga što su prethodne sinode donijele, već smo spomenuli poslanje laika, formaciju svećenika, katehezu, obiteljski apostolat, vrijednosti pokore i pomirenja u životu Crkve i čovječanstva o posvećenom životu, nego pretvara cijeli Jubilej u jedno jedinstveno sinodalno događanje gdje se točno osjeća djelovanje i prisutnost Duha Svetoga u suodgovornosti i izgradnji života kršćana na pragu trećeg tisućljeća. To tisućljeće će biti obnovljeno kršćanski samo ako se duh suradnje, odgovornosti i poslušnosti Duhu ostvari u svakom članu Crkve. Stoga Papa želi da, promatrajući protekle sinode, osjetimo onu važnost koje su one učinile - ne samo po onome što je u njima napisano nego u snazi koje su imale u životu Crkve za cijelu zajednicu i sve sudionike. Tako je Jubilej sinoda za sve nas da osjetimo prisutnost stvoriteljskog Duha koji djeluje u svakome od nas.

(Nadolaskom trećeg tisućljeća, br. 21)

(Nastavlja se)

M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAMI
ZA VELIKI JUBILEJ

GODINA DUHA SVETOGA - IZAZOV ZA ŽUPNU ZAJEDNICU

**Jesmo li spremni da nas Duh Sveti iznenadi?
Je li Godina Isusa Krista imala smisla?**

"Sada kada je pred nama Godina Duha Svetoga, kao pastoralac se pitam je li Godina Isusa Krista imala smisla", rekao nam je župnik-moderator župe sv. Mihaela o. Nikola Bašnec komentirajući inicijative poduzete tijekom prošle godine kada su se svećenici trudili ljude približiti Evanđelju, naviještati Isusa Krista i učiniti ga poznatijim. "Možda je jedna prednost što se ne vidi što je učinjeno jer, ustvari, to je misterij. Dobre su nakane postojale, učinjeno je što je moguće a Duh Sveti oplođuje naše nakane", ističe o. Bašnec nastavivši: "Ne treba očekivati da će na planu priprema za Veliki jubilej narod pokrenuti inicijativu nego treba početi župnik i pastoralni suradnici. Da bi to mogli učiniti, trebamo o tome mi sami svećenici razmišljati i pripremiti se..."

U razgovoru s mladima tijekom naših zadnjih vjeronaučnih susreta govorio sam da nam predstoji Godina Duha Svetoga. Prvo pitanje koje su mi postavili bilo je što je to grijeh protiv Duha Svetoga. Možda bih mogao primijetiti da postoji određena neinformiranost, ali mladi očekuju da im se progovori o Duhu Svetome, da ih se najprije informira pa da onda mogu dalje raspravljati i razmišljati", kazuje o. Bašnec istaknuvši važnost razmjene vjernih iskustava u manjim skupinama.

Želim da se dogodi afirmacija krizme

"U Godini Duha Svetoga kao župnik želim da se dogodi afirmacija sakramenta potvrde. Događa nam se da nakon tog sakramenta mlade jako malo vidimo u crkvi. Primili su sakrament kršćanske zrelosti i onda vidimo da čine nezrele stvari. Taj bi sakrament trebali shvatiti i doživjeti kao ovjeru svoga krštenja i kao korak zreloom promišljanju vjere u Krista. A u tome je okupljanje i sudjelovanje na misnim slavljinama vrhunac i vrelo. Mislim da većina krizmanika ne doživljava sakrament potvrde u vezi sa svojim krštenjem i euharistijom. To se najvjerojatnije događa zbog preranog primanja sakramenta potvrde i onda to shvaćaju kao prestanak crkvenih obveza i dolaska na vjeronauk. Možda će jednom i sama Crkva, a najvjerojatnije je to i negdje već učinjeno, drugačije premisliti sakrament potvrde i odlučiti da se krizmaju samo oni koji svojom vjerničkom i životnom praksom svjedoče svoju povezanost s Kristom. No tu krizmanici trebaju podršku i pozitivan stav prema sakramentima od cijele kršćanske zajednice", rekao je o. Bašnec koji predlaže da vjeroučenici taj sakrament primaju otprilike nakon drugog razreda srednje škole."

/Usp. Glas koncila, br. 48, str. 13/

Zagreb

DUH SVETI - NOSITELJ NADE ČOVJEČANSTVU

Zasjedanje Odbora Hrvatske biskupske konferencije za proslavu Velikog jubileja 2000. održano je u prostorijama tajništva HBK u Zagrebu u ponedjeljak 17. studenoga. Zasjedanjem je prvi put predsjedao novi predsjednik toga odbora, varaždinski biskup Marko Culej. Na susretu su sudjelovali predsjednici biskupskih odbora, te u ime redovnika i redovnica predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara don Stjepan Bolkovac i predsjednica Hrvatske unije viših redovničkih poglavara s. Elvira Krišto.

Prvi dio zasjedanja bio je posvećen ocjenjivanju rezultata rada odbora u prvoj godini pripreme za Veliki jubilej posvećene osobi Isusa Krista. Sudionici su se složili da su zacrtani plan i program ispunjeni na zadovoljavajući način.

U drugom dijelu zasjedanja predsjednici biskupijskih odbora pojedinačno su iznosili prijedloge i mišljenja vezana uz proslavu Godine Duha Svetoga. Posebno je istaknuta potreba objavljivanja tiskane građe koja bi omogućila djelatnije uključivanje svećenika i vjernika u tu proslavu. Većina sudionika se također složila da podjeljivanje sakramenata potvrde u vjerničkim zajednicama predstavlja pogodnu priliku za isticanje značenja Duha Svetoga. Rečeno je i da bi svi pothvati trebali biti u znaku nade koju Duh Sveti donosi čovječanstvu. Slavlja bi također trebala biti u znaku Marije kao uzora vjernicima u poslušnosti Duhu Svetome. (IKA)

Uređuju: Zlatko Gečević i Ivica Ivanković Radak

DOGAĐAJI U PAULINUMU

U ovo vrijeme adventa u sjemeništu se dešava uvijek nešto novo i interesantno, kako u molitvenom životu tako i u našem svakodnevnom životu.

Prije blagdana Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije devet večeri smo išli na devetnicu u katedralu ili kod franjevaca. Bila je to lijepa prilika za duhovnu obnovu.

Jedan od najljepših dana "Paulinuma" je svakako dan sv. Nikole. Uoči Nikolinja pripremimo šaljiv program, ali o ovome nešto više u sljedećem broju. Zasad samo toliko - da se vidi da i u sjemeništu ima šale. (Ponekad i previše!)

Upravo ovih dana u nama vlada neko prijatno iščekivanje Božića i raspusta, kada će svatko od nas otputovati svojoj kući.

Svim vjernicima i čitateljima lista "Zvonik" želimo sretan Božić i blagoslovljenu 1998. Godinu Duha Svetoga.

PROMJENE ZA ČETIRI GODINE

Nikad nisam mislio da se mogu promijeniti. Dok sam bio mlađi, redovito sam predstavljao neki problem obitelji ili drugovima. Drugovi su me izbjegavali, jer sam se uvijek svađao s njima. U školi me nastavnici nisu voljeli zato što sam često bježao sa satova, a samim tim ni uspjeh u školi nije bio naročit.

Ali, kad Bog umiješa negdje svoje prste, onda mu se nitko ne može izvući iz ruku. Nikad nisam ni pomislio da ću ikada doći u sjemenište. Smatrao sam da je to za one koji su slabici, koji su povučenog i smirenog karaktera i koji se ne snalaze baš najbolje u životu. Iako sam išao redovito na misu i vjeronauk, nikad nisam osjećao da me Bog zove. U crkvu sam išao samo radi reda, a na vjeronauk zbog drugova i nogometa. No, kada bi došao svećenik među nas, svi su obično potrčali prema njemu, i ja zajedno s njima, premda nisam znao zašto to činim. Veselio sam se kad nam je dijelio svete sličice ili neke slatkiše, jer sam rijetko dobijao darove. Međutim, svećenik me je privlačio i svojim govorom, karakterom, a nadasve svojom duhovnošću.

Neposredno prije mog dolaska u sjemenište drugovi su me pozvali ministrirati. To je bio početak nečeg novog u mom životu. Na jednoj misi sam šapnuo prijatelju - kako svećenik lijepo pjeva. On me je shvatio i osjetio da sam htio reći: "Kako je lijepo biti svećenik! To ću jednog dana biti i ja." Zajedno smo krenuli na put koji vodi k tom cilju, i sada smo u sjemeništu po volji Božjoj.

Mitev Silver,
sjemeništarc iz Makedonije

BOŽIĆ

U Betlehemu rodio se
mali Isus, dijete drago,
od Marije Djevice
usred male štalice.

Štalica mu bješe dom,
a jaslice krevet mali.
Anđeo pastirima odmah javi
da rodio se Bog pravi.

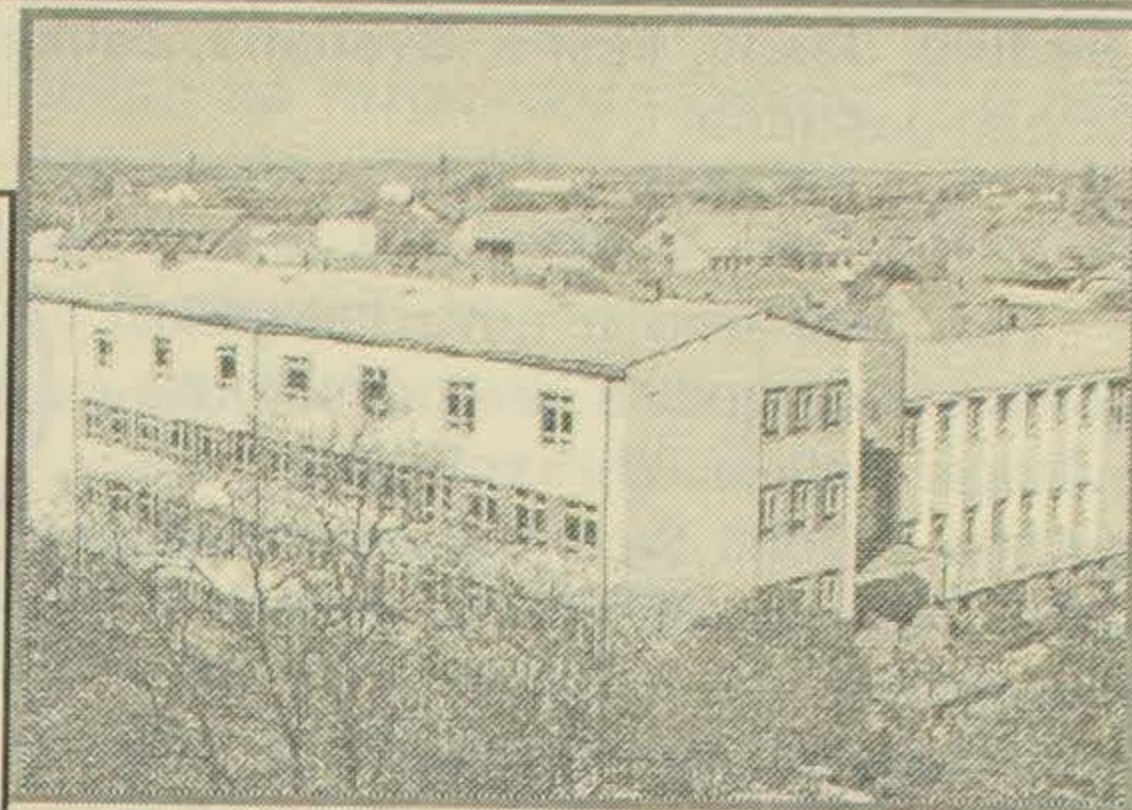
Zvijezda iznad štale stala,
ču se glas anđela mala:
Na visini Bogu slava,
na nizini radost prava.

Sa istoka jahala su kralja tri,
a u duši im sreća vri,
što će malog Boga vidjeti
i poklonit mu se smjerno svi.

Svak pokloni se smjerno njemu
i pastiri i anđeli,
dok Herod u svom gnjevu
i neće i ne želi.

Mala djeca nevina,
na Heroda kivna,
priniješe žrtvu kruha, vina,
dobrom Bogu sred visina.

Ivan Blažević

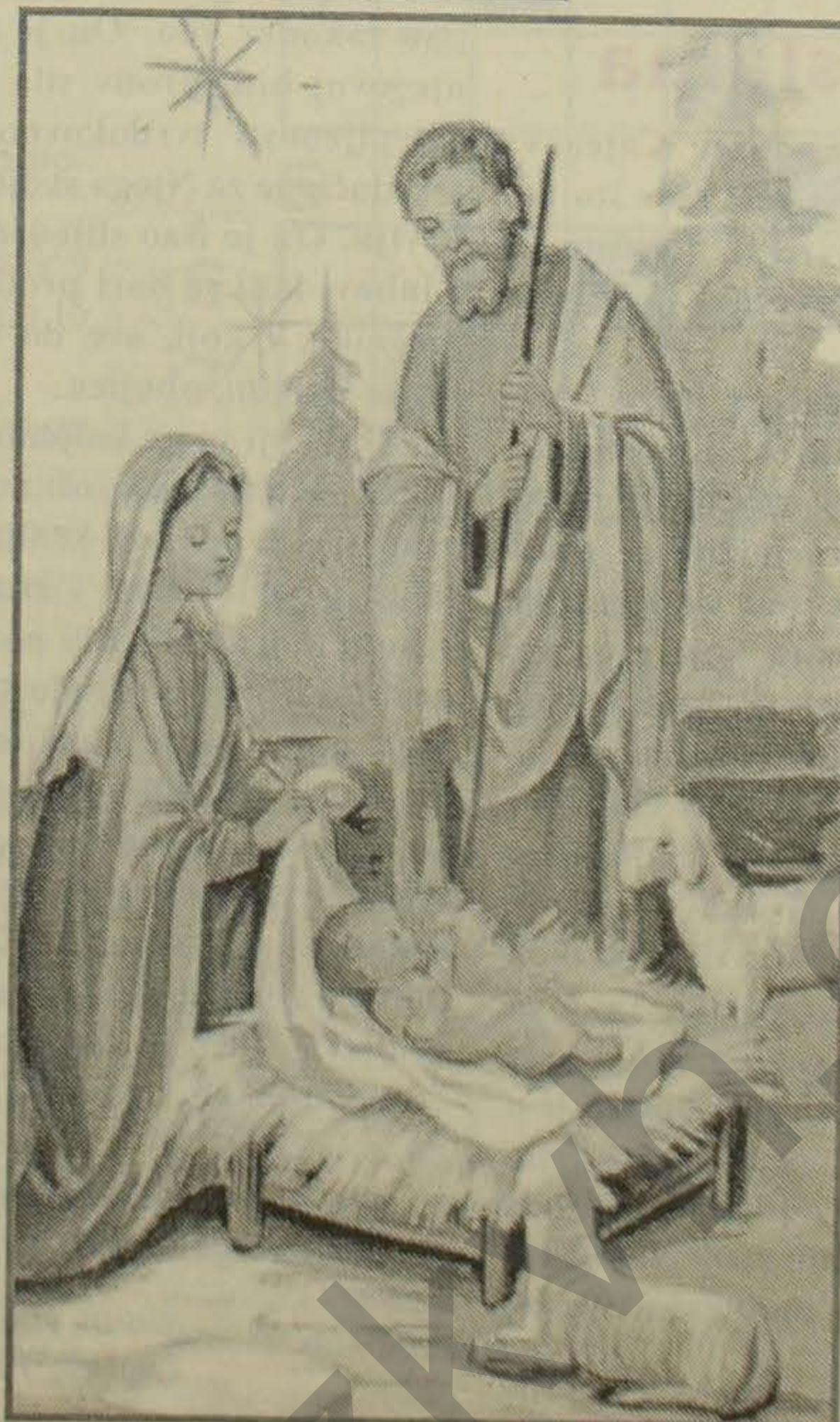
ZAŠTO SAM KRENUO PUTEM GOSPODNJIM?

Kaže se: "Kako su čudni putevi Gospodnji." I zaista je tako. Sada si postavljam pitanje na koje ni sam ne znam odgovor: Zašto sam došao baš u sjemenište? No, Božja je to volja. Dok sam bio mlađi, mama me je naučila moliti i svake nedjelje ići na sv. misu. Sjećam se njenih riječi kako u crkvi trebam biti ozbiljan, ne smijem pričati, jer Bog sve to vidi. To sam još onda prihvaćao samo zato što mi je mama to govorila. Prošle godine se ona razboljela i umrla. Njena smrt me je potaknula da još više gajim ono sjeme molitve koje je ona zasadila u mojem srcu. Molitvu i samoga Boga počeo sam shvaćati mnogo dublje i ozbiljnije. Iz takvih razmišljanja izrasla je u meni želja da služim Bogu. U tim trenucima mi je milost zvanja bila snažna utjeha, velika snaga i novi smisao za dalje korake.

Sve sam ispričao župniku koji mi je nakon nekoliko dana rekao da sam primljen u sjemenište. Dan moga ulaska u "Paulinum" je bio najljepši dan u mom životu.

Nastava je počela 10. rujna (septembra) i odmah sam zapazio da su nastavnici stroži i da se mora više učiti nego u osnovnoj školi. "Ali" - pomislio sam u sebi - "mnogi su već izdržali, pa zašto ne bih i ja pokušao?" Sada mi se ovdje jako sviđa i već se plašim da će ove četiri godine brzo proletjeti. U slobodnom vremenu volim svirati klavir, čitati i šetati. Vjerujem da će moj rad u očima Božjim biti blagoslovljen i donijeti obilan plod. No, sve to stavljam u Božje ruke.

Tóth Árpád

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Zdenka, Dijana
Crteži: Jasmina

300!

Evo, zašli smo u novu liturgijsku godinu. Ova godina je godina Duha Svetoga. Željela bih vam ovog puta govoriti o Duhu Svetom u Novom zavjetu. Novi zavjet počinje Marijinim, punim vjere, izrečenim "DA". Na njezino pitanje kako će se dogoditi da rodi dijete kada ne poznaje muža, anđeo Gabriel joj odgovara: "Duh Sveti sići će na te, sila Previšnjega zasjenit će te" (Lk 1,35). Djelovanjem Duha Svetoga na svijet je poslan Sin Božji koji će tog Duha nositi u sebi, dijeliti ga drugima, djelovati zajedno s njim, izvršiti svoje poslanje - otkupiti svijet. Ima li većeg trenutka u povijesti čovječanstva, ima li ičeg potrebnijeg grešnom čovjeku?

Iako se u ovo božićno vrijeme radujemo Isusovom rođenju i samom Isusu, ne smijemo zaboraviti ostale dvije božanske osobe: Boga Oca i Duha Svetoga. Njihovom milošću druga božanska osoba - Sin je poslan na svijet. Na poticaj Duha Svetoga nekada su k Isusu dolazili pastiri i kraljevi. Na njegov poticaj kraljevi nisu dojavili Herodu gdje se Isus nalazi...

I mi danas, snagom njegovog poticaja, idemo k Isusu, spremamo se za radosni događaj njegovog rođenja.

Duh Sveti je u svemu. Treba se samo malo okrenuti i vidjet ćemo da On djeluje neprekidno u svakom trenutku od početka svijeta. Dozvolimo mu ovog Božića da djeluje u nama, da svojim dobrim djelima omekšamo Isusovu posteljicu!

**Sretan Božić
i blagoslovljenu Novu Godinu
od srca Vam žele**

UREDнице STRANICE MLADIH!

Dijete u jaslama

Dijete u jaslama pruža ručice i njegov smiješak izgleda da već želi reći ono što će kasnije izgovoriti usne čovjeka. "Dodite k meni, svi vi izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti".

Te ruke istovremeno daju i traže. Vi, mudri, ostavite svoju mudrost i postanite jednostavni kao djeca. Vi, kraljevi, dajte vaše krune, vaša blaga, i ponizite se pred Kraljem kraljeva: uzmite bez oklijevanja vaš dio muka, patnji i umora koje njegova služba traži. Vi, maleni, koji ne možete ništa dati od vas samih: ruke Djeteta uzimaju vaš nježni život prije nego je i započeo. On ne bi mogao bolje poslužiti nego što je poslužio žrtvom za Gospodara svih Hvala.

"Slijedite me!", kažu ruke djeteta, kao što će to kasnije reći usne čovjeka. Tako su one poznavale mladog učenika što ga je Gospodin ljubio i koji sada i sam sudjeluje u pratnji Jaslica. Sveti Ivan, mladi čovjek čista srca, oputio se a da se nije pitao: kamo? ni zašto? On je napustio kolibu svojeg oca i slijedio je Učitelja na svim putevima, sve do Golgote.

"Slijedite me!" Taj je poziv mladi Stjepan također čuo. On je slijedio Učitelja u njegovoj biti, protiv sila mraka, protiv zasljepljenosti tvrdokornog nevjerovanja, i svjedočio je za Njega svojom riječju i svojom krvlju. On je išao slijedeći Njegov duh, duh Ljubavi koji se bori protiv grijeha, ali ljubi grešnika, i koji, sve do smrti, brani, pred licem Božjim, ubojicu.

Oni koji su na koljenima oko Jaslica jesu sinovi svjetla: nježni nevini ljudi, pastiri puni vjere, ponizni kraljevi, Stjepan, nadahnuti čovjek učeni, i Ivan, apostol ljubavi, svi oni koji su slijedili poziv Učitelja. U noći neobjašnjive otvrdnulosti i zasljepljenosti, pred njima stoje naučitelji Zakona koji se ipak nisu zaputili u Betlehem iako su znali u koje će se vrijeme i na kojem mjestu roditi Spasitelj, ni kralj Herod koji je također želio zadati smrt Gospodaru Života. Pred Djetetom u Jaslama, dijele se duhovi. On je Kralj kraljeva, Učitelj Života i Smrti. On kaže: "Slijedite me", i tko nije s Njime protiv Njega je.

On to kaže također i nama i poziva nas da odaberemo između svjetla i tmine.

*/Edith Stein, Misterij Božića,
Zagreb, 1968, str. 10-12/*

MISA MLADIH ZA MIR

u mjesecu siječnju (januaru)
održat će se u petak **2.01. 1998. godine u 20 sati**
u franjevačkoj crkvi

PRVI PUT NA TRIBINA MLADIH

U nedjelju, 16.11. ove godine održana je TRIBINA MLADIH u Subotici. Tema je bila: "Sv. Mala Terezija - uzor mladeži". Gost-predavač je po prvi put bio o. Mato Miloš, karmelićanin iz Sombora. On je, između ostalog, rekao da je sv. Mala Terezija činila mnogo za cio svijet iako je živjela u strogoj klauzuri karmelićanskog reda i koja baš zbog toga može biti uzor ne samo mladima nego svim ljudima: svi imamo poziv činiti dobro svima i svi ga trebamo ostvarivati na svoj način.

Na ovoj Tribini mladih prvi put su bili s nama i mladi iz Bajmoka sa svojim kapelanom Vajda Károlyom.

TRIBINA MLADIH

Na Ocu - 21.12. 1997. u 19 sati
Tema: **Duh Sveti u otajstvu Božića**
Predavač: **Andrija Kopilović, Subotica**

MATERICE

Osvanulo divno nedjeljno jutro.
Svima su nam ozarena lica.
Osvanuo je divan dan,
dan materica.

Svima su nam puna srca
zbog topline i blizine,
zbog ljubavi naših majki
prema nama, djeci svojoj.

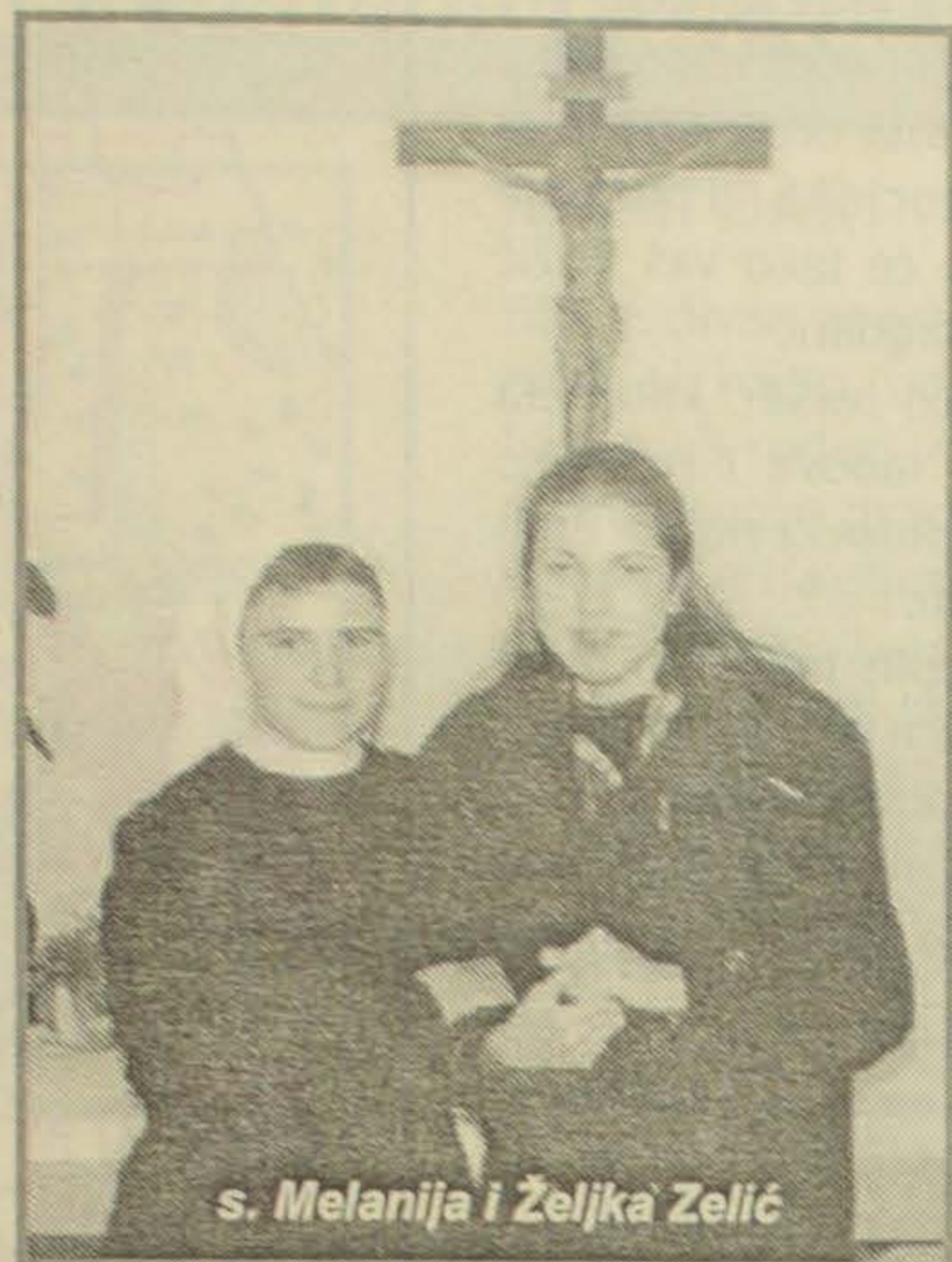
Nije dosta reći "hvala",
za sve što su nam učinile:
zbog tolikih neprospavanih noći
i svih suza zbog nas isplakanih.

Ali, ipak, nek riječ "hvala"
bude izraz osjećaja našeg srca
za sve ono što nam je
nesebična majčina ljubav dala.

Tajana Kolar

RAZGOVOR SA S. MELANIJOM

Zamolili smo za razgovor s. M. Melaniju, novakinju družbe sestara "Naše Gospe". Neposredni povod ovom razgovoru su njezini zavjeti koje će uskoro položiti. No, željeli smo čuti i svjedočenje jedne mlade djevojke kako je odlučila krenuti Kristovim stopama. Otkrili smo i u ovom razgovoru kako su Kristovi putevi nepredvidivi, ali divni.

ZVONIK: S. Melanija recite nam nešto o sebi. Tko ste, što radite...

S. MELANIJA: Rođena sam u Bačkom Petrovom Selu. Imam 22 godine. Pripadam družbi Bačkih sestara "Naše Gospe" čija je zadaća, među ostalim, pomagati svećenicima u njihovom pastoralnom radu.

ZVONIK: Mnoge mlade zanima kako je to osjetiti Kristov poziv. Kako si Ti osjetila taj poziv i kako si znala da te on želi baš u redovništvu?

S. MELANIJA: Voljela sam biti u crkvi. Kititi je i pomagati u spremanju. Pohađati stare. Privlačio me je život časnih sestara. I onda sam, jednog dana osjetila i shvatila da je to i moj poziv. To uvjerenje me je zahvatilo spontano.

ZVONIK: Da li si to odmah povjerila roditeljima i kako su oni prihvatili Tvoju odluku?

S. MELANIJA: Da, čim sam odlučila, rekla sam im to. Otac je moju odluku odmah prihvatio. Složio se i rekao da on ne može birati moj životni put umjesto mene. Majka je to malo teže prihvatila, ali danas se ona najviše raduje i čini mi se da je naj-sretnija.

ZVONIK: Koliko si dugo već u samostanu? Kad si položila prve zavjete?

S. MELANIJA: U samostanu sam već 6 godina, a godinu dana u novicijatu. Prve zavjete još nisam položila. Učinit ću to iduće godine u ljeto.

ZVONIK: Kakvo obrazovanje je potrebno jednoj redovnici?

S. MELANIJA: Sve zavisi od toga što želi biti, što želi raditi. Ako želi biti katehista, onda mora završiti teologiju, a za sakristanku je potrebna kreativnost, ručni rad... Ja sam izabrala ovo drugo.

ZVONIK: Mladima je teško odlučiti se na ovaj korak, tj. krenuti Kristovim putem. Što bi im ti poručila?

S. MELANIJA: Ne bojte se! Hrabro prihvatite Kristov poziv. Poteškoća će biti, ali ako ih Bog dopusti, on će ih i olakšati. On će pomoći da ih riješite. Jednom riječju: ne treba se bojati krenuti Isusovim putem.

ZVONIK: Kako si primljena u Subotici?

S. MELANIJA: Veoma lijepo. Pomažem u radu u župi Isusovog Uskrsnuća i dobro sam se snašla.

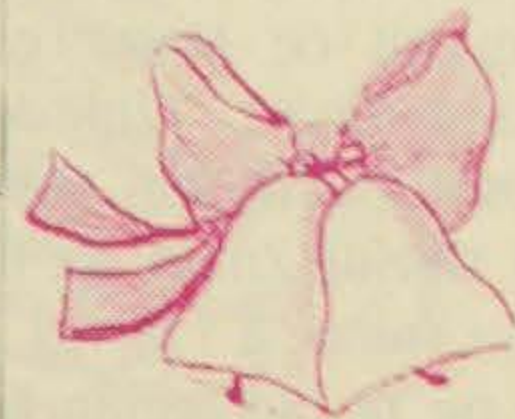
ZVONIK: Za sam kraj bismo voljeli da nešto poručiš povodom Božića mladim čitateljima našeg lista.

S. MELANIJA: Činite dobro. Pomažite starima i bolesnima. Priredite prijatna iznenađenja i darove djeci i starima, obradujte ih ovog Božića. Tako ćete najbolje slaviti Isusov rođendan.

ZVONIK: Zahvaljujemo na razgovoru i želimo Ti u ime cijelog "Zvonika" puno sreće i lijepih trenutaka u tvom daljnjem redovničkom životu. Blagoslovio Bog sav Tvoj život i rad i cijelu vašu Družbu.

Razgovarali: Željka Zelić, Dijana Šarčević i Ladislav Huska;

Foto: Ladislav Huska

IN-OUT

IN JE:

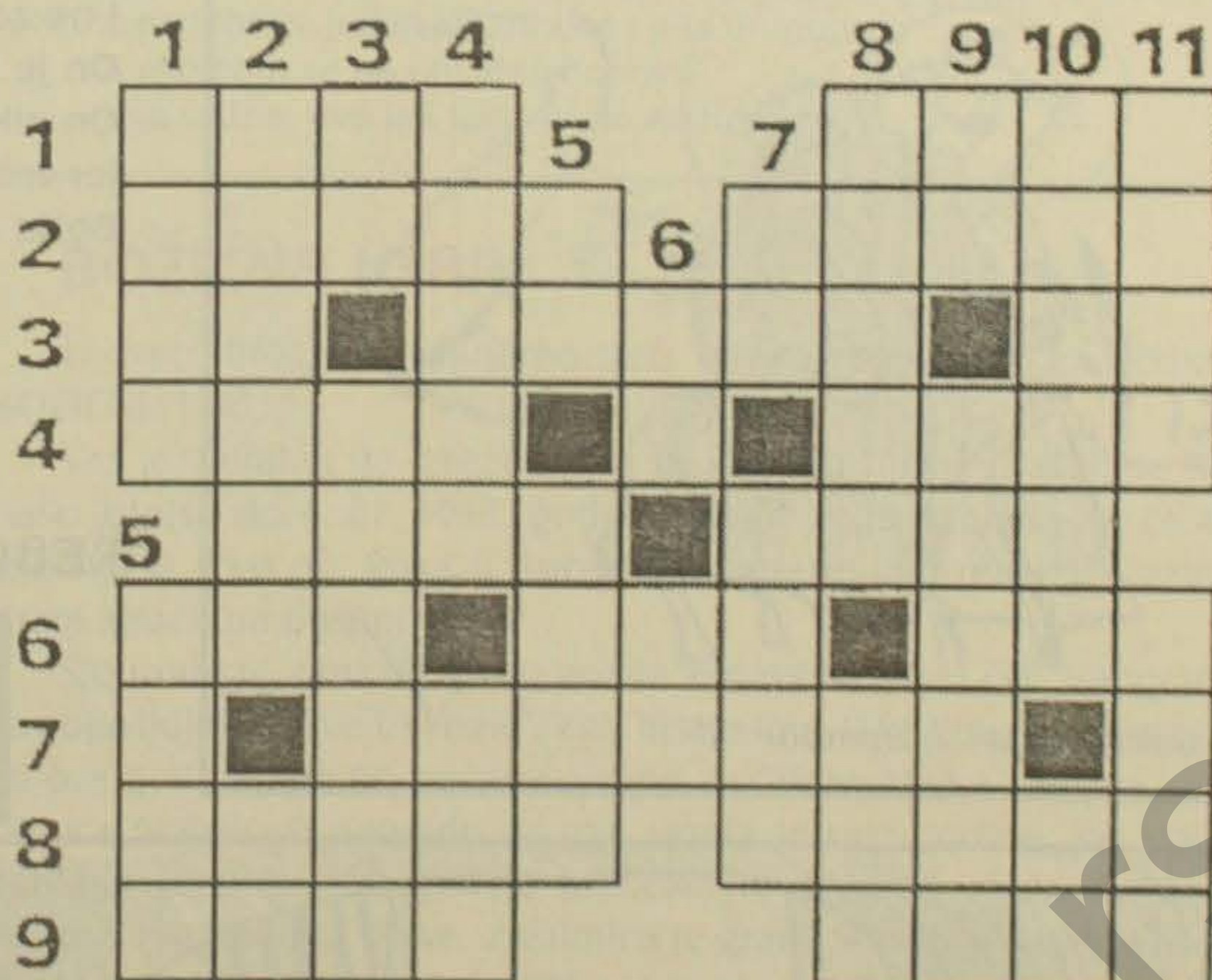
1. Ustajati ranije da bi išli na ZORNICE.
2. Svaki dan započinjati ispočetka, s osmijehom na licu.
3. Ujutro dobro oprati uši da biste što bolje čuli ono što ne želite čuti.
4. Moliti jutarnju i večernju molitvu te, prije i poslije jela.
5. Izbjegavati ljenčarenje, dosadu i gubljenje vremena na "gluposti".
6. Biti pravi kršćanin 24 sata na dan.

OUT JE:

1. Nedjeljom kasniti na svetu misu.
2. Sjediti skrštenih ruku i čekati da se sve samo od sebe riješi.
3. Vraćati se kući iz grada u kasne (rane) sate.
4. Neumjereno jesti i piti.
5. Bacati kore od banane po ulici.
6. Crno lakirani nokti.

Svetlana

BOŽIĆNA KRIŽALJKA

Vodoravno: 1. Deskripcija - Životinja iz obitelji mačaka, 2. KRISTOVO ROĐENJE - MISNA KNJIGA KOD KATOLIKA, 3. Rijeka u Rusiji - "Bijeli" sport - Potvrдна riječ, 4. Udaranje glasom pri čitanju na određen slog - Simbol za kisik - Poluotok u Grčkoj, 5. Židovska bogomolja - Stroj za podizanje teških tereta, 6. Drugo, ostalo - Uzročni veznik - Djelovanje, 7. Međunarodna oznaka za Sjever /Nord/ - Nula - Najčešći veznik, 8. Slikarevo djelo - Mladoženja, 9. Junakinja Andrićeve pripovijesti - Pasmına.

Okomito: 1. Duhački instrument - Tvornica satova iz Zemuna, 2. Obrana - Kratica za locus sigilli /lat. - mjesto pečata/, 3. Otok na Jadranu - VAŠ OMILJENI LIST U KOJEM RJEŠAVATE OVU KRIŽALJKU, 4. Izrađivač sita - Ljetovalište kraj Opatije, 5. Peto i deveto slovo abecede - Muslimansko žensko ime, 6. Strana negacija - Latinski veznik, 7. Osobna zamjenica - SIMBOL KRŠĆANSTVA, 8. Notar - Planina u Srbiji, 9. United States /kratica/ - Vrsta juhe, 10. SLIKA ILI KIP BOGORODICE S ISUSOM - Otok na Jadranu, 11. Riječni ribar - Ponos.

Autor: Želimir Vukašinić, Zemun

Uređuje: Katarina Čeliković

**Čestit vam Božić,
najdraži Zvončići!**

Iako je čestitka malo uranjena, Božić je blagdan za svu djecu svijeta najradosniji, najiščekivaniji. Kad vam Zvonik stigne u ruke, bit će Materice, onda stižu Oci i najzad Božić. Izgleda da je dvanaesti mjesec zaista pun raznih slavlja. A tko ne voli slaviti? Znam da Isus želi da svi ljudi budu sretni, a i ja vas volim jer ste sretni - tko ne bi bio sretan kada ima takvog prijatelja kao što je Bog sam. Vas je Isus odabrao već na krštenju. Postali ste tada njegovi najbliži prijatelji.

Vrijeme je došašća, priprave za Isusovo rođenje u našim srcima. Uskoro će se kititi jelke, stići će mnogo poklona... Nemojte,

dražesni Zvončići, zaboraviti na one vaše vršnjake koji su siromašni ili nemaju nikog svog. Pronađite ih i darujte ih. U Subotici ima jedno mjesto s puno takve djece. Zove se "Kolevka". Prošle smo ih godine posjetili. Možda i u vašoj blizini ima onih kojima bi vaša pažnja bila dragocjena. Podijelite svoju radost s njima pa će tako vaš Božić zaista biti najradosniji blagdan.

Hvala što ste preko vaših kateheta poslali mnogo likovnih radova i nekoliko pjesama. Vrijedni su to radovi i neke ćemo već u ovom broju objaviti.

Želim vam puno lijepih poklona, radosti, mnogo prijatelja, želim da vas Isus zagrlji čvrsto i da budete potpuno njegovi!

I još vam svima želim da se mali Isus rodi u vašim srcima pa da onda raste i bude velik do vječnosti.

Voli vas vaša Zvončica!

Gabrijela Miler, Sombor

ŽELJA

Svako dobro želim vama,
dobricama i zloćicama,
onima koji znaju
da se s Njim poigraju.

Zato znajte svi -
veliki i mali:
Isus dolazi
da se s vama šali.

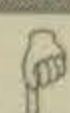
I ne zaboravite
On je sama dobrota.
On nikad pogriješiti neće,
jer zna da smo i mi
Božja djeca sreće.

*Marija Pavlov, V. r.
Sombor*

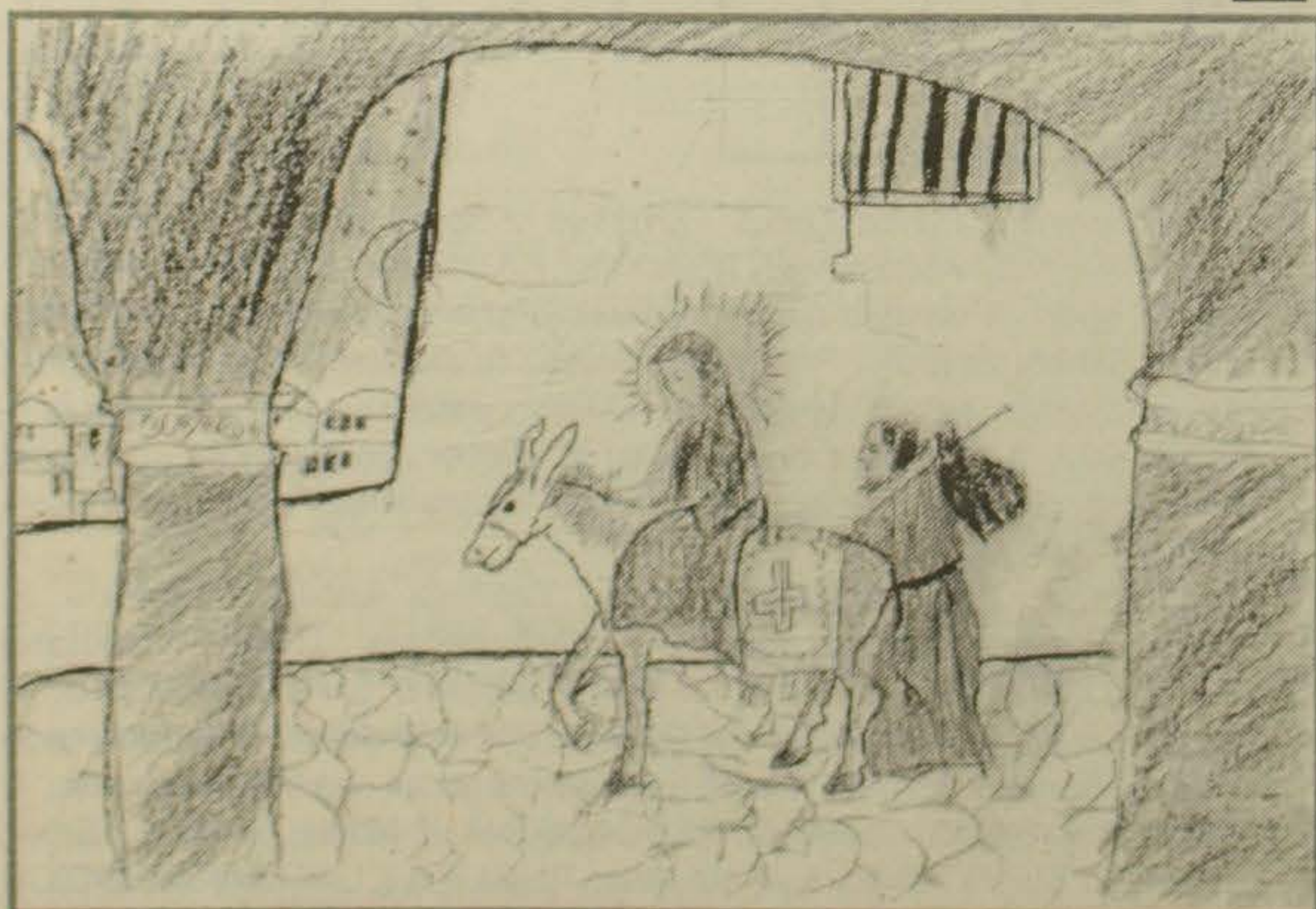
REBUS

REBUS

REBUS

Filip Miler, Sombor

ZVONČIĆI NA MISI

II. nedjelja došašća - 07. 12.

Lk 3,1-6

Ivan Krstitelj propovijeda dolazak Isusov. Neki su mislili da je on Krist - Mesija.

III. nedjelja došašća - 14. 12.

Lk 3,10-18

Ivan je krstio vodom, a nakon njega dolazi jači od njega - on će krstiti Duhom Svetim.

IV. nedjelja došašća - 21. 12.

Lk 1,39-45

Susret dviju trudnih žena: Marije i Elizabete. Već u majčinoj utrobi desio se susret Isusa i Ivana Krstitelja.

BOŽIĆ - 25. 12.

Rodio se svijeta Spasitelj. Zadrhtalo je nebo i zemlja. Ljudi. Životinje.

SVETA OBITELJ - 28. 12.

Lk 2,41-52

S dvanaest godina Isus se izgubio u Jeruzalemu, a roditelji su se jako zabrinuli. Marija i Josip su ga tri dana tražili, a on je bio u kući OCA SVOJEGA. Da li razumijete?

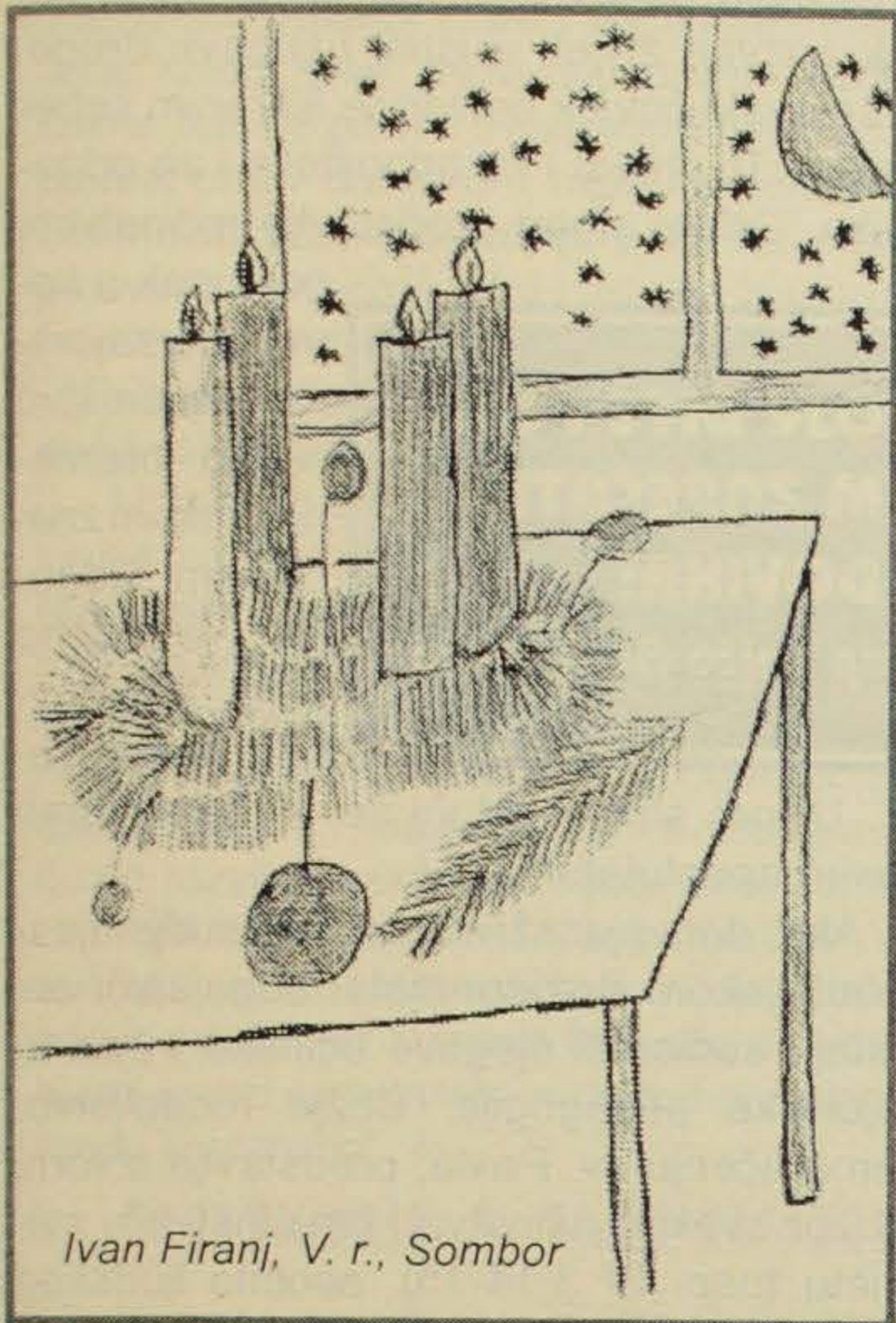
MALI ADRESAR

KATARINA DEKIĆ

Jugoslovenska 5
25275 Bački Breg

Imam 13 godina, idem u VII. razred. Redovito pohađam vjeronauk i sv. misu. Hobi mi je folklor. Želim se dopisivati s djevojčicama i dječacima bez obzira na godine.

**1998. GODINA - GODINA DUHA SVETOGA
DRUGA GODINA PRIPRAVE ZA VELIKI JUBILEJ**

Ivan Firanj, V. r., Sombor

BOŽJI DAR

Bio je divan zimski dan
kada se rodio moj najveći Kralj.
Isus mali rođen je tad,
u Betlehemu gradu tom,
u jaslama na slami,
al' kao Bog.

Isus se rodi tad
i za mene i za sve vas.
On je najveći dar
što nam nebeski Otac da.
Bog nam darova Sina svog
da svi koji u njega vjerujemo
živimo,
al' samo kroz Sina njegovog.
Ja ne znam otkud
Bog baš mene zna
i otkud mir u srcu mom,
al' sigurno znam
da mi to daje On.

Sajenka Jozić, III. r., Sombor

Zvonko i Zvončica kite jelku, ali čeka ih i pravljenje "Betlehema". U tome će im pomoći "Kutak za TRENUTAK".

Pročitajte i vi kako najlakše do svog vlastitog "Betlehema".

Dragi Zvončići!

Ovo je nešto **NOVO** - kutak u kojem ćemo zajedno ostvarivati ideje koje se lako mogu izvesti i imaju smisla baš u **TRENUTKU** kada o njima pišemo i daju se napraviti za "trenutak". Zato - ako imate ideju za "Kutak za trenutak", pošaljite na adresu Uredništva s naznakom "Kutak za trenutak" i mi ćemo objaviti, a možda vam stigne i neka nagrada.

Malo se šaljimo

Pitanje glasi

- Po čemu znate da u frižideru sjede dva slona?
- Po tome što se ne daju zatvoriti vrata!

Padobranci

- Dva padobranca skaču s visine od 3000 metara. Dok se još nije otvorio padobran, jedan se zabrine i pita drugog:
- A ako nam se ne otvori padobran?
 - Nije važno, ovo je i tako samo vježba.

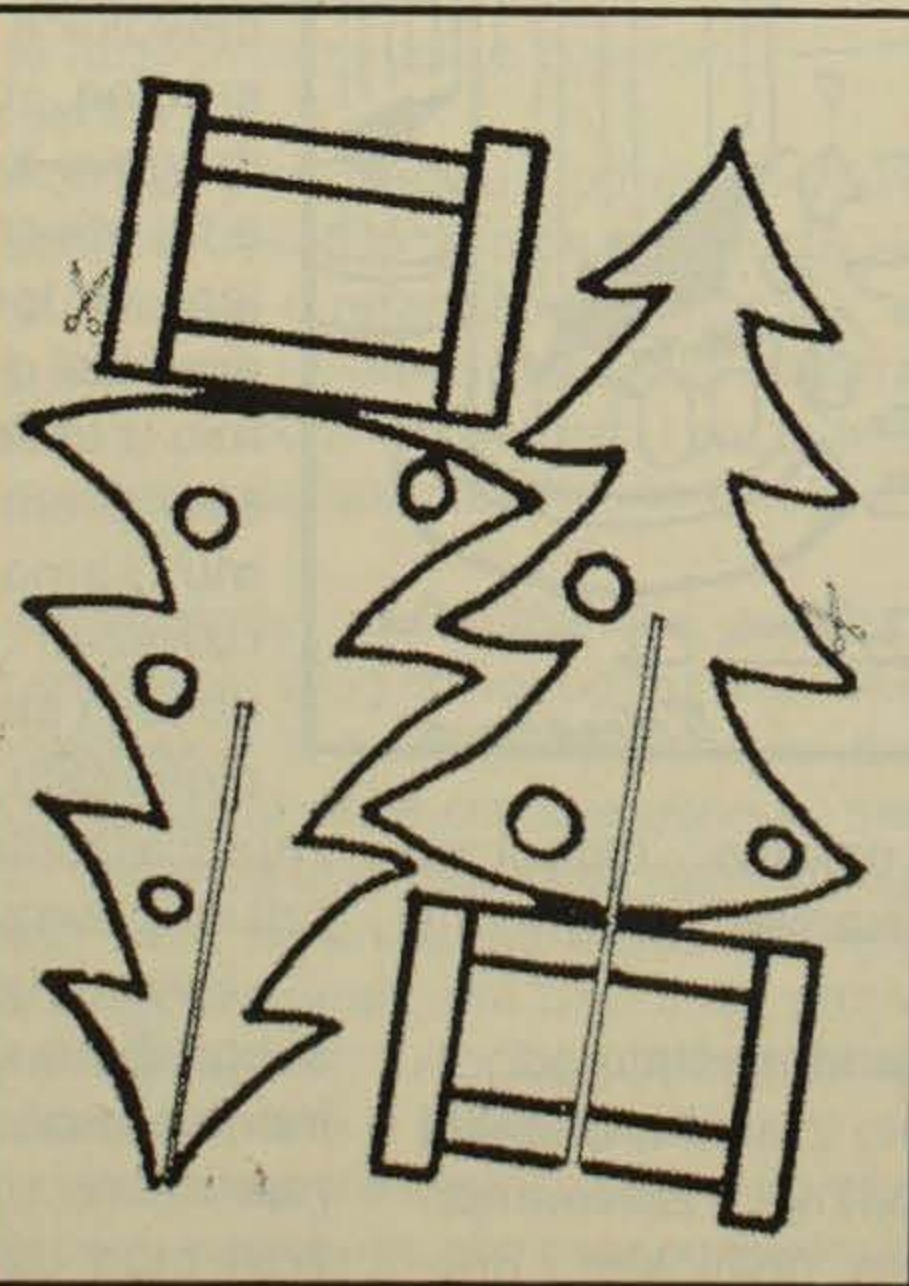
**Kutak
za
TRENUTAK**

Izradimo Betlehem zajedno!

Za to nam je potrebno:

1. **Betlehemska štalica** - možete ju napraviti od nekoliko drvaca za potpalu, ili čak izrezati od tvrdog obojenog kartona.

2. **Zelenilo** - kao zelenilo oko štalice može vam poslužiti žito koje će vaše mame i bake (majke, nane) na sv. Luciju posijati. Ali, budite "originalni" pa ga posadite i vi. Za to vam mogu poslužiti razne interesantne i neobične posude poput praznih posudica od žele bombona, eurokrema, poklopci od staklenih boca i sl. Ukoliko ste bolji crtači nego "botaničari", zelene borove možete isjeći i od kartona za što vam i mi dajemo ideju. Nacrtajte boriće na karton (kao što su na našoj shemi), obojite ih s obje strane, izrežite - ne zaboravljajući proreze u sredini!

Stajat će sami ako ih unakrst nasadite jedan na drugi!

3. I na kraju vam trebaju **likovi** - a najvažniji je svakako mali Isus. Ukoliko nemate "pravog" Isusa, može vam poslužiti i mala lutkica. Ne žalostite se ako ni nju nemate, stavite u vašu štalicu Božićnu čestitku s likom malog Isusa. Životinjice oko štalice mogu biti i plastične igračke iz "kinder" jajeta. Figurice poslažite onako kako sami želite, ali ipak vodite računa da Jaslice budu u središtu "zbivanja".

Ako vi sami nemate ideja, pozovite vaše drugare, pa se umjesto puškama i "nindža" mačevima poigrajte maštom i napravite najljepšu betlehemsku štalicu!

BOŽIĆNA IGRA

U ovom broju objavljujemo treći - posljednji kupon za VELIKU BOŽIĆNU IGROU.

Vaš je zadatak da izrežete sva tri kupona i da ih pošaljete na našu adresu do 4. 01. 1998. godine. **IZVLAČENJE** nagrada bit će 4. siječnja u crkvi sv. Roka u Subotici. Nagrade već pristižu i zato, dragi igrači, na posao!

Sigurno ste zapazili da su doista zanimljivi likovi čije fotografije objavljujemo. Sve tri vrsne žene imaju ime TEREZIJA; sve Terezije su ove godine bile po nečemu važne za Crkvu: Majka Terezija, dobitnica Nobelove nagrade za mir, umrla je ove godine, sv. Mala Terezija se prije 100 godina preselila u vječnost, a sv. Terezija Avilska, učiteljica Crkve, zaštitnica je grada Subotice a njeno ime nosi i subotička katedrala-bazilika koja ove godine slavi 200. obljetnicu svoga postojanja. Eto, sve sam vam napisala - vi samo pročitate i zapamtite!

Sretno!

KUPON br. 3/38

**SV. TEREZIJA AVILSKA
ZAŠTITNICA GRADA
SUBOTICE
I KATEDRALE**

nasilje nad djecom i djeca ubojice

KAKAV ODGOJ?!

U proteklom periodu jedan tragični događaj uznemirio je subotičku (i ne samo subotičku) javnost. Četrnaestogodišnji dječak ubio oca, majku i baku! Psiholozi, psihijatri, sociolozi, pedagozi, a naravno i kriminolozi aktivirali su sve svoje znanje ne bi li rasvijetlili ovaj šokantni čin maloljetnog dječaka. Komentari ovog događaja bili su različiti. Većina u prvi mah nije mogla vjerovati da je ubojica dječak. Pa, kad se ipak, nažalost, utvrdilo da on jest ubojica, otpočele su priče o psihičkom i patološkom stanju dječaka kao i o krivim odgojnim postupcima njegovih roditelja. Koji je stvarni uzrok i neposredni povod ovako strašnom i tragičnom činu, ostavit ćemo da istražuju nadležni. Pokušat ću ovdje ponuditi vam na razmišljanje par poticajnih misli o odgoju kao takvom.

Na susretu bračnih parova u župi sv. Roka u Subotici, u mjesecu studenom, potaknuti tim događajem, prisutni bračni parovi - koji su uglavnom i roditelji, puna dva sata su razgovarali o odgoju i odgojnim mjerama u obitelji. Razgovor je bio vrlo zanimljiv, na momente žučan, ali i plodan. Nazočni su upozorili na mnoge značajne momente u odgoju djece. Posebna tema je bila kažnjavanje djece - šibom i raznim zabranama. Naravno da "kazna" kao odgojno sredstvo ima samo onda smisla ako nije pretjerana i ako je jasan govor i poruka djetetu da određeno ponašanje i određeni postupci nisu u redu. Jasno je da "kazna" bez obrazloženja i dodatnog objašnjenja nema nikakve koristi. Najopasnija je, međutim, ona "kazna" koja nije začinjena ljubavlju. "Vrh strogosti vaše nek se ljubav vije" poručila je roditeljima Kata Ivanković, majka desetero djece u jednoj svojoj pjesmi.

Roditelji starije djece iznijeli su kao posebnu poteškoću utjecaj okolice na razvoj njihove djece: škola, kafići, disko-teke... gdje oni nemaju nadzor nad svojom djecom kao i štetan utjecaj televizije i video-filmova na djecu, osobito razvratnih filmova i filmova nasilja.

Odgojno ozračje - dijete u središtu pažnje i zanimanja

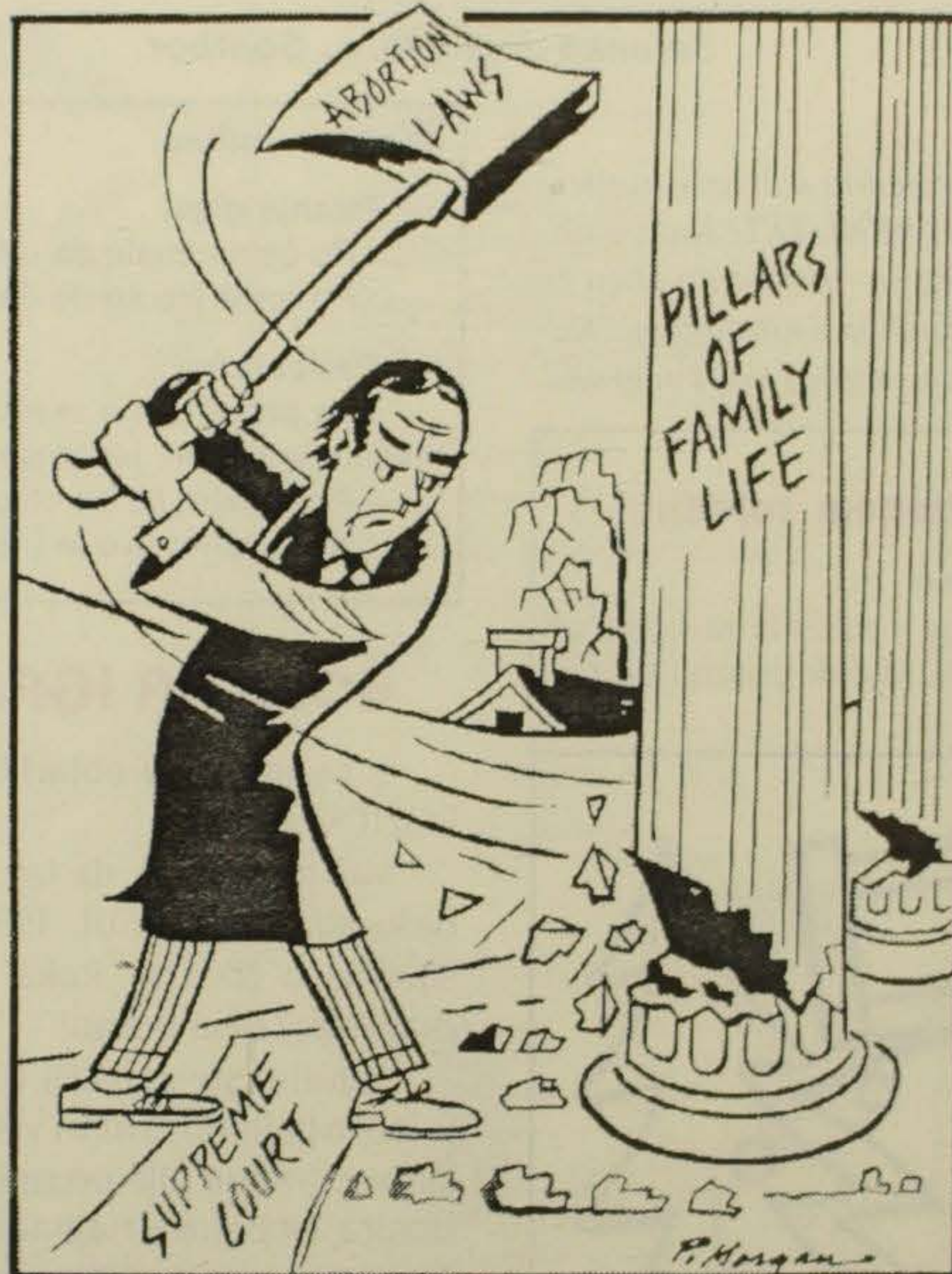
Prenosim ovdje jedan odlomak razmišljanja o odgoju poznatog slovenskog pedagoga, svećenika o. Valtera Dermote.

"Čim uđeš u neke obitelji, odmah osjetiš što je članovima obitelji najvažnije. Kod nekih je to čistoća, urednost, izlaštenost, da se sve svijetli. Pred vratima već moraš skinuti cipele ili ih barem temeljito očistiti. Na vratima, na zidovima, na slikama, na ormarima, gotovo svuda koči te natpis: Pazi na red i čistoću! Ako u takvoj kući imaju djecu, žive u vječitom strahu da se ne bi

negdje nešto zaprljalo, da se ne bi negdje nešto pomaknulo s mjesta.

Druge, opet, obitelji žele da im je stan prava umjetnička galerija. Već na samom ulazu pozdravljaju te sa zidova barokni anđeli, dok te iz kutova gledaju znameniti umjetnički kipovi... Čim uđemo u gostinjsku sobu odmah nam udare u oči slike domaćih i stranih slikara... Od prvog trenutka, čim uđeš u takvu kuću, moraš se diviti i hvaliti slike, kipove, drvene rezbarije... Ako te zatim kao odgojitelja zanimaju djeca, odmah će ti reći kako je već daleko napredovao njihov sin ili kći u slikanju akvarela, te da je već počeo ili počela

ONO ŠTO MAJKA SVOJE DITE POUČI SVOJIM POLJUPCEM ZAPEČATI - TO OSTAJE DOVIKA!
(biskup Lajčo Budanović)

raditi i s uljanim bojama, dakako... Odgoj za takve ljude samo je u slikarstvu, drvorezu i kiparstvu.

U nekim obiteljima nadomještaju odgojno ozračje, koje bi moralo zračiti u obitelji i držati dijete u središtu pažnje i zanimanja, ekonomskim, umjetničkim, političkim i drugim vidicima. A da ne govorimo o obiteljima u čijim domovima caruje pijanstvo, prepirka, loš život, a sve je to steklo takozvano građansko pravo. Tamo nema ni govora, ni sjene o odgoju, a kamoli da bi još netko znao što je to odgoj i od kakvog je značenja."

(iz knjige: "Roditeljima i odgojiteljima o odgoju", UPT, Đakovo 1987, str. 208-209)

U ljubavi cio odgojni postupak nalazi uporište i konačni smisao

Za zaključak navodim misli Pape Ivana Pavla II o odgoju: "Što je zapravo odgoj? Da bismo odgovorili na to pitanje, treba se sjetiti dviju osnovnih istina: prve, da je čovjek pozvan živjeti u istini i ljubavi; druge, da se svaki čovjek ostvaruje iskrenim sebe-darjem. To vrijedi i za odgojitelja i za odgajnika. Odgoj stoga predstavlja jedinstveni postupak u ko-

me je uzajamno zajedništvo osoba bremeno velikim značenjem. Odgojitelj je osoba koja u duhovnom smislu 'ra-

đa'. U tom smislu odgoj se može smatrati pravim apostolatom. /.../

Ako, darivajući život, roditelji sudjeluju u stvoriteljskom Božjem djelu, odgajajući oni postaju sudionici njegove očinske i ujedno majčinske pedagogije. Božje roditeljstvo, prema učenju sv. Pavla, predstavlja izvorni uzor svakog očinstva i majčinstva u svijetu (usp. Ef 3,14-15), osobito ljudskog očinstva i majčinstva...

Roditelji su prvi i glavni odgojitelji vlastite djece i na tom području imaju temeljnu ovlast: oni su odgojitelji zato što su roditelji. Svoje odgojno poslanje oni dijele s drugim osobama i ustanovama, kao što su Crkva i država...

Odgojni hod vodi u razdoblje samoodgoja koje se postiže kad, zahvaljujući primjerenom razini duševno-tjelesne zrelosti, čovjek počinje sam sebe odgajati. Samoodgoj s vremenom nadilazi ono što je postignuto odgojem, iz koga ipak trajno vuče svoje korijenje. Dječaci i djevojčice susreću nove osobe i nove sredine, osobito nastavnike i školske drugove koji na njihov život vrše utjecaj, a taj utjecaj može biti odgojan ili neodgojan. U tom razdoblju mladi se čovjek donekle odvaja od odgoja što ga je primio u obitelji, te ponekad zauzima kritički stav prema roditeljima. No, unatoč svemu, samoodgoj ne može a da ne bude označen odgojnim utjecajem što ga obitelj i škola vrše na dijete, odnosno na djevojčicu i dječaka. I kad se promijeni i zaputi vlastitim putem, mladi čovjek ostaje prisno povezan sa svojim korijenima...

Evangelje ljubavi neiscrpno je vrelo svega čime se hrani ljudska obitelj kao "zajednica osoba". U ljubavi cio odgojni postupak nalazi uporište i konačni smisao, kao zreli plod uzajamnoga roditeljskog darivanja. Po naporima, trpljenjima i razočaranjima koja prate odgoj osobe, ljubav je podvrgnuta trajnom provjeravanju. Da bi se svladala ta iskušenja, potreban je izvor duhovne snage koji se pronalazi samo u Onome koji je 'ljubio do kraja' (Iv 13,1). Tako se ljubav potpuno uklapa u obzorje 'civilizacije ljubavi'; o njoj ovisi i uvelike pridonosi njezinoj izgradnji."

(Usp. Pismo obiteljima, IKA, Zagreb 1994, str. 63-71)

Piše: Roman Miz

IZAZOV ILI OPASNOST

Kroz dokument Svete Stolice "Sekte ili novi vjerski pokreti" kao crvena nit provlači se pitanje i istovremeno zaključak da su sekte - **opasnost**, ali i **izazov**. Možda i više od toga! One su opasnost, ali u istoj mjeri, možda i većoj, izazov suvremenoj Crkvi i na određen način - znak vremena. Profesor dr. Juraj Kolarić piše: "Novi, samozvani vjerski vođe i preporoditelji javljaju se, naime, kao po pravilu uvijek u kritičnim razdobljima povijesti čovječanstva kao protest protiv duhovne i moralne dekadencije čovjeka i društva." 1) Stoga Dokument posebnu pažnju poklanja potrebi "evangelizacije, katehizacije i prosvjete u stvarima vjere i ostalog poučavanja vjernika u biblijskim, teološkim i ekumenskim pitanjima". 2)

Crkva treba biti za ljude ne samo znak nade - ona je dužna tu nadu i svjedočiti, pomagati, pronalaziti pitanja i davati odgovore na pitanja.

U anketi o sektama, koja je prethodila izradi Dokumenta, veliki je broj ispitanika naglasio "biblijsku dimenziju propovijedi, nužnost brižljive pripreme propovijedi i liturgije". 3) Oni smatraju da propovijed ne smije biti samo teoretiziranje, moraliziranje ili intelektualna spekulacija; ona mora biti svjedočenje životom onoga, tko propovijeda. Na kraju se autori Dokumenta obraćaju pastirima Crkve i pišu: "Izazovi novih vjerskih pokreta moraju za nas postati poticajem obnove i snaženja učinkovitosti pastirskog rada. Mi smo, bez sumnje, dužni razvijati kako kod sebe tako i u našim zajednicama duh Krista i s obzirom na sekte, potruditi se i shvatiti ih, a tamo gdje je to moguće izići im u susret s našom kršćanskom ljubavlju. Čuvajući vjernost pravom nauku Krista, mi smo dužni težiti prema tom cilju u duhu ljubavi prema svima. Nikakvi problemi u vezi sa sektama ne bi trebali oslabiti naš zanos za ideju ekumenizma među kršćanima". 4)

PODJELA VJERSKIH ZAJEDNICA

Kod nas se u novije vrijeme koristi jedna prilično pojednostavljena metoda grupiranja vjerskih zajednica - male i velike. Termini su nastali u političko-administrativnim krugovima SFR Jugoslavije i cilj im je bio izbjeći crkvenu terminologiju i ne činiti neku diskriminaciju među vjerskim zajednicama, a ipak pokazati na neki način da među njima postoji određena razlika.

Ovim se terminima obilježava samo ono vanjsko kod vjerske zajednice. Ujedno je taj termin u svakom slučaju uvjetni i zasigurno nestabilan. Po toj logici katolici u Srbiji ili Crnoj Gori bili bi - mala vjerska zajednica, jer oni to s obzirom na svoju brojčanost i jesu. A mala pak vjerska zajednica, a to je sljedba ili sekta jer su upravo njih imali pred očima kada su stvarali taj termin, mogla bi tako brojčano porasti da postane velika i možda čak veća od one velike na određenom teritoriju.

Vrlo dobru podjelu vjerskih zajednica, na tri posebne grupe, dao je dr. Juraj Kolarić, koji je to učinio po crkvenim, a to znači dogmatskim i nekim drugim crkvenim mjerilima. Takva podjela je u biti nutarnja podjela, a ne vanjska kao ona na velike i male. Prof. J. Kolarić piše:

"U tom kontekstu potrebno je razlikovati nekoliko pojmova:

Crkva, slobodna Crkva i sljedba.

CRKVOM smatramo (uz katoličku, pravoslavnu i od opće Crkve odijeljene staroistočne Crkve Nestorijanaca, Jakobita, Armenaca, Kopta i Etiopljana) one vjerske zajednice koje su nastale u reformaciji: luteranska, evangelička, reformirana Crkva (kalvini), kao i one pojedine kršćanske zajednice koje su nastale otcjepljenjem od anglikanske Crkve: episkoparci i prezbitarijanci. U ovu skupinu ubrajamo u prošlom stoljeću nastale starokatolike, koji su se otcjepili od katoličke Crkve.

SLOBODNOM CRKVOM se smatraju one kršćanske zajednice koje povezanost s državom smatraju smetnjom svog crkvenog razvoja. One odbacuju organiziranost Crkve na nacionalnoj ili teritorijalnoj osnovici ili podjeli. Pripadati Crkvi znači pripadati Kristu. Među svoje članove ubrajaju samo one koji su nakon zrelog promišljanja i osobnog uvjerenja i bez roditeljskog posredovanja pristupili njihovoj zajednici i dali se krstiti. Službena ispovijest vjere ne igra kod njih gotovo nikakvu ulogu. Naprotiv, oni nastupaju protiv takvih proklamiranih i za sve vjernike obvezatnih formula. Toj grupi pripadaju: baptisti, metodisti, pentekostalci, kongregacionisti ili independisti.

SLJEDBE su male crkvene zajednice protestantske provenijencije. Bitno obilježje sljedbi očituje se u sljedećem: nastojanje oko osobne svetosti, osuđivanje svega svjetovnog i spiritualističko poimanje Crkve. Sve ovo nužno dovodi do novih rascjepa i oblikovanja novih kršćanskih zajednica. Članovi sljedbi naginju individualizmu, elitizmu i vjerskom rigorizmu, a najvećom zaprekom osobnog posvećenja smatraju kršćanski tradicionalno organizirane Crkve. Među sljedbama posebno ističemo: adventiste (subotare), Jehovine svjedoke i mormone." 5)

/Nastavlja se/

1) Juraj Kolarić, "Neki aspekti interpretacije Biblije kod malih vjerskih zajednica", "Marksističke teme", Niš, 1987, str. 93

2, 3 i 4 Dokument Svete Stolice, 3,5

5) Juraj Kolarić, "Neki aspekti interpretacije Biblije kod malih vjerskih zajednica", "Marksističke teme", Niš, 1987, str. 95-96

KRŠĆANSTVO JE ISCJELITELJSKO (2)**Centri za duhovnu pomoć**

Da bi se razumjelo na koje se duševne bolesti odnosi duhovno liječenje, potrebno je znati što je to duhovno zdravlje. Duhovno zdrav čovjek je onaj koji ima normalne, slobodne odnose prema Bogu, prema ljudima oko sebe i prema samome sebi. Drugim riječima, duhovno zdrav čovjek je onaj koji normalno druguje i dijalogizira s drugim ljudima, koji se normalno odnosi prema sebi i prema prirodi, ali i nadilazi te relacije, a to znači da druguje s Transcendentnim, s Bogom. Duhovno zdrav čovjek je onaj koji svoj život temelji na dobru, koji je sposoban uvijek činiti dobro. Zlo je manjak života, manjak dobra. To znači da se duhovno liječenje događa ondje gdje je pomanjkanje dobra. Dakle, liječi se od zla, od Zloga.

Treba se čuvati upadanja u zamku moraliziranja. Krivica spada na ispovijed i pokajanje. U Centrima za duhovnu pomoć želi se sići u one čovjekove sposobnosti i nesposobnosti koje mu omogućavaju da uopće može moralno živjeti i to na području duhovnog, a ne na medicinskom i psihijatrijskom području. Jer, duhovno zdrav čovjek sposoban je činiti ono što osjeća da je dobro i što moralno dobro jeste, što znači da nema rana koje ga u tome sprečavaju. Duhovno zdrav čovjek može biti radostan, čist, slobodan, odgovoran. Krotak je, jednostavan, ponizan, strpljiv, podnosi zlo i time ga uništava. To je čovjek koji ne robuje ni tjelesnim, ni psihičkim, ni duhovnim silama.

Duhovne bolesti koje se liječe u spomenutim Centrima jesu ovisnosti o zlu. Te se ovisnosti mogu događati u tri čovjekova područja, ali korijeni su im uvijek duhovne naravi. Te se ovisnosti kreću u području materijalnog, psihičkog i duhovnog.

Duhovne bolesti

Duhovne bolesti na području materijalnog, tjelesnog su ovisnosti o alkoholu, drogi, seksualnosti, novcu. Tu spada i škrtost, bogatstvo općenito (u negativnom smislu), isto tako slava i razne druge ovisnosti. Iako su ovi ovisnici navezani na materijalne stvari, njihova ovisnost je duhovne naravi. To znači da nisu sposobni činiti dobro i razlučivati dobro od zla jer ovise o alkoholu, novcu, slavi i dr. što zaslijepljuje njihov duh jer je vezan materijalnom ovisnošću.

Drugo područje u kojem čovjek može biti duhovno vezan jest područje psihičkog. To je područje emocija i razuma. Čovjek može biti nekim razumskim uvjerenjem tako vezan da ne može gledati objektivno i živjeti pravo. Korijeni mogu biti također duhovni, a to znači da je čovjek duhovno onemogućen, duhovno vezan za zlo. Korijeni zla mogu biti u mašti, razumu, emocijama ili volji. U mašti čovjek može imati neke slike koje ga strahovito vežu, npr. neke slike iz djetinjstva (ako je dijete vidjelo roditelje kako se tuku). Te slike ostaju i priječe u duhovnom pogledu da se čovjek okrene Bogu, da vjeruje. Posljedice nastaju na duhovnom području i tek kada čovjek bude sposoban oprostiti, emocije postaju zdrave.

Na duhovnom području zlo je ono što nazivamo grijesima: oholost, ljubomora, zavist, srdžba, osobito mržnja, ogovaranje, ubojstvo čovjeka, pobačaj, rastavljeni brakovi, klevete, lijenost, taština, preziranje Boga i bližnjega, psovke... Čovjek koji čini grijeh postaje rob grijeha, što znači da jedan grijeh povlači za sobom drugi grijeh, povlači za sobom novo zlo. Jedan seksualni grijeh povlači drugi, jedna droga povlači drugu, jedna mržnja vuče novu mržnju i to se umnožava i postaje navikom.

Priredio: Luan Marko Gashi

ŠTAP

Vjerujem da u čovjekovu životu ima trenutaka kojih se stidi, koje bi rado zaboravio. I ja imam takvih trenutaka. Jedan je vezan za moje djetinjstvo. Dobro ga se sjećam. Bilo je sunčano nedjeljno jutro. Došao sam iz crkve dobro raspoložen. Nana me je poslala majki po neku sitnicu. Vraćam se natrag, a u susret mi dolazi moj stari dida sa štapom. Rodila se naglo, nekontrolirano, grešna misao - našaliti se s didom. Nogom sam udario po njegovu štapu. I dida i ja ostadosmo iznenađeni. Uspio sam ga uhvatiti da ne padne. Potekle su grube riječi. Morao sam se ukloniti izvan domašaja štapa...

Štap je koristan. Štap je potreban bolesnom, starom i slijepom čovjeku. Biblija ga spominje na više mjesta. Abraham je sigurno na svojim putovanjima imao štap. Pomagao mu je na putovanju i služio za obranu.

Mojsije i Aron su sa štapom u ruci pred faraonom. Traže slobodu za Izraelski narod. Aronov štap postaje zmija. Isto učiniše i egipatski vračevi. Ali, Aronov štap je progutao njihove štapove. Tvrdo srce faraonovo nije shvatilo poruku...

Dolazi noć oslobođenja, noć Pashe. Jaganjci su zaklani, dovraci označeni. Treba blagovati žurno, s obucom na nogama i štapom u ruci... (usp. Izl 12,11)

Sa štapom su Izraelci krenuli u slobodu. Sloboda nije laka. Ona traži žrtve, napore, uklanjanje prepreka... Mojsije sa štapom u ruci dijeli Crveno more da mogu prijeći po suhu (usp. Izl 14,16). Kada narod zbog žeđi počinje mrmljati, Mojsije štapom udara po pećini - i voda poteče. Put se mogao nastaviti...

Psalmi izriču različite čovjekove situacije, osjećaje, religiozno iskustvo. Crkva ih je rado uzela kao svoju molitvu. Sretan je psalmista kad doživi Jahvu kao dobrog Pastira. Onda nema straha, nema bojazni. Može se radosno posvjedočiti:

"Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.
Tvoj štap i palica Tvoja
utjeha su meni." (Ps 23,4)

Isusovo rođenje i djetinjstvo su nam približili Matej i Luka. Spominju se mnogi ljudi vezani uz taj događaj. Posebno su mi dragi pastiri koji su pod vedrim nebom bdjeli - čuvajući svoja stada. Na anđelov glas radosno su pošli pronaći Djetesce. Kršćani su njihovi nasljednici - jer su pronašli Djetesce i drugima pričaju o Njemu. I pastiri su imali štap.

Djetinjstvo je prošlo. Isus javno djeluje. Okuplja učenike. Želi doći do svih i donijeti poruku. Šalje apostole na put. Započevajući im da osim štapa ne nose ni kruha, ni torbe, ni novca, ni dviju haljina... (usp. Mk 6,8)

Štap je postao znak Isusovih učenika. Simbol je on pastirske brige i duhovne vlasti. Nose ga i danas apostolski nasljednici. Dirljivo je bilo gledati, u rujnu i listopadu, kako hrabri pastir, kardinal Franjo Kuharić predaje štap svojim nasljednicima u Požegi, Varaždinu i Zagrebu. Sjećat ću se riječi iz njegove oproštajne propovijedi u Varaždinu: "Ja još uvijek držim štap..."

Nedavno sam posjetio prijatelja svećenika u drugoj biskupiji. Susret raduje. Razgovora nikad dosta. Govoreći o problemima u biskupiji, reče mi i ove riječi: "Rekao sam biskupu - Vi ste pastir. Vi imate štap, morate riješiti problem..." Poželio sam iskreno da tako i bude.

I ovog Božića neki će u naše zajednice doći sa štapom u ruci. Poput pastira, željet će pozdraviti i pokloniti se Isusu. Napravimo im mjesta. Budimo blagi. Njima, djeci i svim ljudima dobre volje neka je radostan, miran i blagoslovljen Božić!

Lazar Novaković

Uređuje: **Lazar Novaković**

Nikola Šop rođen je 19. kolovoza 1904. u Jajcu. U Beogradu je diplomirao latinski jezik i komparativnu književnost. Kao profesor je radio u Beogradu i Zagrebu. Izdao je više zbirki pjesama. Osim pjesama pisao je i dramske poeme i prevodio hrvatske latiniste. Umro je 3. siječnja 1982. u Zagrebu.

Magarac je bio prisutan u štalici, u svetoj i tihoj noći. Zato smo za ovu prigodu izabrali Šopovu pjesmu "San magaradi".

SAN MAGARADI

*Isuse, u ovome kasnom času sad
u sve staje ćemo ući.*

*Od nježnosti ti ćeš svu magarad
blago za uši povući.*

*I kada odeš, u doba to gluho,
među njima će riječi da kruže:
tko je taj koga si za uho
držao najduže.*

*I svaki će usnuti opet,
sa najljepšim snom u duši:
Da tvoja meka ruka još miluje
baš njegove uši.*

Nikola Šop

**Slava
na visinama Bogu
a na zemlji
mir ljudima,
miljenicima njegovim!**

Uređuje: Stjepan Beretić

BETLEHEM - - "KUĆA KRUHA"

Jedva da ima negdje neko manje mjesto a koje je postalo tako glasovito kao što je to Betlehem. Betlehem, na obroncima Judejskog gorja, oko 8 km južnije od Jeruzalema, nije nikada u povijesti, a nije ni danas, bilo mjesto koje bi imalo neko strateško značenje. Ono nije ni neko trgovačko i prometno središte. U njemu se nisu odigrale nikakve vojne pobjede koje bi imale opće značenje. Pa ipak, Betlehem je ušao u povijest na drugi način - Isusovim rođenjem u njemu.

Istina, arheološka iskapanja govore o dosta starom naseljenom mjestu. Pronađena keramika svjedoči o tragovima života 1200 godina prije Krista. O Betlehemu imamo također i pismena svjedočanstva u pismima iz El-Amarna što nije čest slučaj za pojedina mjesta u Palestini, pogotovo ako nisu imali neko veće vojno značenje. El-Amarna se nalazi u Egiptu, na istočnoj obali rijeke Nila, i nekoć je bila prijestolnica egipatskih faraona. U ruševinama kraljevske palače pronadjen je bogat arhiv od oko 350 pisama koja su svjedočila o kraljevskoj korespondenciji s pojedinim moćnicima velikog egipatskog carstva. Pisma su bila na glinenim pločicama. U jednom pismu, što ga je pisao neki jeruzalemski knez egipatskom faraonu, spominje se mjesto Bit ilu Lahmi, što bi značilo "Grad božice Lahmi", koja je bila božica plodnosti. Mjesto je s dolaskom Hebreja dobilo i hebrejski naziv Bet lehem što u prijevodu znači "Kuća kruha". Naziv tog mjesta sačuvan je do danas.

Betlehem - biblijsko mjesto

Betlehem je biblijsko mjesto, jer se na dosta mjesta spominje u Bibliji. Prvi spomen veže se uz Post 35,19 gdje se izvješćuje o smrti Jakovljeve žene Rahele, majke dvojice Jakovljevih sinova - Josipa i Benjamina. Naime, Abraham je bio na putu u Efratu. U blizini mjesta Rame umrla mu je žena, koju je Jakov na tom mjestu pokopao i podignuo spomenik. Mjesto je sačuvalo živo sjećanje u starozavjetnoj i kršćanskoj predaji. Spominje ga hodočasnik iz Bordeauxa, Jeronim i biskup Arkulf. I danas se nalazi Rahelin spomenik neposredno pred ulaz u Betlehem, vjerojatno iz 12. stoljeća.

Za Betlehem je od osobite važnosti što se u njemu rodio veliki židovski kralj David. David je svoje mladenačke dane proživio u Betlehemu kao pastir. U Betlehemu Samuel pomazuje Davida za kralja. Iz Betlehema David je krenuo u dolinu Elah da bi u boju ubio Golijata i na taj način vidljivo pokazao kako onaj s kojim je Jahve pobjeđuje sve nevolje, pa makar one bile velike i opasne poput gorostasa Golijata.

Prizor s današnjih betlehemskih pastirskih poljana

Davidov vojni zapovjednik Joab potjecao je također iz Betlehema. Uz Betlehem se veže i Ruta koja je bila strankinja i koja se vratila sa svojom svekrvom Noemi u okolicu toga grada. Ona je skupljala klasje za "kuću kruha". Ona je ušla u Davidovo i Isusovo

rodoslovlje. Nakon pada Jeruzalema 587. godine pr. Krista i nakon pobune protiv zapovjednika Gedalije, urotnici su uzeli sa sobom Jeremiju i Baruha, te narod koji je ostao u zemlji i povelili ga u Egipat bojeći se babilonske osvete. Prethodno su se odmorili u blizini Betlehema.

Prorok Jeremija, opisujući stradanja Židova nakon propasti

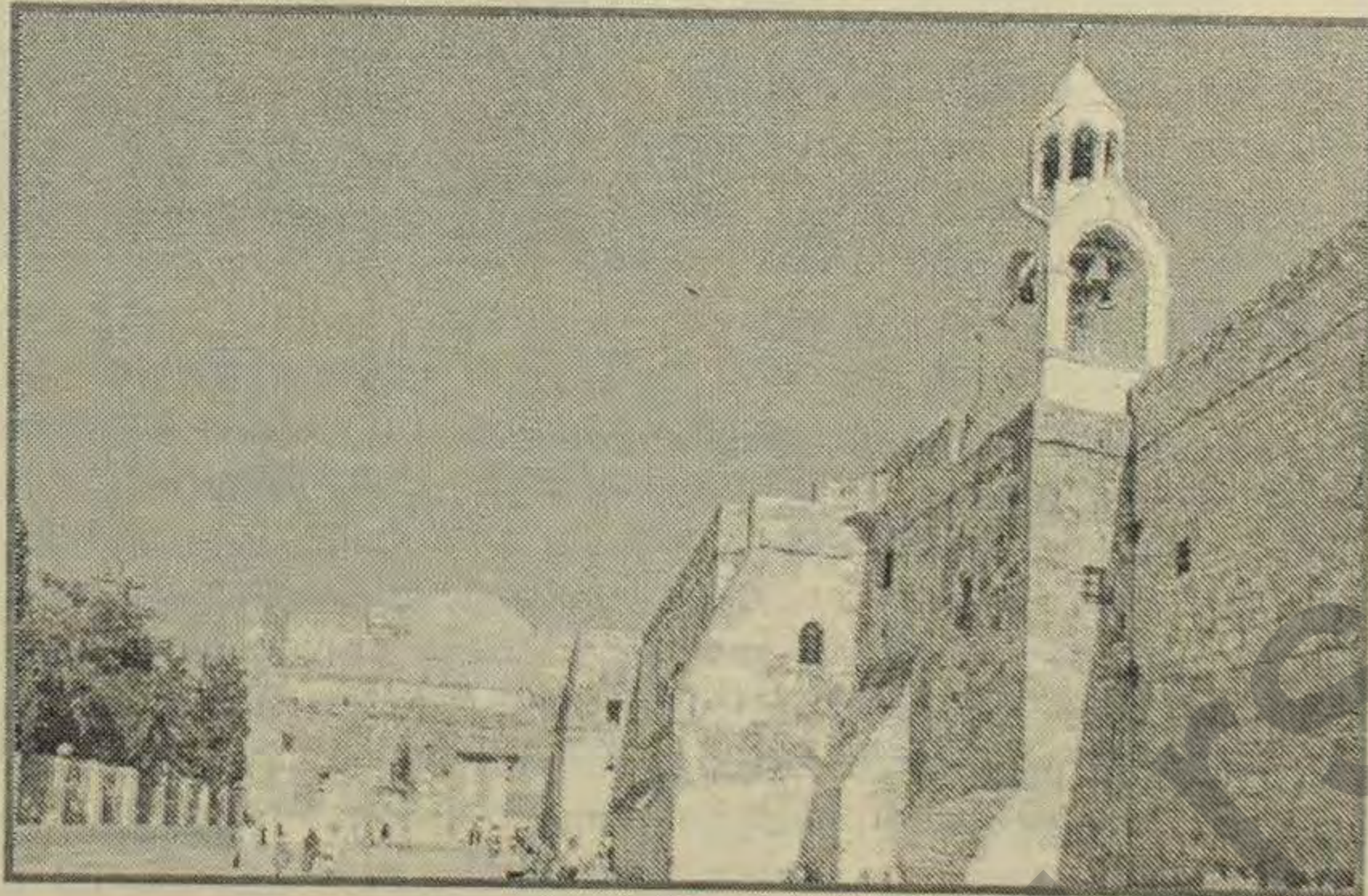
Judeje, izvješćuje kako je Nabukodonozor skupio prognanike u Rami prije nego ih je otpremio u Babilon. Videći tugu onih koji su morali napustiti svoju zemlju i poći u tuđinu, Jeremija se prisjetio Rahele koja kao da izlazi iz groba i plače nad sudbinom svojih sinova. Imajući pred očima taj tekst, Matej opisuje pokolj nevine djece u Betlehemu što je bio naredio kralj Herod.

U Starom zavjetu osobito je prorok Mihej svojim proročanstvom, koje se izravno odnosilo na Betlehem, podigao vrijednost ovome gradu. On je preorekao kako spasenje neće doći iz Jeruzalema, kako su neki očekivali, nego iz Betlehema. "A ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinima, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom; njegov je iskon od davnina, od vječnih vremena. Zato će ih Jahve ostaviti dok ne rodi ona koja ima roditi. Tada će se ostatak njegove braće vratiti djeci Izraelovoj" (Mi 5,1-2).

Prema svjedočanstvu Ezre (2,21) i Nehemije (7,26) narod je poslije sužanjstva ponovno naselio područje oko Betlehema. U makabejsko vrijeme, neposredno prije Isusova rođenja, grad se ne spominje, što znači da ne igra neku posebnu ulogu.

"Kuća kruha" - mjesto Isusova rođenja

Betlehem, dakle, nije imao ništa osobito što bi ga izdizalo i davalo prednost pred drugima. Isusovo rođenje u Betlehemu samo potvrđuje logiku Božjeg djelovanja. Bog ne djeluje u izvanjski veličanstvenim događajima, niti u velikim ljudima i velikim mjestima, nego Bog djeluje tiho, nenametljivo, u malenim ljudima i malim događajima. Tu logiku navodi i Mihej ističući kako Betlehem ni po čemu po sebi ne bi zasluživao posebno Božje djelovanje. A i Marija zorno pokazuje kako Bog uzdiže neznačajne. Iz toga proizlazi kako je veličina grada stavljena u Božje ruke i zato će grad, iako malen, postati velik i značajan. Božji pothvat značio je redovito spasenje za čovjeka. Zato i Matej interpretira Mihejin izričaj "jer iz tebe će izaći vođa koji će biti pastir naroda moga - Izraela" (Mt 2,5). Novi vođa novoga naroda nosit će više obilježje pastira nego vladara. Pastir skrbi za svoje stado, a vladar iskorištava stado za sebe; pastir daje život za stado, a vladar žrtvuje stado za sebe.

Pogled na baziliku Isusovog rođenja

Prva kršćanska zajednica prepoznala je u Isusovu rođenju ispunjenje proročanstva proroka Miheja o rođenju Spasitelja i interpretirala ga u duhu očekivanja mesije kao dobrog pastira. Svjetlost s betlehemskih polja zasjala je ne samo u Betlehemu nego je bila dostatno jaka da obasja cijeli svijet i sve ljude. Zato je Betlehem uistinu "kuća kruha" u kojoj mnogi ljudi mogu naći hrane za svoj život, i svjetla koje će ih ogrijati. Simbolično ime grada Betlehema postalo je u određenom smislu prava stvarnost za one koji budu gladni istinskog kruha istine i žedni istinske ljubavi.

Božo Lujčić

/Usp. ŽIVO VRELO, Zadar, br. 12/97, str. 10-11/

U starim orijentalnim, naročito grčkim mitologijama, postoje mitovi o bogovima koji su se združivali s djevojkama ili ženama pa su se iz tih veza rađali veliki junaci ili čak polu-bogovi!

Nalazimo se pred velikim blagdanom Božića u kojem se govori da je Blažena Djevica Marija začela po Duhu Svetom i donijela na svijet Sina Božjega - "Božića". Mene zanima: Nisu li to pisci evanđelja "pozajmili" iz grčke mitologije!?

(C. R., sumnjičava vjernica)

ISUSOVO ROĐENJE OD DJEVICE

Riječ je o nesporazumu oko toga što mi kršćani vjerujemo. I mnogi kršćani, dakle, smatraju ovu kršćansku dogmu kao neku teološku konstrukciju, ako ne i priču. Ali, kršćanska vjera (katolika i pravoslavni) nije mit već vjera u moć Božju.

Zaista, u starogrčkim, zatim mitologijama staroga Rima, a još prije u mitologijama Babilonaca i Egipćana, postoje mitovi ili priče o seksualnim odnošajima poganskih bogova sa ženama iz kojih su nastali veliki junaci ili polubogovi. Već je Origen, glasoviti Crkveni naučitelj iz prvih vremena Crkve (185) u svojoj raspravi zv. "Contra Celsum" doveo do apsurdna priče o poganskim bogovima i mitove kako su bogovi silazili među ljude. Uistinu, grčka mitologija (o kojoj u školi uče naša djeca) priča o mnogim frivolnim odnošajima vrhovnog boga Zeusa sa ženama, pa i dječacima. U različitim oblicima Zeus se približavao zemaljskim ženama napastujući ih (npr. Io, Europa, Zemela) pa su one rodile junake i polubogove (npr. Epafos, Minos, Dionizis). A Pitagora, Platon, Aleksandar Veliki i car August, a i druge velike ličnosti Antike, postajali su na neki način "nadzemaljska bića".

I u Egiptu su kraljeve-faraone smatrali za sinove boga Amona-Re. Taj "bog" se približio kraljici u obličju njenog muža i tako se rodio faraon "božanstveni". Slične stvari možemo čitati u mitologijama antičkog svijeta. "Bogovi" su bili personifikacije (uособljenja) čovjekove mašte i ljudskoga života.

I eto, neki bi htjeli "pronaći" objašnjenje Kristova rođenja od Djevice po sličnosti na antičke bogove jer su navodno kršćani, većinom dolazeći iz poganstva, lakše mogli štovati Krista kao Sina Božjega ako mu se nađe slično porijeklo i korijen.

Međutim, odmah moramo reći: Ni u spisima Staroga ni Novoga zavjeta nema ni traga o vjerovanju u poganske bogove. Po Svetom pismu poganski bogovi su obični idoli, "djela ruku ljudskih". Tvrdnje o božanskom podrijetlu znamenitih ljudi nemaju temelja u Bibliji. Biblija ne poznaje polu-bogove. Svi su ljudi obični smrtnici! Kršćani su upravo zbog toga i bili proganjeni što carevima nisu davali božansku čast. Jer, samo je jedan Bog. Samo je jedan Sin Božji, rođen od Djevice Marije.

Dakle, nigdje nećete naići na mitove o rođenju "boga" od djevice, nego ste naišli na mitove o tome kako je neka žena rodila kakvog junaka ili poluboga pomiješavši se s nekim "bogom" koji joj je pristupio kao muškarac. To se naziva hierogamija ili teogamija (brak između boga i žene). Riječ je, dakle, o tom da je neka žena imala spolni odnošaj i na temelju toga odnošaja rodila, ali ne da je ona rodila bez ikakva odnošaja, bez muža, bez sjemena.

Kršćansko je učenje o rođenju Krista od Djevice Marije: da je ona sama iz sebe, kao djevica rodila Sina Božjega. Po našem vjerovanju, nije Duh Sveti igrao ulogu muža, nego je božanska stvaralačka riječ učinila da se Isus rodi iz Marije same, bez udjela muškog elementa.

Dakle, bogovi, poganske mitologije i kršćanski Bog u svemu se potpuno razlikuju, pa i u ovom slučaju: poganski bogovi na tjelesni način susreću žene i djevojke i oni se ne mogu nikako usporediti s Bogom svesilnim, biblijskim Bogom, koji stvarala-

čkom snagom svoga Duha (ne-materijalno) osjenjuje utrobu Djevice Marije.

Dobro je spomenuti etimologiju riječi "Duh" - u hebrejskom jeziku "Ruah" je imenica ženskoga roda. Duh Božji se nije Mariji približio kao mitološki Zeus da bi kao muž oplodio ženu, već kao Sila Svevišnjega koja Duhom svojim čini čudo.

Ono što Matej i Luka izvještavaju u svojim evanđeljima o djevičanskom začecu Isusa Krista, stvaran je događaj: nema ni jednog uporišta da su evanđelisti svoj izvještaj željeli shvatiti kao priču ili mit. Naprotiv, oni izlažu otajstvo Božje.

Poganski mitovi nikada ne govore o **djevičanskom rođenju djeteta**. Babilonska boginja Ištara, koju neki biblijski kritičari nazivaju "paralelnim likom" Marije, majke Kristove, iako se spominje kao "djevica", nikad nije djevičanski rodila. Pa grčka mitska boginja ljubavi - Afrodita - samo u figurativnom smislu se spominje kao "djevica" jer je i ona potomstvo rađala s mužem.

Vjera kršćanska o djevičanskom začecu i rođenju Isusa Krista nikako ne može biti motivirana poganskim mitovima, a još manje se može kršćansku vjeru izjednačavati s antičkim i inim orijentalnim vjerama i idejama.

Kršćanska vjera ispovijeda da je samo i jedino Isus Krist začet snagom Duha Svetoga; ta istina pripada najstarijim ispovjestima vjere: "De Spiritu Sancto ex Maria virgine" (Traditio apostolica = Predaja apostolska). Tu vjeru crpimo iz evanđelja: "Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati k sebi uzeti Mariju za ženu, jer dijete koje ona čeka, od Duha je Svetoga" (Mt 1,18). A Lukino evanđelje neovisno o Mateju izvještava: "Marija reče anđelu: Kako će to biti kad ja nisam bila s mužem? Anđeo odgovori: Duh Sveti sići će na tebe i Sila

će te Svevišnjega osjeniti; zato će i to čedo biti sveto, Sin Božji" (Lk 1,28). Oba ova teksta ne daju povoda za neke špekulacije, romantične legende i mitove, već jednostavno priznaju inicijativu Boga Svedržitelja, koji snagom svoga Duha stvara savršenije i moćnije nego što su čovjekove moći.

Evanđelisti jasno ističu činjenicu da Josip, muž Marijin, nije tjelesni otac Isusov. Ipak, u zakonitom braku Josipa i Marije, Isus će biti zakoniti sin njihov i, slijedom genealogije Josipove, iz Davidove loze, Isus Krist (bez zemaljskog oca) bit će Mesija-spasitelj, Glava novoga ljudskog roda. Zato Matej evanđelista koristi Izaiju proroka: "Gle, djevica će začeti i roditi sina i ime će mu biti Emanuel, što znači - Bog je s nama" (Mt 1,22) da bi ukazao na radostnu vijest da se ispunilo ono što je Bog govorio po prorocima.

Prigovori kritičara na ovaj stavak naše vjere nisu utemeljeni, niti znanstveni, već ideološke prirode. Oni zapravo poriču Božju moć koju On čini svojim čudesima.

Antun Miloš, Žednik

**"Ima jedna stvar,
žalosnija nego
golemi broj nekrštenih:
to je golemi broj krštenih
koji žive kao - pogani!"**

(Luis Ruy)

Pivanje u crkvi

Naši stari su od nas život lakše podnosili i zato jel su pivali u svakoj prilici. Pismom su uvećali veselje, ublažili tugu, olakšali brige i teškoće svaki-dajšnjice. Da bilo u kakvu nevolju zapadne čovik, pismom će je olakšat, potisnit. Pisma je priki lik da se suzbije srdžba. Zato su naši stari često pivali, u bilo kakvoj prilici, nasamo il više nji zajedno. Pivali su i u crkvi svi: i oni koji su znali i oni koji nisu imali sluha, pivali su jednakim žarom i dica i stari. Pivanjem su uveličali obred svete mise, večernja... a rad tog je svako imo molitvenik da se podsiti riči sveti pisama.

Na ovo pisanje sam potaknut javnom raspravom i pojedinačnim pofalama i kuđenjima muzičkog izvođenja Mozartove Krunidbene mise, na proslavi 200. godišnjice blagoslova križa i prvog krizmanja u našoj dičnoj katedrali-bazilici sv. Terezije, 14. studenog ove godine. Bilo je virnika koji su prigovarali zašto se nisu pivale pučke pisme, a većina misli da u ovakoj svečanoj prilici to treba izostavit.

Slavlje se uvik unaprid sprema, izražava biranim ričima, pivanjem, izgledom, uglednim uzvanicima... da ga prisutni što lipče dožive. Cigurno su to imali u vidu priređivači ove proslave. Zato su pozvali da msgr. Santos Abril y Castello, apostolski nuncij u SRJ, sa našim biskupom Ivanom Penzešom pridvodi misno slavlje, kojim smo izrazili zafalu Bogu da smo ovo doživili. Slavlje su uveličali i ugledni gosti: pridstavnici Srpske pravoslavne crkve, Reformirane kršćanske crkve, Evangeličke crkve i Židovske općine. Odazvali su se pozivu i pridstavnici lokalne samouprave, na čelu sa gradonačelnikom Kasza Józsefom i napose narod koji je ispunio crkvu do posljednjeg mista. Crkvu su za ovu priliku svečano okitili i osvitlili.

Muzičku pratnju misnog slavlja izveli su: naš proslavljeni kor "Pro musica" sa dirigenticom mr. Gabriellom Égető, Omladinski kamerni orkestar Muzičke škole sa dirigenticom mr. Elvirom Huszár i pivači solisti.

U pripunjoj crkvi na misi služenoj na latinskom bilo je i muzički stručnjaka koji su posli javno izrazili nezadovoljstvo il pravdali izvođenje Mozartove Krunidbene mise. Njima ostavljamo nek stručno rasprave kakvoću muzičkog nastupa. Međutim, imajuć u vidu da Mozart pripada svima nama, a ne samo muzičkim stručnjacima, ne tribamo bit nezadovoljni ako izvođenje ovog njegovog dila nije bilo na dostojnoj razini. Al, ako se teži samo visokom iskazu umjetničkog ostvarenja, onda tribamo bit u svemu doslidni i iskazat nezadovoljstvo baroknim bogatstvom naše katedrale-bazilike, jel je skromnija od npr. slične i nama najbliže barokne katedrale u Kaloči, a da su obadví daleko od baroknog raskoša katedrale u Salzburgu. Il, slike i kipovi nam nisu ni blizo vrhunskim ostvarenjima Mikelandela, Ticijana, Donatela, Meštovića... koji su čovičanstvu podarili savršenstvo svog stvaralaštva. Eto, niko nije očekivo da će Omladinski orkestar bresprikorno odsvirat Krunidbenu misu. Cigurno su i oni svisni da su daleko od vrhunskog ostvarenja, al nji zato ne triba kudit, već okuražit da ko učenici u slidećem nastupu budu bolji.

Kad su muzičari počeli izvođenje Krunidbene mise u crkvi je nasto tajac. Uz ugodne zvukove koje obično ne čujemo u crkvi, divio sam se sigri tamnog i svitlog po jedinstvenim bačvastim svodovima ovičenim baroknim ukrasima. Gledajuć prema oltaru učinilo mi se ko da je sv. Stipan, kip nuz oltar, digo pogled sa knjige da zadivljeno sluša, ko da su njega i druge likove na slikama i kipovima muzičari oživili, da su njim u skamenjeni izraz uneli život. Možda je i Mozart imo na umu da će ovom kompozicijom unet lipotu muzike u sve duše, da je svako doživi prema svojim osičajima. Meni je ovo misno slavlje ostalo nezaboravno, jel mi je virski doživljaj obogaćen pomoću čula vida i sluha.

Baš rad različitih mišljenja o ovom dilu divanio sam sa dosta ljudi, raznog doba i obrazovanja. Niki se nisu odvažili da o tom dadu svoj sud, al je većina bila oduševljena jednostavnim izrazom da njim je bilo zdravo lipo. Kad se kogod tako izrazi, znači da mu je bilo ugodno slušati muzičku izvedbu i da mu je ona razgalila srce - čime je postignut osnovni cilj izvođenja.

Baš rad razni mišljenja o ovoj izvedbi nepotribno je pitanje da l je tribalo izvest Krunidbenu misu. Tribalo je, jel su skoro svi nazočni ovim bili zadovoljni, a to je dosta za podršku onima koji su to osmislili i izveli. Potvrda ovom svaćanju je i nezvanična izjava apostolskog nuncija, otprilike: "Malo je crkava koje se mogu podičit da ovako štogod mogu pokazt svitu." Tom možmo dodat: Mi i naš grad i rad ovog spadamo u visokokulturne evropske gradove, jel nam na ovom mogu pozavidit i daleko veći i bogatiji gradovi.

Ovo misno slavlje je bilo na visokoj razini i zato ćemo ga se još dugo sićat. Naravno, želimo da nam se prvom zgodom slično priredi, jel je tušta svita koji uživa u lipoti muzičkog izraza, čak i onda ako mu niki stručnjaci nađu kaku manu.

Alozije Stantić

Uz Dan majki - "MATERICE"

VELIKA MAJČINA ŽELJA

*Želim, Gospodine, da budem
majka toplu pogleda i nježnih ruku;
glasa što raspiruje svaku sumnju
i sve strahove!*

*O, kako čeznem, Gospodine,
da mi pogled zrači vjerom i sigurnošću,
da mi ruka nad čedom bude blaga,
i onda kad mi leđa pritišće teško breme;
da ljubim i kad se ljutim,
da pjevam i kad plačem!*

*Dopusti mi, Gospodine, da im budem:
utjeha u patnji,
radost u tuzi,*

*bogatstvo u siromaštvu;
da mi srce bude mali čuvar velikih tajni,
da bdijem nad njihovim danima
ne oduzimajući im slobodu!*

*Molim te, Gospodine,
da svaki moj poljubac bude blagoslov mira
i dar ljubavi;*

*da budem blaga i kad korim;
da snažim*

*kad mi i samoj ponestane snage;
da ih mogu ponijeti
i onda kad mene nose!*

*Daruj mi, Gospodine:
njihove široke osmijehe,
razdragane poglede,
čvrste zagrljaje malih ruku,
njihove sitne pažnje,
ohrabrujući stisak
i riječ zrelosti!*

*A onda, Gospodine,
kad od svega ostat će im samo sjećanje
na radost zajedničkih dana,
neka njihova djeca
pričaju djeci svoje djece
da sam im jednostavno bila MAJKA!*

Myriam R.

Otmara Majera bb.
Subotica ★★★★★

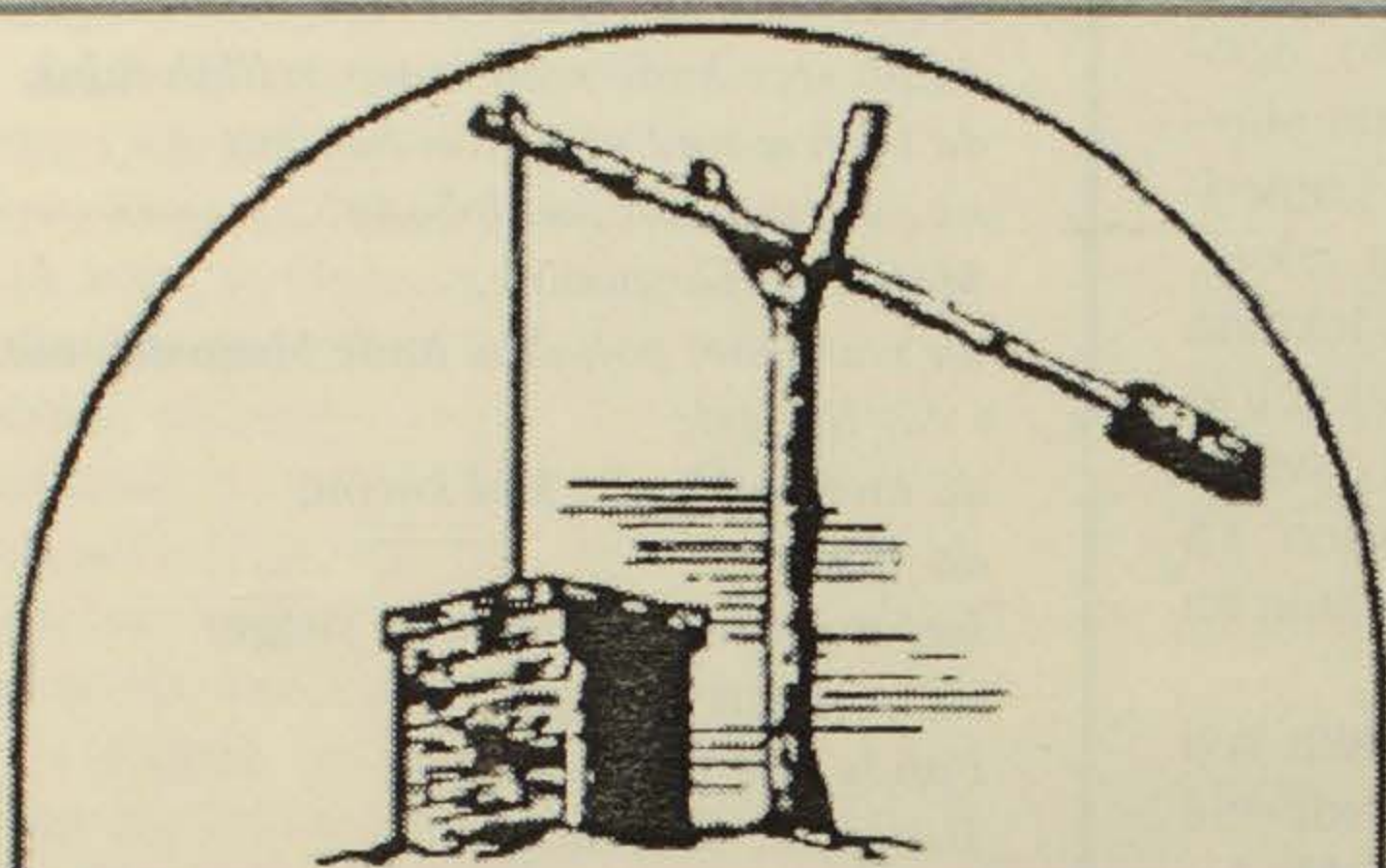
(024) 554-554

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvećari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvećari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

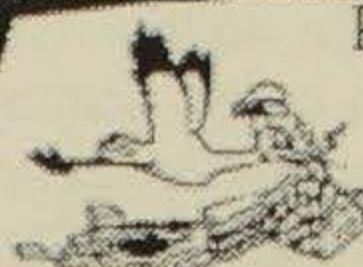

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

PROIZVODNO TRGOVINSKO PREDUZEĆE

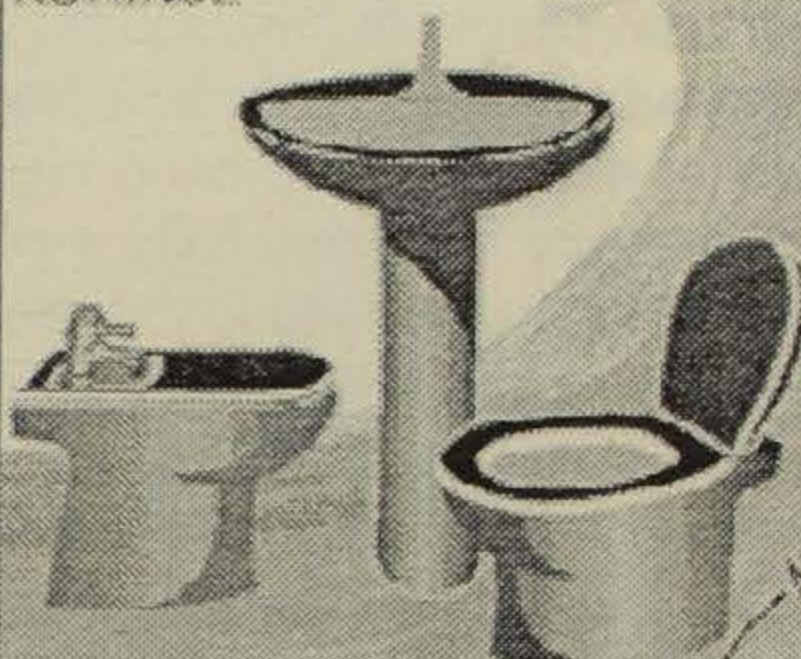

BANE

KOMPLETAN GRAĐEVINSKI
MATERIJAL

JACUZZI KADE
OPREMA ZA KUPATILA
TOALETNI ORMARIĆI
KUPATILSKI NAMEŠTAJ
DRVENI WC POKLOPCI
U VIŠE BOJA
KUHINJE

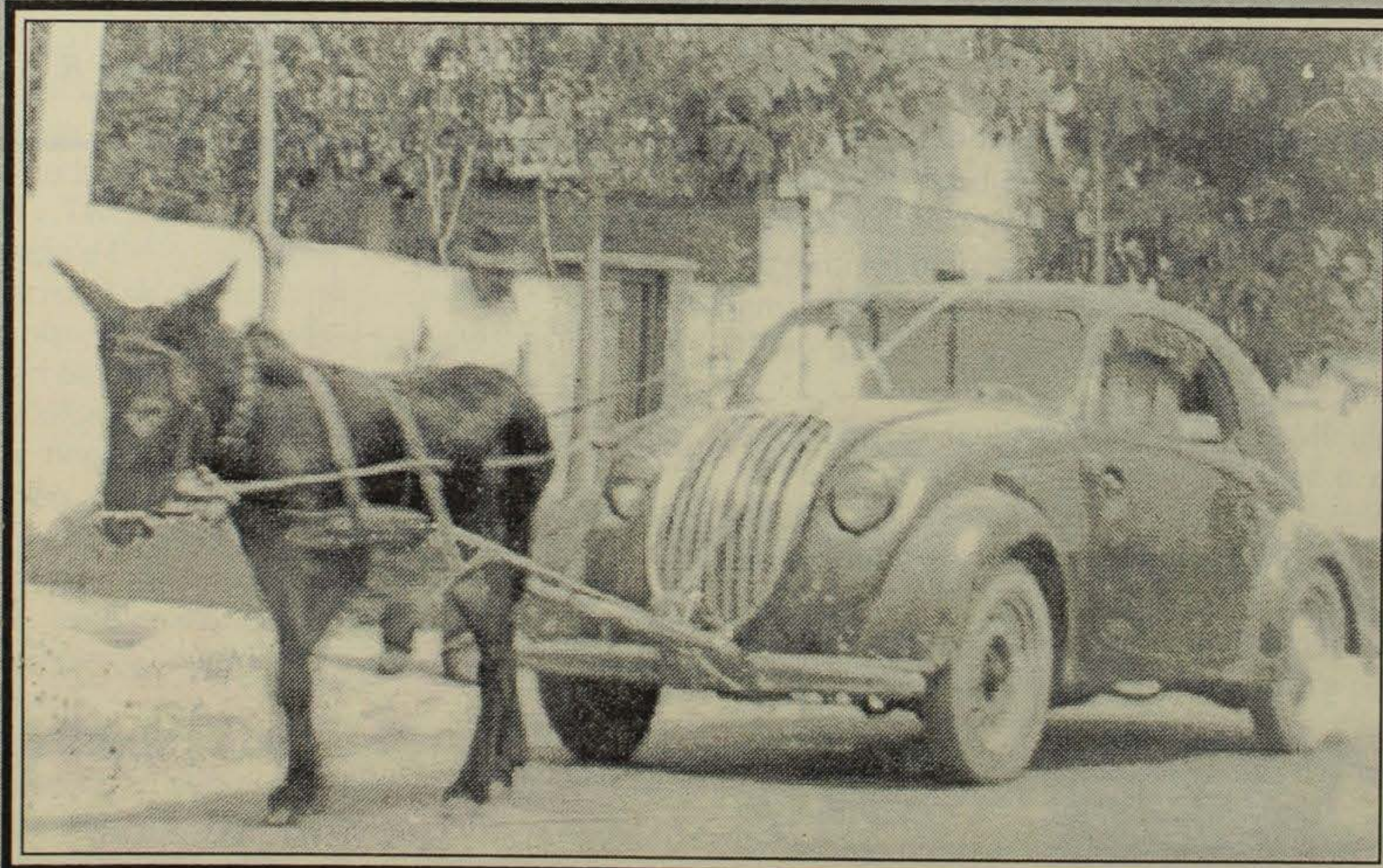
Čarolija prirode
utkana u vaš dom

24000
SUBOTICA,
Batinska 34
Tel./fax:
024/ 561-186
Tel.:
024/561-187
Private:
024/ 561-201

NAJJEFTINJE
KERAMIČKE
PLOČICE!

DIZAJN: ZVEKIN D.

NO COMMENT...

KRENIO U BETLEHEM

Z A N I M L J I V O S T I
Z A N I M L J I V O S T I

IZLOŽBA BOŽIČNIH KOLAČA "BOŽIČNJAKA"

Etnografski odjel Instituta "Ivan Antunović" organizira izložbu božićnih kolača "božićnjaka".

Izložba će biti otvorena
u subotu, 20. 12. 1997. godine u 11 sati
u galeriji HKC "Bunjevačko kolo"

(Ulica Maksima Gorkog 22 - preko puta pošte, pored
Galerije "Dr. Vinko Perčić", ulaz iz male ulice).

Pozivamo sve žene, koje znaju praviti "božićnjak"
da sudjeluju na ovoj izložbi.

Gotove kolače treba predati
u petak 19.12. prije podne

u HKC "Bunjevačko kolo", Preradovićeve 4.

Bliže informacije možete tražiti u

HKC "Bunjevačko kolo", telefon: 024/26-621.

Subotica - Sv. Rok

Petak, 19.12. u 20 sati SUSRETI BRAČNIH PAROVA

Tema: KAKO SLAVITI BOŽIĆ?

Možete povesti djecu! Mladi će biti s njima!

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU

Emisija za katolike na hrvatskom jeziku

Svakog ČETVRTKA u 19 sati

Subotica

BOŽIĆNI KONCERT KATEDRALNOG ZBORA "ALBE VIDAKOVIĆ"

Velika vijećnica Gradske kuće

23.12. u 19,30 sati

Ispravka:

1. U Subotičkoj Danici (novoj), kalendaru za 1998. godinu, na str. 33 izostalo je:

BEOGRADSKA METROPOLIJA obuhvaća: Beogradsku nadbiskupiju na čijem je čelu dr. Franc Perko, beogradski nadbiskup i metropolita; Subotičku biskupiju koju vodi mons. János Péntzes, subotički biskup; Zrenjaninsku biskupiju čiji je biskup mons. László Huzsvár.

2. Na str. 146 u pjesmi "Prid pendžerom" u repeticiiji drugi takt, druga nota treba biti e, a ne d.

PREPORUČAMO NAŠA IZDANJA:

MOLITVENIK "Slava Božja" - 40,00 N. din.

ZIDNI KATOLIČKI KALENDAR - 2,00 N. din.

DŽEPNI KALENDAR - 4,00 N. din.

SUBOTIČKA DANICA (NOVA)

- kalendar za 1998. godinu

(knjiga - 270 str.) - 20,00 N. din.

BOŽIĆNE I USKRSNE ČESTITKE

- 4 nova motiva - 1,00 N. din.

Prigodne čestitke za **VJENČANJE**,

koje mogu poslužiti kao pozivnice i

čestitke za **ROĐENJE DJETETA**, kao i dva cvjetna motiva

- obične 1,00 N. din. a duple 1,50 N. din.

BEDŽ S JUBILEJSKIM ZNAKOM

na metalnoj podlozi u boji - 5,00 N. din.

PRETPLATA NA "ZVONIK"

- tuzemstvo: godišnja 60,00 N. din.

s uplatom do 31.12.1997.

- inozemstvo: 30 DEM

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/24-740. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Stjepan Beretić, Stipan Bošnjak, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Antun Miloš, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel: 024/551-202. E-mail: Andrija.Anisic@BBS.Tipp-Topp.co.yu

Božićna poruka Ivana Penzeša, subotičkog biskupa

SMISAO ČOVJEKOVA ŽIVOTA

Pozvani smo da uđemo u dubine božićnoga otajstva u Godini Duha Svetoga u pripremi za Veliki jubilej 2000. godine od rođenja Isusa Krista. Postoje u tome za nas, u ovom današnjem vremenu, dvije osobito aktualne misli: shvatiti pravu vrijednost tjelesnosti i primiti Utjelovljenu Riječ kao svjetlo na putu osobnog ostvarenja u povijesti za vječnost. Čovjek i njegov smisao.

Ponajprije spoznaja vjere da je Bog uzeo ljudsku narav, pravo pravcato tijelo i time je čovjeka i kao tjelesno biće uzdigao na više dostojanstvo! Zamjećujemo li tu višu vrijednost naše tjelesnosti?

U modernom i postmodernom vremenu čovjeka je zahvatila neka oholost i postao je samouvjereni individualist. Ljudi su se zanjeli svojim znanstvenim i tehničkim uspjesima i počeli govoriti da Boga ne trebaju, da im ne treba nikakvih religioznih spoznaja; počeli su tvrditi da Boga ni nema ili da bar ne znaju i ne mogu znati ima li ga ili nema.

Riječ je Božja zaboravljena u čovjekovoj nutrini i u čovjekovoj blizini. Utjelešen i materijaliziran čovjek mora zato potražiti iznova i svoju dušu - onu višu, duhovnu dimenziju svoga bića da bi i samo svoje tijelo i materijalni svijet mogao pravilno vrednovati. Čovjek današnjice mora iznova otkriti svoj puni identitet i pravi smisao svoga postojanja. Valja postati svjestan prisutnosti Riječi "po kojoj sve postade" - u sebi i među nama. U tom stanju traganja za smislom mora nam zasjati ponovno betlehemske svjetlo: Božje utjelovljenje kao događaj u vremenu, ali i kao povijesni proces, kao božanska sastavnica ljudske povijesti.

Kao što čitamo u misnoj molitvi, Bog je postao čovjekom da bismo mi mogli postati "dionici božanstva Isusa Krista". On je postao dionikom naše ljudske naravi da bismo mi mogli postati dionicima njegove božanske naravi.

Isus Krist, pravi Bog i pravi čovjek, proživio je ljudski vremeniti život pod istim uvjetima pod kojima ga i mi živimo. Dapače, on je uzeo na sebe i ono naše najteže: patnju, poniženje, bol i nasilnu smrt. Iako bezgrešan, pogrđen je kao grešnik, omražen, zlostavljan,

ubijen... On je, međutim, uskrsnuo i proslavljen u tijelu. I tijelom je, kao pravi čovjek, u Božjem Trojstvu. Trojstveni Bog je tako i ljudsku tjelesnu narav kooptirao. Zato je u Božjem životu i nama mjesto. Ovdje smo na zemlji već Kristu pritjelovljeni.

Vidite, to je poruka nama suvremenim kršćanima, da budemo svjedoci ljudskog dostojanstva, koje seže sve do vječnog Božjega života.

S ovim mislima želim svima SRETAN BOŽIĆ i od Duha Svetoga nadahnutu i blagoslovljenu NOVU GODINU 1998.

Ivan, biskup

Našim biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, redovnim, dopisnim i počasnim članovima, dobročiniteljima i svim ljudima dobre volje želimo

ČESTIT BOŽIĆ

i BLAGOSLOVLJENU 1998. GODINU

Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost
"Ivan Antunović" - Subotica